СĂВАПЛĂ АПОСТОЛСЕН ĔÇĔ-ХĔЛĔ

1-мĕш сыпăк

Иисус тӳпене çĕкленни

1-2 Эй, Феофил, эпĕ хамăн малтанхи кĕнекемре Иисус Хăй ĕç-
не тума пуçланăранпа тӳпене çĕкленичченех мĕн-мĕн туни тата
мĕне вĕрентни çинчен пĕтĕмпех çырнăччĕ. Хăй суйласа илнĕ
апостолĕсене Вăл тӳпене çĕкленнĕ кун Святой Сывлăш хăвачĕпе
хушусем парса хăварнă. 3 Асапланса вилнĕ хыççăн Вăл вĕренеке-
нĕсене хĕрĕх кун хушши курăннă, Хăй чĕррине нумай хутчен çи-
рĕплетнĕ, Турă Патшалăхĕ çинчен кала-кала кăтартнă. 4 Вара, вĕ-
сене пĕрле пуçтарса, Вăл çапла хушса хăварнă: «Иерусалимран
ан кайăр, Аттем мĕн шантарнине кĕтĕр, ун пирки Эпĕ сире ка-
ланăччĕ. 5 Мĕншĕн тесен Иоанн шывпа тĕне кĕртнĕ, эсир вара
тепĕр темиçе кунран Святой Сывлăшпа тĕне кĕрĕр». 6 Çавăнпа
та пĕрле пуçтарăннă апостолсем Унран çапла ыйтнă: «Хуçамăр!
Эсĕ çав хушăра Израиль халăхне çĕнĕрен патшалăх туса парас-
шăн мар пулĕ те?» 7 Вăл вара вĕсене каланă: «Аттем Хăй ирĕкĕпе
палăртса хунă вăхăтпа куна пĕлесси сирĕн ĕçĕр мар. 8 Анчах та
Святой Сывлăш сирĕн çине ансан эсир хăват илĕр. Вара Ман
çинчен Иерусалимра та, пĕтĕм Иудейăра та, Самарире те, тĕнче
хĕррине çитиччех каласа çирĕплетекенсем пулăр». 9 Çак сă-
махсене каласан вĕсен куçĕ умĕнчех Вăл тӳпене çĕкленнĕ те Ăна
пĕлĕт илсе кайнă. Вăл куçран çухалнă. 10 Вăл тӳпене çĕкленни-
не апостолсем пăхса тăнă. Çав вăхăтра, тӳпенелле пăхнă чухне,
вĕсем сасартăк хăйсемпе юнашар шурă тумлă икĕ çын тăнине
курнă. 11 «Эй, Галилея çыннисем! – тенĕ вĕсем. – Мĕн эсир

тӳпенелле пӑхса тӑратӑр? Эсир Иисус хӑвӑртан уйӑрӑлса тӳпене ҫӗкленнине куртӑр. Вӑл тӳпене епле ҫӗкленчӗ, килессе те ҫавнашкалах килӗ».

Иуда вырӑнне урӑх апостола суйлани

[12] Апостолсем вара Елеон текен ту ҫинчен Иерусалима тавӑрӑннӑ. Тӑвӗ Иерусалимран инҫех те мар, шӑмат кун утма юранӑ ҫул тӑршшӗнче, пӗр ҫухрӑма яхӑнра, вырнаҫнӑ пулнӑ. [13] Тавӑрӑнсассӑн вӗсем хӑтлӑ пӳлӗме хӑпарнӑ. Унта Иисусӑн ҫак вӗренекенӗсем пулнӑ: Петр, Иаков, Иоанн, Андрей, Филипп, Фома, Варфоломей, Матфей, Алфей Иаковӗ, Симон Зилот тата Иаковпа пӗртӑван Иуда. [14] Вӗсем пурте пӗр шухӑш-кӑмӑлпа Турра кӗлтуса пурӑннӑ. Вӗсемпе пӗрле унта темиҫе хӗрарӑм, Иисус Амӑшӗ Мария тата Иисусӑн тӑванӗсем пулнӑ.

[15-16] Тепӗр темиҫе кунран ҫавӑнта ҫӗр ҫирӗм ҫынна яхӑн пухӑннӑ. Ҫавӑн чухне Петр тӑрса Иисус вӗренекенӗсене ҫапла каланӑ: «Тӑван ҫыннӑмсем! Иисуса тытакансене ертсе пынӑ Иуда ҫинчен Святой Сывлӑш Давид сӑмахӗсемпе малтанах пӗлтерсе хунӑ. Ҫырнинчи ҫав сӑмахсен пурнӑҫланмалла пулчӗ. [17] Мӗншӗн тесен Иуда пирӗнпе пӗр йышраччӗ, Турӑ ӗҫне тума ӑна та шӑпа тухнӑччӗ. [18] Анчах та таса мар ӗҫшӗн илнӗ укҫипе Иуда пӗр ана ҫӗр туянчӗ. Унӑн виллине те, питӗ хытӑ ӳкнипе вар-хырӑмӗ ҫурӑлса, ӑш-чикки тухса кайнӑскере, ҫав ана ҫинчех тупнӑ. [19] Ҫакна Иерусалим ҫыннисем пурте пӗлеҫҫӗ, ҫавӑнпа вӑл ана вырӑнне тӑван чӗлхипе вӗсем Акелдама тесе ят панӑ, ку вӑл Юн Ани тени пулать. [20] Псалом кӗнекинчех ҫапла ҫырнӑ: „унӑн кил-ҫурчӗ пушанса юлтӑр, унта пурӑнакан ан пултӑр“, тата „ӑна шанса панӑ ӗҫе урӑххи тутӑр“ тени те пур. [21] Ҫапла вара ун вырӑнне пирӗн урӑххине суйламалла. Вӑл ҫын Иисус Хуҫамӑр пирӗнпе пулнӑ чухне яланах Ун хыҫҫӑн ҫӳренӗскер пулмалла. [22] Вӑл ҫын Иоанн шыва кӗртнинчен пуҫласа Иисус тӳпене ҫӗкленнӗ кунччен пирӗнпе пулса, Вӑл чӗрӗлсе тӑнине ҫирӗплетсе пӗлтерекен пулмалла». [23] Вара икӗ ҫынран пӗрне суйлама сӗннӗ: пӗри Варсава, тепӗр майлӑ тата Иуст текен Иосиф, пулнӑ; тепри — Матфий. [24] «Хуҫамӑр! — тенӗ вӗренекенӗсем кӗлтуса. — Эсӗ кашнин чӗрине витӗр курса тӑратӑн, ҫак иккӗшӗнчен пӗрне, Ху суйласа илнине, кӑтартсамччӗ. [25] Иуда йышран уйӑрӑлса хӑй каймалли ҫӗре кайрӗ. Ун

вырӑнне апостол тивӗҫне камӑн туса пымаллине кӑтартсамч-
чӗ!» [26] Вара вӗсем шӑпа янӑ та, шӑпи Матфие тухнӑ. Ӑна вара
вун пӗр апостолпа пӗрле пӗр йыша кӗртнӗ.

2-мӗш сыпӑк

Святой Сывлӑш анни

[1] Аллӑмӗш кун уявӗ ҫитсен, вӗсем пурте пӗрле пӗр шухӑш-кӑ-
мӑлпа пухӑннӑ. [2] Сасартӑк тӳперен вӑйлӑ ҫил-тӑвӑл кӗрлесе кил-
нӗ чухнехи пек сасӑ илтӗннӗ, вӗсем пухӑннӑ ҫурт шӑв-шавпа
тулса ларнӑ. [3] Унтан апостолсене пайӑркаланса тӑракан вут чӗл-
хи пек чӗлхесем курӑннӑ, вӗсем кашнин тӗлне пӗрер аннӑ. [4] Ун-
тан пурин чун-чӗри те Святой Сывлӑшпа тулнӑ та вӗсем пурте
Сывлӑш панӑ пултарулӑхпа хӑйсем унччен пӗлмен чӗлхесемпе
калаҫа пуҫланӑ.

[5] Ҫав вӑхӑтра Иерусалимра хулари тата тӗрлӗ ҫӗр-шывсенчи
хытӑ ӗненекен иудейсем уява пуҫтарӑннӑ пулнӑ. [6] Ҫак кӗрлекен
сасӑ илтӗнсен халӑх пухӑнса тулнӑ та аптӑрасах кайнӑ, мӗншӗн
тесен кашниех хайхи апостолсем вӗсен тӑван чӗлхипе калаҫни-
не илтнӗ. [7] «Ҫак тӗрлӗ чӗлхесемпе калаҫакансем пурте Галилея
ҫыннисем мар-и вара? — тӗлӗнмеллипех тӗлӗнсе ыйтнӑ вӗсем
пӗр-пӗринчен. [8] — Епле-ха эппин пирӗнтен кашниех харпӑр-хӑй
ачаран калаҫнӑ чӗлхене илтеет? [9] Эпир — Парфи, Миди, Елам
ҫыннисем; Месопотамире, Иудейӑра, Каппадокире, Понтра, Аси-
ре, [10] Фригипе Памфилире тата Египетра пурӑнакансем; Кири-
нея ҫывӑхӗнчи Ливи ҫӗрӗнчисем; Римран килнисем; иудейсем
тата иудей тӗнне йышӑннӑ урӑх халӑх ҫыннисем, [11] Критпа Ара-
ви ҫыннисем — эпир пурте Туррӑн хӑватлӑ ӗҫӗсем ҫинчен апос-
толсем пирӗн тӑван чӗлхесемпе каланине илтетпӗр!» [12] Ӑнран
каймалла тӗлӗннипе вӗсем пӗр-пӗринчен: «Мӗне пӗлтерет-ши
ку?» — тесе ыйтнӑ. [13] Хӑшӗ-пӗри тата тӑрӑхласа ҫапла каланӑ:
«Вӗсем пылак хӗрлӗ эрех ӗҫсе лартнӑ».

Аллӑмӗш кун уявӗнче Петр каланӑ сӑмах

[14] Вара Петрпа вун пӗр апостол пухӑннӑ халӑх умне тухнӑ,
Петр пурне те илтмелле ҫапла каланӑ: «Иудейсемпе мӗн пур
Иерусалим ҫыннисем! Ҫакна пӗлсе тӑрӑр, ман сӑмахӑма тимлӗн
итлӗр: [15] Эсир вӗсене ӳсӗр тесе шухӑшлатӑр, вӗсем ӳсӗр мар,

мĕншĕн тесен вăхăчĕ те халь ирхи тăхăр сехет кăна-ха. 16 Ку –
Иоиль пророк сăмахĕсем пурнăçланни: 17 „Юлашки кунсенче, –
тесе калать Турă, – Хамăн Сывлăшăма пур çын çине те ярăп.
Сирĕн ывăлăрсемпе хĕрĕрсем пророкла калаçа пуçлĕç. Сирĕн
çамрăкăрсем тĕрлĕрен курăнусем курĕç. Сирĕн ватă çыннăрсе-
не тĕлĕкре вăрттăнлăх уçăлĕ. 18 Çав кунсенче Хамăн Сывлăшăма
арçын чурамсемпе хĕрарăм чурамсем çине те ярăп, вара вĕсем те
пророкла калаçĕç. 19 Çӳл тӳпере хăватсем кăтартăп, аялта çĕр
çинче паллăсем кăтартăп: юн та, вут та пулĕ, тĕтĕм йăсăрланĕ.
20 Хуçа Туррăмăрăн аслă та мухтавлă кунĕ çитиччен хĕвел тĕттĕм-
ленĕ, уйăх юнланĕ. 21 Çавăн чухне кам та кам Хуçамăр ятне асă-
нĕ, çав çăлăнĕ“.

22-23 Эй, Израиль çыннисем! Çак сăмахсене тимлесе итлĕр:
эсир Иисус Назорея, Турă малтанах пĕлсе, палăртса хунипе
сутмалла пулнăскере, тытрăр та Ăна çылăхлисен аллине патăр.
Пĕлетĕр ĕнтĕ, Турă Унăн тивĕçлĕхне сирĕн хушшăрта Ун урлă
хăватсем, тĕлĕнмелле ĕçсем, паллăсем кăтартса сире пĕлтерчĕ.
Эсир Иисуса вĕлерттертĕр, 24 анчах та Турă Ăна вилĕм тыткăнĕн-
чен хăтарса чĕртсе тăратрĕ, Ăна вилĕм те тытса чараймарĕ. 25 Да-
вид Ун çинчен çапла каланă: „Эпĕ яланах Хуçамăра кураттăм,
мĕншĕн тесен эпĕ иккĕленесрен Вăл манăн сылтăм енче тăратчĕ.
26 Çавăнпа чĕрем савăнăçпа тулать, сăмахăмсем хаваслă, шанчăк
пуртан ӳт-пĕвĕм те канăçса лăпланĕ. 27 Мĕншĕн тесен Эсĕ чунă-
ма вилнисем хушшинче хăвармăн, сăвапла çыннуна çĕрсе кайма
памăн. 28 Эсĕ мана пурăнăç çулне кăтартрăн, Хăвăн умăнта Эсĕ
чун-чĕреме савăнăçпа тултарăн“.

29 Эй, тăван çыннăмсем! Давид мăн асаттемĕр пирки сире хăю
çитерсе калам: вăл вилнĕ те ăна пытарнă; унăн вил тăприйĕ те
халиччĕнех сыхланса юлнă-ха. 30 Ĕнтĕ пророк пулнă пирки вăл
Турă тупа тусах престол çине хăйĕн йăхĕнчен Суйласа илнине
лартма сăмах панине пĕлсе тăнă. 31 Христос чĕрĕлсе тăрасси пир-
ки Давид малтанах каланă, Унăн чунĕ вилнисем хушшинче юл-
мĕ, ӳчĕ çĕрмĕ тенĕ. 32 Ăна, Иисуса, Турă чĕртсе тăратнине эпир
пурте хамăр куçпа хамăр куртăмăр. 33 Çапла вара, Турă Хăйĕн хă-
ватлă аллипе Иисуса тӳпене çĕкленĕ. Вăл Хăйне шантарнă Свя-
той Сывлăша Ашшĕнчен илнĕ. Эсир халĕ мĕн курса-илтсе тă-
ратăр, çавă йăлтах Иисус хăвачĕпе пулса иртет. 34-35 Давид тӳпе-
не çĕкленмен, анчах та вăл хăех çапла калать: «„Эпĕ Санăн

тӑшманусене уру айне тӑвиччен Эсӗ Манӑн сылтӑм енче, хисеп-
лӗ вырӑнта лар“, – тенӗ Хуҫамӑр манӑн Хуҫама». 36 «Ҫапла вара,
пӗтӗм Израиль ҫыннисем, ҫакна ҫирӗп пӗлсе тӑрӑр: эсир пӑтала-
нӑ Иисуса Турӑ пирӗн Хуҫамӑр тата Ҫӑлаканӑмӑр турӗ».

37 Ҫак сӑмахсем итлекенсен чӗрисене пырса тивнӗ, вара вӗсем
Петрпа ытти апостолсенчен ыйтнӑ: «Тӑван ҫыннӑмӑрсем! Пирӗн
халӗ мӗн тумалла-ши?» 38 Вара Петр вӗсене ҫапла каланӑ: «Ӳкӗ-
нӗр, ҫылӑх каҫарттарма сирӗнтен кашниех Иисус Христос ячӗ-
пе тӗне кӗтӗр. Вара Святой Сывлӑш тивлетне илейӗр. 39 Мӗншӗн
тесен эсир те, ачӑрсем те, катари тӑвансем те – Турӑ чӗнсе ил-
нисем пурте – Турӑ пама пулнине илмешкӗн тивӗҫлӗ». 40 Петр
вӗсене татах нумай сӑмах каласа ӑнлантарнӑ, ӳкӗтленӗ: «Ҫак пӑ-
сӑк ӑрупа пӗрле айӑплав тивесрен ҫӑлӑнса юлӑр», – тенӗ вӑл.
41 Вара унӑн сӑмахне хапӑлласа йышӑннисем тӗне кӗнӗ, ҫав кун
тепӗр виҫӗ пин ӗненекене яхӑн хутшӑннӑ. 42 Вӗсем апостолсен
сӑмахӗсенчен иртмен, пӗрле ҫӑкӑр хуҫнӑ, пӗрле кӗлӗ тунӑ.

Ӗненекенсен пурӑнӑҫӗ

43 Ӗненекенсем пурте Турра хисеплесе, Турӑран хӑраса пурӑн-
нӑ. Иерусалимра апостолсем урлӑ тӗрлӗ хӑватсем, паллӑсем пул-
нӑ. 44 Ӗненекенсем пӗр-пӗринпе килӗштерсе пурӑннӑ, мӗн пурри
те вӗсен йӑлтах пӗрлехи пулнӑ. 45 Вӗсем хӑйсен пурлӑхне, япали-
сене сутса кама кирлӗрех, ҫавсене валеҫнӗ. 46 Пӗр шухӑш-кӑмӑл-
лӑ пулса вӗсем кулленех Турӑ Ҫуртне пуҫтарӑннӑ. Килӗсенче,
ҫӑкӑр хуҫса валеҫнӗ чухне, савӑнӑҫлӑн та йӑваш кӑмӑллӑн апат-
ланнӑ. 47 Ӗненекенсем Турра мухтаса пурӑннӑ, халӑх вӗсене юрат-
нӑ. Хуҫамӑр вара ҫӑлӑнакансен йышне – Хӑйӗн Чиркӗвне – кул-
лен ӳстерсех пынӑ.

3-мӗш сыпӑк

Петр уксаха сыватни

1 Пӗррехинче Петрпа Иоанн кӑнтӑрла иртни виҫӗ сехетре пу-
лакан кӗлле Турӑ Ҫуртне кайнӑ. 2 Ҫавӑнта амӑш варӗнченех ук-
сах ҫуралнӑ ҫын пулнӑ. Турӑ Ҫуртне кӗрекенсенчен ыйткаласа
ларма ҫав ҫынна кашни кунах Илемлӗ Хапха текен мӑн алӑк
умне ҫӗклесе пырса лартнӑ. 3 Петрпа Иоанн Турӑ Ҫуртне кӗни-
не курсан вӑл кӗлмӗҫленме пуҫланӑ. 4 Петрпа Иоанн ун ҫине

тинкерсе пăхнă. «Пирĕн çине пăх-ха», – тенĕ Петр. 5 Вăл вара,
кусем мĕн те пулин парĕç-и тесе, апостолсем çине кĕлмĕçленсе
пăхнă. 6 Анчах та Петр çапла каланă: «Ылтăнăм та, кĕмĕлĕм те
çук манăн, мĕн пуррине сана паратăп: Иисус Христос Назорей
ячĕпе тăр та утса çӳре!» 7 Вăл уксах çынна сылтăм аллинчен тыт-
са тăма пулăшнă. Çав самантрах лешĕн ури тупанĕсене, чĕркуç-
çийĕсене вăй кĕнĕ, 8 вăл сиксе тăнă та ута пуçланă. Вăл Турă
Çуртне те апостолсемпе пĕрлех кĕнĕ, сиккелесе çӳресе Турра
мухтанă. 9-10 Турă Çуртĕнче пулнисем Илемлĕ Хапха умĕнчи ыйт-
каласа ларакан уксаха палласа илнĕ. Вăл утакан пулнине тата
Турра мухтанине курсан пĕтĕм халăх вăл сывалнинчен питĕ хытă
хăраса кайса тĕлĕннĕ.

Соломон притворĕнче Петр каланă сăмах

11 Уксах пулнă çын, сывалнăскер, Петрпа Иоанран хăпман.
Çавăнпа та тĕлĕнсе кайнă халăх Соломон притворĕ текен çĕрте
вĕсем тавра пуçтараннă. 12 Çакна асăрхасан Петр халăха каланă:
«Эй, Израиль çыннисем! Мĕн тĕлĕнсе пăхатăр эсир пирĕн çине?
Эпир ăна хамăр хăватпа тата тасалăхпа утмалла туман вĕт-ха!
13 Авраампа Исаак тата Иаков Турри, пирĕн мăн асаттесен Тур-
ри, Хăйĕн Ывăлне Иисуса мухтава кăларчĕ. Эсир вара Ăна тытса
патăр. Ăна Пилат хăтарас тенĕччĕ, анчах эсир Пилат умĕнче Ун-
ран тунтăр. 14 Эсир Тасинчен, Тӳрĕлĕхлинчен тунса çын вĕлере-
кене ирĕке яма ыйтрăр, 15 пурăнăç Хуçине вара вĕлертĕр. Ăна ĕн-
тĕ Турă вилĕмрен чĕртсе тăратрĕ, çавна курса çирĕплетекенсем
эпир хамăр. 16 Иисус ятне ĕненни çак эсир куракан, пĕлекен
çынна тĕреклĕх пачĕ. Иисус pană ĕненӳ ăна сирĕн куçăр умĕнчех
сыватрĕ. 17 Çапах та, тăванăмсем, эсир, хăвăр пуçлăхсем пекех,
пĕлмен пирки Иисусран туннине ăнланатăп. 18 Христосăн асап
тӳсмелле пулнине Турă Хăйĕн мĕн пур пророкĕсем урлă малта-
нах пĕлтернĕ, Вăл çавна пурнăçларĕ те. 19 Хăвăр çылăхăрсене тӳр-
летес тесе ӳкĕнĕр, Турă енне çавăрăнăр. 20 Турă парас савăнăç
вăхăчĕ çиттĕр, Хăй палăртса хунă Иисус Христоса Вăл сирĕн па-
тăра ятăр. 21 Хальлĕхе, Турă Хăйĕн авалхи мĕн пур сăваплă про-
рокĕсем урлă калани пĕтĕмпех пурнăçланас вăхăтчен, Иисусăн
тӳперех пулмалла. 22 Моисей мăн асаттемĕрсене çапла каланă:
„Мана пророка кăларнă пекех, Хуçа Туррăр сирĕн валли хăвăр
хушшăртанах Пророк кăларĕ. Вăл кирек мĕн каласассăн та, Ăна

итлесе пурӑнӑр. 23 Ҫав Пророка итлемен ҫынсен халӑхран уйӑ-
рӑлмалла, пӗтмелле пулӗ“. 24 Самуилтан пуҫласа унран кайранхи
мӗн пур пророксем ҫак кунсем ҫитессе пурте малтанах пӗлтернӗ.
25 Эсир пророксен ывӑлӗсем, халал ывӑлӗсем. Ҫав халала Турӑ
сирӗн мӑн аслаҫӑрсене панӑ, Вӑл Авраама ҫапла каланӑ: „Санӑн
йӑху урлӑ ҫӗр ҫинчи халӑхсем пурте пиллӗх илӗҫ“. 26 Сире усал
ӗҫӗрсенчен сыхласа хӑварас тесе Турӑ Хӑйӗн Ывӑлне Иисуса
вилӗмрен чӗртсе тӑратса сире пиллеме чи малтан янӑ».

4-мӗш сыпӑк

Петрпа Иоанн синедрион канашӗ умӗнче

1 Петрпа Иоанн халӑха вӗрентнӗ чухне вӗсем патне священ-
никсем, Турӑ Ҫурчӗн хуралӗн пуҫлӑхӗсем тата саддукейсем пыр-
са ҫитнӗ. 2 Вӗсене апостолсем халӑха вӗрентни тата Иисус чӗ-
рӗлсе тӑнӑ пек вилӗмрен чӗрӗлсе тӑмалла тесе ӳкӗтлени питӗ
тарӑхтарнӑ. 3 Вара Петрпа Иоана тытнӑ та, каҫ пулса килнӗрен,
ирччен хурал аллине пама хушнӑ. 4 Вӗрентсе каланӑ сӑмаха итле-
кенсенчен чылайӑшӗ ӗненме пуҫланӑ, ҫавнашкаллисем пилӗк
пин ҫынна яхӑн пулнӑ.

5 Тепӗр кунне Иерусалимра иудейсен пуҫлӑхӗсемпе ятлӑ-сум-
лӑ ҫыннисем тата саккун вӗрентӳҫисем пухӑннӑ. 6 Унта аслӑ свя-
щенник Анна та, Каиафа та, Иоанпа Александр та, аслӑ священ-
ник ӑрӑвӗнчен тухнӑ ытти ҫынсем те пынӑ. 7 Вара, апостолсене
хӑйсем умне тӑратса, ҫапла ыйтнӑ: «Эсир ҫак ӗҫе мӗнле хӑватпа
тата кам ячӗпе турӑр?» 8 Ҫавӑн чухне Петр, чун-чӗри Святой
Сывлӑшпа тулнӑскер, вӗсене ҫапла каланӑ: «Эй, халӑх пуҫлӑхӗ-
семпе Израилӗн ятлӑ-сумлӑ ҫыннисем! 9 Халсӑр ҫынна ырӑ тунӑ-
шӑн пире паян явап тыттаратӑр пулсан, мӗнле сыватнине тӗпче-
тӗр пулсан, 10 Израиль халӑхӗ те, эсир те пӗлсе тӑрӑр: вӑл Иисус
Христос Назорей ячӗпе сывалчӗ, ӑна Иисус сирӗн ума сывӑ
тӑмалла турӗ. Эсир Иисуса пӑталарӑр, Турӑ Ӑна вилӗмрен чӗр-
тсе тӑратрӗ. 11-12 Эсир, ҫурт тӑвакансем, юрӑхсӑр тесе ывӑтнӑ
чул никӗсри тӗп чул пулса тӑчӗ. Ҫав чул вӑл — Иисус. Урӑх
никам та ҫӑлӑнӑҫ кӳреймӗ, мӗншӗн тесен ҫакӑ ҫутӑ тӗнчере
ҫын панӑ ятсенчен пире ҫӑлма пултаракан урӑх ят ҫук». 13 Пет-
рпа Иоанн хӑюлӑхне курса тата вӗсем вӗренмен ахаль ҫынсем
ҫеҫ пулнине асӑрхаса, пуҫлӑхсемпе ятлӑ-сумлӑ ҫынсем тӗлӗнсех

кайнă. Çавăнтах, кусем Иисуспа пĕрле çӳренине аса илсен, вĕ-
сене палласа илнĕ. 14 Анчах та Петрпа Иоанн çумĕнче уксах пул-
нă çын тăнине курсан, вĕсем нимĕн тавăрса калама та аптăранă.
15 Вара вĕсем апостолсене синедрионран тухма хушнă та хăйсем
хушшинче канашлама пуçланă. 16 «Мĕн тумалла ку çынсемпе? –
калаçнă вĕсем. – Иерусалимра пурăнакансем ĕнтĕ пурте вĕсем
чăн-чăн тĕлĕнмелле ĕç тунине пĕлеççĕ. Пулнă япалана эпир пул-
ман тесе калаймăпăр. 17 Çапах та халăхра тата ытларах сăмах са-
рăласран пирĕн вĕсене хăратсах çынсем умĕнче Иисус ячĕ çин-
чен каласа çӳреме чармалла». 18 Вара апостолсене чĕнсе илсе
Иисус ятне асăнма та, Унăн ячĕпе вĕрентме те чарнă. 19 Анчах
та Петрпа Иоанн çапла тавăрса каланă: «Хăвăрах шухăшласа пă-
хăр-ха: сире Турăран та ытларах итлени Турă умĕнче тĕрĕс пу-
лĕ-и? 20 Хамăр курни-илтнине эпир калаймасăр тăраймăпăр».
21 Вара канашра ларакансем апостолсене айăплама май тупайма-
сăр вĕсене юна-юнах кăларса янă. Тата вĕсем халăхран хăранă,
мĕншĕн тесен пулса иртнĕ ĕçшĕн пурте Турра мухтанă. 22 Тĕлĕн-
мелле майпа сывалнă çынни хĕрĕх урлă каçнăскер пулнă.

Ĕненекенсем кĕлтуни

23 Кăларса ярсан Петрпа Иоанн хăйсен ушкăнне тавăраннă та
аслă священниксемпе ятлă-сумлă çынсем хăйсене мĕн-мĕн кала-
нине пĕтĕмпех ĕненекенсене каласа кăтартнă. 24 Çавна илтсен
ĕненекенсем пурте пĕр шухăш-кăмăлпа хыттăн Турра кĕлтума
пуçланă: «Эй, Патша Турăçăм! Эсĕ тӳпене те, çĕре те, тинĕсе
те – вĕсенче мĕн пуррине те – пĕтĕмпех пултарнă. 25 Эсĕ Хăвăн
чуруна, Давид мăн асаттемĕре, Святой Сывлăшупа çапла калат-
тарнă: „Чăн Турра пĕлмен халăхсем мĕншĕн пăлханаççĕ-ши,
этемсем мĕншĕн пултарас çука тытăнчĕç-ши? 26 Çĕр çинчи пат-
шасемпе княçсем пĕрле пухăнса Хуçа Туррăмăра тата Вăл Суй-
ласа илнине хирĕç тăчĕç“. 27 Чăнах та акă çак хулара Иродпа
Понтий Пилат, ытти халăхсемпе тата Израиль халăхĕпе пĕрле
пухăнса, Санăн çу сĕрсе суйласа илнĕ Святой Ывăлна, Иисуса,
хирĕç тăчĕç. 28 Мĕн пулмаллине, Эсĕ Хăвăн вăй-хăватупа, Хăвăн
ирĕкӳпе палăртса хунине вĕсем пурнăçларĕç. 29-30 Эй, Турăçăм, Эсĕ
Хăвăн Святой Ывăлу Иисус ячĕпе чирлисене сыватма, паллăсем-
пе хăватсем кăтартма аллуна Тăсаканскер, вĕсем пире юнанине
курсам. Эй, Турăçăм, Хăвăн чурусене Хăвăн сăмахна вĕрентме

хăюлăх парсам». 31 Кĕлтуса пĕтерсенех вĕсем пухăнса тăнă вы-
рăн чĕтренсе кайнă. Вара пурин те чун-чĕри Святой Сывлăшпа
тулнă. Ҫавăн хыҫҫăн вĕсем пурте Турă сăмахне хăюллăнах вĕ-
рентсе ҫӳренĕ.

Пĕрлешӳллĕ пурăнни

32 Ĕненекенсенчен чылайăшĕ пĕр кăмăллă, пĕр шухăшлă пулса
пурăннă. Харпăр пурлăхне вĕсенчен пĕри те манăн тесе каламан,
пурте вĕсен пĕрле пулнă. 33 Иисус Христос Хуҫамăр чĕрĕлсе тă-
нине апостолсем хăватланса пĕлтернĕ, вĕсем пурте Турă тивле-
чĕллĕ пулнă. 34-35 Вĕсем хушшинче ҫитмен пурăнăҫпа пурăнакан-
сем пулман, мĕншĕн тесен ҫĕр пуррисем, кил-ҫуртлисем пурте
ҫавсене сутнă, вара укҫи-тенкине апостолсене панă. Ҫапла вĕсем
кирек камăн мĕн ҫитменнине ҫитерсе тăнă. 36 Тĕслĕхрен, Кипр-
тан пынă пĕр Иосия ятлă левит пулнă. Ăна апостолсем Варнава
тесе ят панă. (Варнава тени «савăнтаракан ывăл» тенине пĕлте-
рет.) 37 Ҫав Иосия та, хăйĕн ҫĕрне сутса, укҫине апостолсен ури
умне пырса хунă.

5-мĕш сыпăк

Ананияпа Сапфира

1 Тата Анания ятлă пĕр ҫын, хăйĕн арăмĕпе Сапфирăпа ка-
лаҫса татăлса, пĕтĕм пурлăхне сутнă. 2 Укҫин пĕр пайне Анания
хăйĕн валли уйăрса хăварнă, ун пирки арăмĕ те пĕлсе тăнă. Юл-
нă укҫине вара апостолсен ури умне пырса хунă. 3 Анчах та Петр
ăна ҫапла каланă: «Анания, ҫĕр укҫине пытарса хăварса эсĕ Свя-
той Сывлăша улталас терĕн-им? Хăвăн ăшна ҫав шухăша кĕрт-
ме мĕншĕн эсĕ шуйттана ирĕк патăн? 4 Ҫĕрӳ, сутиччен, хăвăн
марччĕ-им вара? Сутса тунă укҫупа хуҫаланма та хăвăн ирĕкӳ мар-
ччĕ-и? Ултав ҫулĕ ҫине мĕн тăратрĕ-ха сана? Эсĕ халĕ ҫынсене
мар, Турра улталарăн вĕт-ха!» 5 Ҫак сăмахсене илтсенех Анания
ӳксе вилнĕ. Ҫакăн ҫинчен пĕлнĕ ҫынсен пурин те сехри хăпнă.
6 Унтан ҫамрăксем тăнă та ăна пытарма хатĕрленĕ, вара илсе
кайса пытарнă.

7 Унта мĕн пулса иртнине пĕлмесĕрех тепĕр виҫĕ сехетсенчен
ҫавăнта Анания арăмĕ те пынă. 8 «Кала-ха мана, — ыйтнă ун-
ран Петр, — эсир ҫĕре ҫав хака сутрăр-и?» «Ҫапла, ҫав хака», —

хуравланă хĕрарăм. [9] Петр ăна каланă: «Епле-ха эсир Хуçа Тур-
рăн Сывлăшне улталама калаçса татăлтăр? Акă, упăшкуна пы-
тарса килекенсем алăкран кĕреççĕ, сана та вĕсем часах йăтса
тухĕç». [10] Хĕрарăм сасартăк ун ури умне тĕшĕрĕлсе аннă, унăн та
чунĕ тухса кайнă. Çамрăксем кĕнĕ те, вăл та сывламасăр вырт-
нине курса, ăна йăтса тухса упăшки çумнех кайса пытарнă. [11] Ва-
ра ĕненекенсен пĕтĕм ушкăнĕ те, çавăн çинчен илтнĕ ытти çын-
сем те питĕ хытă хăраса ӳкнĕ.

Паллăсемпе хăватсем

[12] Халăх хушшинче апостолсем нумай паллăсемпе хăватсем
кăтартнă. Хăйсем вĕсем пĕр шухăш-кăмăлпа тăтăшах Соломон
притворĕнче пуçтараннă. [13] Христоса ĕненменнисем вĕсемпе çы-
вăхланма хăяйман пулин те, халăх апостолсене мухтаса калаçнă.
[14] Ĕненекенсен йышĕ ӳснĕçемĕн ӳссех пынă. Нумай арçынпа хĕ-
рарăм Хуçа Турă енне çавăраннă. [15] Урампа иртсе пыракан Пет-
рăн мĕлки те пулин чирлисем çине ӳктĕрччĕ тесе, çынсем вĕсе-
не урама илсе тухса вырăнĕсем çине вырттарнă. [16] Çавнашкалах
Иерусалима таврари ял-хуласенчен халăх пырсах тăнă. Вĕсем ун-
та чирлисене, усал ернисене иле-иле пынă, лешсем вара пурте
сывалнă.

Апостолсене хĕсĕрлени

[17] Аслă священникпа саддукейсен ушкăнĕнчи çынсен пурин те
чĕрисем кĕвĕçӳпе тулса çитнĕ. [18] Вара вĕсем апостолсене тытнă
та хура халăх тĕрмине хуптарнă. [19] Анчах та Хуçа Туррăмăрăн ан-
гелĕ çĕрле тĕрме алăкĕсене уçнă та апостолсене илсе тухса çапла
каланă: [20] «Турă Çуртне кайăр та халăха çак чĕрĕлĕх сăмахĕсене
татах вĕрентĕр». [21] Хăйсене каланă пекех, апостолсем ирхине
ирех Турă Çуртне пынă та халăха вĕрентме пуçланă. Çав ирхинех
аслă священникпа унăн çыннисем синедрион канашĕнче лара-
кансене пуçтарнă, унта Израилĕн мĕн пур ятлă-сумлă çыннисене
чĕнтернĕ. Вара тĕрмерен апостолсене илсе пыма хушнă. [22] Анчах
та тарçисем, тĕрмене пырсан, апостолсене тупаймасăрах тавă-
рăннă. [23] «Тĕрмине шанчăклă питĕрнĕ, — тенĕ вĕсем тавăрăн-
сан, — алăкĕсем умĕнче те хурал тăрать, çакна эпир хамăр куртă-
măр, анчах та уçтартăмăр та — шалта никам та çук!» [24] Тарçăсен
сăмахне илтсен аслă священник, хурал пуçлăхĕ тата ытти аслă

священниксем: «Мĕне пĕлтерет-ши ку?» – тесе тĕлĕнсех кайнă.
[25] Кайран пĕрскер çавăнта пынă та кусене çапла пĕлтернĕ: «Хай-
хи эсир тĕрмене лартнă çынсем Турă Çуртĕнче халăха вĕрентсе
тăраççĕ». [26] Çавăн хыççăн хурал пуçлăхĕпе тарçисем Турă Çуртне
кайнă. Хайсене халăх чулпа пере-пере вĕлересрен хăранипе вара
апостолсене ирĕксĕрлемесĕрех илсе пынă.

[27] Илсе пырсан вĕсене синедрион канашĕ умне тăратнă. Вара
аслă священник çапла тĕпчесе ыйтнă: [28] «Çав Çын ячĕпе вĕрент-
се ан çӳрĕр тесе сире çирĕппĕнех асăрхаттармарăмăр-и? Эсир
вара хăвăр вĕрентĕвĕре пĕтĕм Иерусалимĕпе сарса ятăр, Çав Çын
вилнишĕн те пире айăплас тетĕр». [29] Петрпа ытти апостолсем вара
çапла тавăрса каланă: «Турра пăхăнасси этеме пăхăнассинчен
ытларах пулмалла. [30] Эсир йывăç хĕрес çине çакса вĕлернĕ Иису-
са пирĕн мăн асаттемĕрсен Турри чĕртсе тăратрĕ. [31] Израиль ха-
лăхне ӳкĕнтерес тесе, çылăхĕсене каçарас тесе Турă Ăна, Пуçлăха
тата Çăлакана, Хăйĕн аллипе çĕклесе Хăйĕнчен сылтăм енне,
хисеплĕ вырăна, лартрĕ. [32] Çакна курса çирĕплетекенсем – эпир
хамăр тата Турă Хăйне пăхăнакансене панă Святой Сывлăш».

[33] Çакна илтсен синедрион канашĕнчисем урса кайнипе апос-
толсене вĕлерес тесе те шухăшланă. [34] Вĕсем хушшинче Моисей
саккунне вĕрентекен пĕр Гамалиил ятлă фарисей та пулнă. Ха-
лăх ăна питĕ хисепленĕ. Çавă вара канаш умне тухса тăнă та
апостолсене вăхăтлăха синедрионран илсе тухма ыйтнă. [35] Кайран
хăй канашра ларакансене çапла каланă: «Эй, Израиль çынни-
сем! Çак çынсене мĕн тăвасси пирки лайăххах шухăшласа пăхăр.
[36] Нумаях та пулмасть хăйне аслă çын вырăнне хуракан пĕр Фев-
да ятлăскер сиксе тухнăччĕ. Ун тавра тăватă çĕре яхăн çын та
пуçтараннăччĕ. Анчах та ăна вĕлерсен, унăн ушкăнĕнчисем пур-
те саланса пĕтрĕç. [37] Унтан кайран, халăх шутне çыртарнă чухне,
Галилейăри Иуда палăрчĕ. Вăл та чылай çынна хăй майлă çавăр-
чĕ. Анчах хăй те пуçне çирĕ, ун хыççăн кайнисем те саланса пĕт-
рĕç. [38] Çавăнпа ĕнтĕ халĕ сире калатăп: ку çынсем çумне ан çулă-
хăр, ярăр вĕсене. Мĕншĕн тесен вĕсем тытнă шухăш, вĕсем тă-
вакан ĕç этемрен пулсан, вăл хăйне хăех пĕтĕ. [39] Турăран пулсан,
эсир ăна пĕтереймĕр. Асăрханăр, Турра хирĕç пыракан çынсем
пулса тăмалла ан пултăрччĕ сирĕн». [40] Вĕсем вара Гамалиила ит-
ленĕ. Апостолсене чĕнсе кĕрттернĕ те вĕсене чĕн пушăпа хĕнет-
тернĕ. Унтан, Иисус ячĕпе вĕрентсе çӳреме чарса, кăларса янă.

41 Иисус Хуçамăр ячĕшĕн хур курма тивĕç пулнишĕн савăнса
апостолсем синедрионран тухса кайнă. 42 Хăйсем вара куллен
Турă Çуртĕнче те, килсенче те вĕрентме, Иисус Христос çин-
чен Ырă Хыпар пĕлтерме чарăнман.

6-мĕш сыпăк

Çичĕ пулăшакана суйлани

1 Вĕренекенсем йышлансах пынă. Грекланнă еврейсем çав кун-
сенче Иудейăри еврейсене ӳпкелешме пуçланă. Кулленхи пая
валеçнĕ чухне пирĕн тăлăх арăмсене кӳрентеретĕр тенĕ вĕсем.
2 Вара Вун иккĕшĕ мĕн пур вĕренекенсене пухăва чĕнсе çапла
каланă: «Турă сăмахне вĕрентме пăрахсах апат-çимĕç валеçме
пире аван мар. 3 Çавăнпа та, тăвансем, хăвăр хушшăртан шан-
чăклă, Святой Сывлăшпа хăватланнă тата ăслă çичĕ çынна суй-
лăр. Çак ĕçе туса пыма вĕсене шанса парăпăр. 4 Эпир хамăр вара
ялан кĕлтуса, Турă сăмахне вĕрентсе пурăнăпăр». 5 Çак сĕнĕве
пухăннисем пурте ырланă. Вара вĕсем çирĕп ĕненекен, Святой
Сывлăшпа хăватланнă Стефана, унпа пĕрлех Филипа, Прохора,
Никанора, Тимонпа Пармена тата Антиохияри Николая суй-
ланă. Еврей мар пулин те, Николай маларах иудей тĕнне тытса
пынă пулнă. 6 Вĕсене апостолсем умне тăратнă. Апостолсем кĕл-
туса вĕсем çине аллисене хунă.

7 Турă сăмахĕ сарăлнăçем сарăлса пынă. Иерусалимра Иисус
вĕренекенĕсен шучĕ хăвăрт ӳссе кайнă. Чылай священник та çак
ĕненĕве йышăннă.

Стефана тытни

8 Стефан ятлă çирĕп ĕненӳллĕ те вăйлă чун хаваллĕ çын халăх
хушшинче чăн-чăн тĕлĕнмелле ĕçсемпе хăватсем кăтартнă. 9 Пĕр
синагогăна çӳрекен çынсем Стефанпа тавлашса кайнă. Çав си-
нагогăна „Ирĕклисен синагоги“ те тенĕ. Иудейсем унта Кири-
нейăран та, Александрияран та, Киликирен те, Асирен те çӳре-
нĕ. 10 Анчах та Стефан ăслă калаçнăран вĕсем ăна çĕнтереймен,
мĕншĕн тесен Стефана Святой Сывлăш Хăй мĕн каламаллине
пĕлтерсех тăнă. 11 Вара çакскерсем хăш-пĕр çынсене Стефан
Турра та, Моисея та хурланине хамăр илтрĕмĕр тесе калама ӳкĕ-
те кĕртнĕ. 12 Çапла хăтланса çак синагогăна çӳрекенсем халăха та,

ятлă-сумлă çынсене те, саккун вĕрентӳçисене те хĕтĕртсе янă.
Вара лешсем Стефана ярса тытнă та синедриона илсе кайнă.
13 Вĕсем çавнашкалах суйса айăп кăтартакансем те хатĕрленĕ. «Ку
çын Турă Çурчĕ ларакан сăваплă вырăна та, Моисей саккунне те
пĕрмаях хурлать, — тенĕ çавскерсем. 14 — Назорей Иисус Турă
Çуртне те аркатĕ, Моисейран килекен йăла-йĕркесене те улăш-
тарĕ, тесе каланине хамăр хăлхапа хамăр илтрĕмĕр». 15 Синедри-
онра ларакансем Стефан çине тинкеререх пăхнă та — унăн сăнĕ
ангелăнни пек çуталса тăнине асăрханă.

7-мĕш сыпăк

Стефан синедрион канашĕнче каланă сăмах

1 Çавăн чухне аслă священник Стефанран: «Сана тĕрĕсех айăп-
лаççĕ-и?» — тесе ыйтнă. 2 Вара Стефан каланă: «Эй, тăван çын-
сем! Сумлă ватăсем! Итлесемĕр мана. Мухтав Турри пирĕн Авра-
ам мăн асаттемĕре Харрана куçса кайиччен, Месопотамирех
курăннă. 3 „Хăвăн çĕр-шывунтан, тăвану-хурăнташу хушшинчен,
аçу килĕнчен тух та, Эпĕ сана кăтартнă çĕр-шывалла кай“, — тенĕ
çавăн чухне ăна Турă. 4 Вара вăл Халдея çĕрĕнчен куçса пырса
Харранта вырнаçнă. Ашшĕ вилсен, Турă Авраама çак халĕ эсир
пурăнакан çĕр-шыва илсе çитернĕ. 5 Кунта ăна Турă ура лаппи
чухлĕ те çĕр паман. Анчах та, Авраамăн ачи-пăчи пулман чухнех,
Турă ăна çак çĕр-шыва хăйне те, ачисене те яланлăха парасса
шантарнă. 6 Турă ăна çапла каланă: „Санăн йăх-тăхăмусем ют çĕ-
ре куçса кайĕç, тăвату çĕр çула яхăн вĕсем чура пулса, хĕсĕрле-
нине тӳссе пурăнĕç. 7 Анчах та Эпĕ, — тенĕ Турă, — вĕсене чура-
лăхра усракан халăха айăплăп. Вара вĕсем çав çĕр-шывран тухса
çак вырăнта мана пуççапса пурăнĕç“. 8 Вара, халалланине па-
лăртма, ăна ӳт кастарма хушнă. Çапла вара, Исаак çуралсан,
саккăрмĕш кун унăн ӳтне кастарнă. Исаакран Иаков çуралнă,
Иаковран вун икĕ ăру пуçĕ çуралнă. 9 Хайхи ăру пуçĕсем, кĕвĕç-
се, Иосиф ятлă пĕртăванне Египета чуралăха сутнă, анчах Турă
унпа пĕрле пулнă. 10 Турă унăн мĕн пур хуйхи-суйхине сирнĕ,
ăна вичкĕн ăс панă, Египет патшин, фараонăн, кăмăлне ун енне
çавăрнă. Вара фараон Иосифа Египет çĕрне те, патша кермен-
не те пăхса тăракан пуçлăха лартнă. 11 Кайран Египетпа Хана-
ан çĕрĕсенче выçлăх пуçланнă, питĕ пысăк инкек çитнĕ. Мăн

асаттемĕрсем выçса вилмех пуçланă. [12] Вара Иаков Египетра
тырă пур тенине илтсе хăйĕн ывăлĕсене унта малтанхи хут янă.
[13] Иккĕмĕш хут пырсассăн тин Иосиф тăванĕсене хăй кам пул-
нине уçса панă. Çапла майпа Иосиф ăрăвĕ çинчен фараон та
пĕлнĕ. [14] Иосиф вара хăйĕн ашшĕне Иакова тата тăванĕсене чĕн-
терсе пынă. Вĕсем пурĕ çитмĕл пиллĕкĕн пулнă. [15] Çапла Иаков
Египета куçса кайнă. Иаков та, унăн ывăлĕсем те виличченех
унта пурăннă. [16] Вĕсен ӳчĕсене Сихема илсе тавăраннă, тупăклăха
хунă. Çав тупăклăха Авраам Сихемри Еммор ывăлĕсенчен кĕмĕл
парса сутăн илнĕ пулнă.

[17] Турă Авраама тупа туса сăмах панин пурнăçланас вăхăчĕ
çывхарнăçемĕн Египетра халăх нумайлансах, йышлансах пынă.
[18] Иосифа пĕлмен урăх фараон престол çине ларичченех халăх
йышĕ çапла ӳссе пынă. [19] Ку патша вара пирĕн халăха курайма-
сăр чеен хăтланнă: çуралса пыракан ачасене вилме кайса пăрах-
тарса, вăл мăн асаттемĕрсене питĕ хĕсĕрленĕ. [20] Шăпах çав вăхăт-
ра Моисей çуралнă, вăл Турра та килĕшмелле хитре ача пулнă.
Ашшĕ килĕнче ăна виçĕ уйăха çитиччен пăхса усранă. [21] Кайран,
кайса пăрахтарсан, ăна фараон хĕрĕ усрава илнĕ те хăйĕн ывăлĕ
пекех пăхса ӳстернĕ. [22] Моисея Египетри мĕн пур ăслăлăха вĕ-
рентсе çитĕнтернĕ; вăл сăмахĕпе те, ĕçĕпе те хăватлă пулнă.

[23] Хĕрĕх çул тултарсан унăн хăйĕн тăванĕсене, Израиль ывăлĕ-
сене, кайса курас шухăш кĕнĕ. [24] Унта çитсен пĕрне пусмăрлани-
не курнă та ун хутне кĕнĕ. Хур кăтартнăшăн тавăрса вăл Египет
çыннине вĕлернĕ. [25] Турă унăн аллипе çăлăнăç илсе килнине тă-
ванĕсем ăнланĕç тесе шухăшланă вăл, анчах тăванĕсем ăнланай-
ман. [26] Тепĕр кунне Моисей еврей çынниех еврейпа çапăçнине
курнă. Вăл вĕсене çураçтарма тăрăшнă. „Эсир тăвансем-çке-ха, —
тенĕ Моисей, — мĕншĕн пĕр-пĕрне кӳрентеретĕр?“ [27] Çавăн чух-
не вĕсенчен пĕри Моисея аяккалла тĕртсе янă. „Пирĕн пуçлăх,
пирĕн судья пулма сана кам ирĕк пачĕ? — тенĕ вăл. [28] — Ĕнер
Египет çыннине вĕлернĕ пек мана та вĕлересшĕн мар-и-ха эсĕ?“
[29] Çак сăмахсене илтсен Моисей Мадиам çĕрне тарса кайнă, ют-
ран пынă çын пулса пурăннă. Мадиамра унăн икĕ ывăл çуралнă.

[30] Хĕрĕхрен иртсен ăна Синай тăвĕ çумĕнчи пуш хирте, çунса
тăракан кӳкен тĕмми ăшĕнче, Хуçа Туррăмăрăн ангелĕ курăн-
нă. [31] Çакна курсан Моисей питĕ тĕлĕннĕ. Лайăхрах сăнас тесе
патнерех пырсан вара ăна Хуçа Туррăмăрăн сасси илтĕннĕ:

32„Эпĕ – санăн мăн аслаçусен Турри; Авраам Турри, Исаак
Турри, Иаков Турри“. Моисей, хăранипе чĕтресе, пуçне çĕклесе
пăхма та хăяйман. 33Вара Хуçа Турă ăна çапла каланă: „Урунти
пушмакна хыв, мĕншĕн тесен эсĕ тăракан вырăн – сăваплă çĕр.
34Хамăн халăхăма Египетра пусмăрланине Эпĕ куратăп, вăл йы-
нăшнине илтетĕп. Эпĕ ăна хăтармашкăн антăм. Халĕ ĕнтĕ каях,
Эпĕ сана Египета яратăп“. 35„Сана кам пирĕн пуçлăха, пирĕн
судьяна лартрĕ?“ – тесе çынсем йышăнман хайхи Моисея, кӳ-
кен тĕмми ăшĕнче ăна курăннă ангел урлă, Турă пуçлăх тата хăта-
ракан туса янă. 36Çав Моисей халăха Египетран илсе тухнă. Вăл
Египетра, Хĕрлĕ тинĕс хĕрринче тата хĕрĕх çула яхăн пуш хирте,
тĕрлĕрен паллăсемпе хăватсем кăтартнă. 37Шăпах çав Моисей
Израиль çыннисене каланă: „Мана пророка кăларнă пекех Хуçа
Туррăр сирĕн валли хăвăр хушшăртанах Пророк кăларĕ. Ăна ит-
лĕр“. 38Шăпах çав Моисей пушă хирте пуçтарăннă мăн асатте-
мĕрсемпе пĕрле пулнă. Пире пĕлтермешкĕн вăл Синай тăвĕ çин-
че ангелран чĕрĕлĕх сăмахĕсене илнĕ. 39Анчах мăн асаттемĕрсем
ăна итлемен, чун-чĕрипе йышăнман. Вĕсем каялла Египета та-
вăрăнасшăн пулнă. 40Çавăнпа вĕсем Аарона каланă: „Пире хамă-
ра ертсе пыракан турăсем туса парсамччĕ. Мĕншĕн тесен хамăра
Египетран илсе тухнă Моисея мĕн пулнине эпир пĕлместпĕр“.
41Çавăн чухне вĕсем, пăру евĕрлĕ кĕлетке туса, ăна чӳкленĕ.
Унтан, хăйсем мĕн тунине курса, савăнса уявланă. 42Турă вара
вĕсене пăрахнă, тӳпери хăватсене пуççапма та чарман. Пророк-
сен кĕнекинчех ун пирки çапла çырнă: „Эй, Израиль йăхĕ! Пуш
хирте хĕрĕх çул хушшинче эсир Маншăн выльăх пусрăр-и, пар-
нелĕхе кӳтĕр-и? Пусмарăр. 43Эсир хăвăрпа пĕрле Молоха кĕлту-
малли чатăра, хăвăрăн Ремфан туррăр çăлтăрне илсе çӳрерĕр.
Пуççапса пурăнмашкăн эсир хăвăр валли хăвăр кĕлеткесем ту-
рăр, çавăнпа Эпĕ сире Вавилонран та аяккарах куçарса ярăп“.

44Пирĕн мăн асаттесен пуш хирте кĕлĕ тумалли пуху чатăрĕ
пулнă. Çав чатăра епле тумаллине Моисея Турă каланă, ăна тĕс-
лĕхне те кăтартнă. 45Мăн асаттесем çав чатăра Иисус Навин ерт-
се пынипе çĕнĕ çĕрсем çине куçарнă. Унта урăх халăхсем пу-
рăннă пулнă, Турă вĕсене мăн асаттесен куçĕ умĕнчех хăваласа
янă. Чатăрĕ вара çавăнта Давид вăхăтĕччченех ларнă. 46Давид Ту-
рă умĕнче тивлетлĕ пулнă, Иаков Турри валли çурт тăвасчĕ тесе
кĕлтунă. 47Соломон вара Ун валли çурт туса лартнă. 48Анчах та,

пророк каланӑ пек, Çӳлти Турӑ çын тунӑ çуртра пурӑнмасть.
Пророк çапла каланӑ: 49„Манӑн престол – тӳпе, Манӑн ура
айĕ – çĕр. Ман валли эсир мĕнле çурт туса парайӑр? – тет Хуçа
Туррӑмӑр. – Эпĕ канас вырӑна ӑçта тӑвайӑр? 50Мĕн пуррине
йӑлтах Манӑн аллӑм пултарман-им вара?“ 51Эй, эсир, кутӑн
çынсем! Уçӑлман чун-чĕреллĕ, ӑкланнӑ хӑлхаллӑ çынсем! Эсир,
мӑн аслаçӑрсем пекех, яланах Святой Сывлӑша хирĕçлетĕр.
52Сирĕн мӑн аслаçӑрсем пророксенчен хӑшне хĕсĕрлемен? Тӳ-
рĕлĕхли килессине малтанах каласа хунӑ пророксене вĕсем вĕ-
лернĕ. Халĕ эсир Ӑна Хӑйне тытса парса вĕлертĕр! 53Ангелсем
пулӑшнипе сире саккун панӑччĕ, анчах эсир вӑл саккуна пӑхӑ-
нас темерĕр».

Стефана вĕлерни

54Çак сӑмахсене илтсен синедрионра ларакансем урсах кайнӑ,
шӑлĕсене шатӑртаттара пуçланӑ. 55Чун-чĕри Святой Сывлӑшпа
тулнӑ Стефан вара çӳлелле пӑхнӑ та Туррӑн мухтавлӑхне тата
Туррӑн сылтӑм енче тӑракан Иисуса курнӑ. 56Вӑл вара каланӑ:
«Авӑ, эпĕ тӳпе уçӑлса кайнине тата Туррӑн сылтӑм енче тӑра-
кан Этем Ывӑлне куратӑп». 57Çакна илтсен тарӑхса-кӑшкӑраш-
са, Стефан сӑмахĕсене итлес мар тесе хӑлхисене хупласа пурте
ун çине сиксе ӳкнĕ. 58Унтан ӑна хуларан илсе тухнӑ та чулпа пе-
ре-пере вĕлере пуçланӑ. Айӑп кӑтартакансем хӑйсен çиелти тум-
тирĕсене Савл ятлӑ çамрӑк ури умне хывса хунӑ та 59Стефана
чулпа пеме пуçланӑ. «Эй, Иисус Хуçамӑр! Ман чунӑма йышӑн-
сам!» – тесе кĕлтунӑ Стефан. 60Унтан, чĕркуçленсе ларса, кӑш-
кӑрса янӑ: «Эй, Турӑçӑм, вĕсен çак çылӑхне шута ан илсем!»
Çапла каласанах вӑл вилсе кайнӑ.

8-мĕш сыпӑк

Христоса ĕненекенсене хĕсĕрлени

1Стефана вĕлернине Савл ырланӑ. Çав кунсенче Иеруса-
лимри ĕненекен ушкӑна питĕ хĕсĕрлеме пуçланӑ. Апостолсемсĕр
пуçне ытти ĕненекенсем пурте Иудейӑпа Самарири тĕрлĕ çĕр-
сене тарса, сапаланса пĕтнĕ. 2Ырӑ çынсем вара хӑйсем хисеп-
ленĕ Стефана пытарнӑ, уншӑн кулянса питĕ хытӑ йĕнĕ. 3Савл
килрен-киле çӳренĕ, арçынсемпе хĕрарӑмсене сĕтĕре-сĕтĕре

тухса тĕрмене хуптарнă. Çапла вăл ĕненекен ушкăна тĕп тума
тăрăшнă. [4] Тĕрлĕ çĕре саланнă ĕненекенсем çав хушăра Турă сă-
махне вĕрентсе çӳренĕ.

Филипп Самарире вĕрентсе çӳрени

[5] Çапла Филипп Самарири пĕр хулана пынă та унта Христос
çинчен ӳкĕтлесе вĕрентнĕ. [6] Филипп кăтартакан хăватсене кур-
са-илтсе халăх унăн вĕрентĕвне пĕр кăмăллăн тăнланă. [7] Мĕншĕн
тесен усал ернĕ чылай çын ăшĕнчен усал сывлăшсем кăшкă-
ра-кăшкăра тухса тарнă, паралич çапнисем тата уксах-чăлахсем
сывалнă. [8] Хула халăхĕ савăнмаллипех савăннă.

[9] Çав хулара Симон ятлă пĕр çын пурăннă, хăйне вăл темĕн-
ле аслă çын вырăннех хунă. Çавскер тухатса-асамласа Самари
халăхне тĕлĕнтерсе пурăннă. [10] Пĕчĕккисенчен пуçласа çитĕнни-
сем таранах – пурте ăна итленĕ. «Ку çынра Турă хăвачĕ пур», –
тесе калаçнă вĕсем. [11] Тахçантанпах хăйĕн тухатăвĕсемпе тĕ-
лĕнтернĕрен халăх унăн сăмахĕсене тимлесе итленĕ. [12] Анчах та
Филипп Турă Патшалăхĕпе Иисус ячĕ çинчен Ырă Хыпар пĕл-
тернине илтсен арçынсем те, хĕрарăмсем те унăн ӳкĕтне ĕненсе
шыва кĕнĕ. [13] Симон хăй те ĕненме пуçланă. Шыва кĕрсен вара
Филипран хăпмасăрах çӳренĕ. Филипп кăтартакан аслă хăват-
семпе паллăсене хăй куçĕпе хăй курса Симон питĕ тĕлĕннĕ.
[14] Самари çыннисем Турă сăмахне йышăннине илтсен, Иеруса-
лимри апостолсем вĕсем патне Петрпа Иоана янă. [15] Кусем пынă
та, Самари çыннисем те Святой Сывлăш илччĕр тесе, вĕсемшĕн
кĕлтунă. [16] Мĕншĕн тесен вĕсенчен пĕрин çине те Святой Сыв-
лăш анман пулнă-ха, вĕсене Иисус Хуçамăр ячĕпе шыва çеç кĕр-
тнĕ пулнă. [17] Петрпа Иоанн вĕсем çине аллисене хурсан тин вĕ-
сен чун-чĕрисем Святой Сывлăшпа тулнă. [18] Апостолсем алă ху-
нипе Святой Сывлăш аннине курсан, Симон вĕсем патне укçа
илсе пынă. [19] «Ку хăвата мана та парăр-ха, – тенĕ вăл. – Эпĕ алă
хунă çын та Святой Сывлăш илме пултартăрччĕ». [20] Анчах та
Петр ăна çапла каланă: «Турă тивлетне укçалла илме пулать тесе
шутлатăн пулсан, хăвăн укçу хăвăнпах пĕттĕр. [21] Турă умĕнче са-
нăн чун-чĕрӳ таса мар-ха, çавăнпа та эпир тăвакан ĕçе тума
санăн пай та, тивĕç те çук. [22] Ĕнтĕ çак çылăхунтан ӳкĕн те Турра
кĕлту, вара, тен, чун-чĕрӳнти йăнăш шухăшу каçарăнĕ. [23] Мĕн-
шĕн тесен чуну ват йӳççипе тулнине, усаллăх тыткăнне лекнине

эпĕ курсах тăратăп». [24]Симон вара çапла хуравланă: «Хăвăр ка-
ланисем мана ан çитчĕр тесе, эсир маншăн та Хуçамăра кĕлтуса-
мăрччĕ». [25]Апостолсем вара Хуçамăр сăмахне çирĕплетсе пĕл-
терсе, вĕрентсе çӳренĕ хыççăн каллех Иерусалима тавăрăннă.
Çула май Самари тăрăхĕнчи ялсенче те Ырă Хыпара ӳкĕтлесе
вĕрентнĕ.

Филиппа Эфиопи улпучĕ

[26]Хуçа Туррăмăрăн ангелĕ Филипа каланă: «Тăр та кăнтăралла
кай. Унтан Иерусалимран Газăна каякан пушă çул çине тух».
[27]Филипп çапла тунă та. Çул çинче вăл пĕр Эфиопи улпутне, ев-
нуха, тĕл пулнă. Çав улпут Эфиопири Кандакия ятлă хĕрарăм
патшан пĕтĕм пуянлăхне пăхса тăраканĕ пулнă. Вăл Иерусалима
Турра пуççапма кайнă пулнă. [28]Каялла вăл хăйĕн урапипех тавă-
рăннă. Ларса пынă çĕртех вăл Исаия пророк кĕнекине вуласа
пынă. [29]«Çак урапапа юнашар ут», – тенĕ Святой Сывлăш Фи-
липа. [30]Вăл урапа патне пынă та хайхи Эфиопи çынни Исаия
пророк кĕнекине сасăпах вуланине илтнĕ. «Ху мĕн вуланине
ăнланатăн-и эсĕ?» – тесе ыйтнă унран Филипп. [31]«Никам та ăн-
лантарса памасăр епле ăнланаям?» – тавăрнă лешĕ. Унтан вăл
Филипа хăйпе юнашар урапа çине ларма сĕннĕ. [32]Çырнинче
вăл вулакан вырăн çакă пулнă: „Ăна сурăха пусма илсе пынă пек
илсе пынă. Вăл, çăмне касакан умĕнче сассăр выртакан путек
пек, ним те шарламан. [33]Ăна, мĕскĕнлетсе, тĕрĕс суд та туман.
Унăн йăхĕ-тăхăмĕ пирки вара кам тата мĕн калайĕ? Унăн пу-
рăнăçĕ çĕр çинчен иленнĕ ĕнтĕ“. [34]«Кала-ха, çакăнта пророк
кам çинчен каланă: хăй çинчен-и е урăххи çинчен?» – ыйтнă
Филипран евнух. [35]Вара Филипп ăна Çырнинчи çак вырăна
ăнлантарса пама пуçланă та Иисус çинчен Ырă Хыпар пĕлтер-
нĕ. [36]Çапла малалла кайса вĕсем пĕр юхан шыв хĕррине çитнĕ.
«Кур-ха, – тенĕ евнух, – акă шыв. Мана тĕне кĕме юрать-и?»
[37]«Пĕтĕм чун-чĕрӳнтен ĕненетĕн пулсан, юрать», – тавăрнă ăна
Филипп. Лешĕ вара каланă: «Иисус Христос Турă Ывăлĕ пулни-
не ĕненетĕп*». [38]Вара вăл кӳмине чарма хушнă. Унтан Филиппа
евнух иккĕшĕ те шыв хĕррине аннă та, Филипп ăна тĕне кĕрт-
нĕ. [39]Вĕсем шывран тухсанах евнух çине Святой Сывлăш аннă,

* 8:37 Хăш-пĕр авалхи ал çырусенче ку сăвă çук.

Филипа вара Хуçа Туррăмăрăн ангелĕ çавăнтан илсе кайнă та
вăл евнуха курăнми пулнă. Унтан евнух савăна-савăна малалла
çул тытнă. 40 Филипп пăхать те – хăй Азот хулинче иккен. Вара
вăл Кесарине çитиччченех çула май çывăхри хуласенче Ырă Хы-
пар пĕлтерсе çӳренĕ.

9-мĕш сыпăк

Савл Иисуса ĕненме пуçлани

1 Хуçамăрăн вĕренекенĕсене чун-чĕререн курайманнипе, вĕ-
лерме те хатĕр пулнипе Савл аслă священник патне пынă. 2 Вара
унран Дамаскри синагогăсенче кăтартма çырусем ыйтса илнĕ.
Çав çырусем Савла Иисус вĕрентĕвĕ хыççăн каякансене, арçы-
нĕсемпе хĕрарăмĕсене те, йĕрлесе тупма, вĕсене сăнчăрласа Иеру-
салима илсе пыма ирĕк панă. 3 Анчах та çул çинче, Дамаска çи-
тесси инçех те мар юлсан, ăна сасартăк тӳперен çутă çутатса янă.
4 Вăл çĕре ӳкнĕ. Унтан ăна: «Эй, Савл, Савл! Эсĕ мĕншĕн Мана
хĕсĕрлетĕн?» – текен сасă илтĕннĕ. 5-6 «Кам пултăн Эсĕ?» – тенĕ
вăл. Хуçамăр ăна хирĕç тавăрнă: «Эпĕ – эсĕ хĕсĕрлекен Иисус.
Çĕнме çук вăя хирĕç ан пыр, хăвнах йывăр пулĕ». «Турăçăм, мĕн
тума хушатăн мана?» – ыйтнă чĕтресе-хăраса ӳкнипе Савл. «Тăр
та хулана кай, мĕн тумаллине сана унта калĕç», – тенĕ ăна Ху-
çамăр. 7 Савлпа пĕрле пыракан çынсем никам курăнмасăрах сасă
илтĕннĕрен шак хытса кайнă. 8 Унтан Савл ура çине тăнă, анчах
куçĕсем уçах пулин те, нимĕн те курман. Вара ăна Дамаска ал-
линчен çавăтса илсе кайнă. 9 Виçĕ кун хушши вăл нимĕн те кур-
ман; çимен те, ĕçмен те.

10 Дамаскра Анания ятлă пĕр ĕненекен пурăннă. «Анания», –
тенĕ ăна Хуçамăр куçа курăнса. «Турăçăм, эпĕ Санăн умăнта», –
тенĕ вăл. 11 Хуçамăр ăна çапла каланă: «Тăр та Тӳрĕ урама кай.
Çав урамри Иуда килĕнче Савл ятлă Тарс çыннине ыйт. Вăл ха-
лĕ кĕлтăвать. 12 Хăй патне Анания ятлă пĕр çын пырасси, çав
çын алă хурсассăн тин куçĕ куракан пуласси ăна ĕнтĕ курăнчĕ».
13 «Турăçăм! – тенĕ Анания, – эпĕ Савл çинчен, вăл Иерусалим-
ри Санăн сăваплă çыннусене мĕн чухлĕ усал туни çинчен нумай
çынран илтнĕ. 14 Кунта та вăл аслă священниксенчен çыру илсе
килнĕ. Çав хут тăрăх, Санăн ятна асăнакансене тытса çыхмаш-
кăн унăн ирĕк пур». 15 Анчах та Хуçамăр ăна каланă: «Каях, вăл

çын – Эпĕ суйласа илнĕскер. Вăл Манăн ятăма ытти халăхсене,
патшасене, Израиль çыннисене пĕлтерекен пулĕ. 16 Эпĕ Хамах ăна
Ман ятăмшăн мĕн чухлĕ асап тӳсмеллине те кăтартăп». 17 Анания
хăйне каланă çурта кайса шыраса тупнă. «Савл тăванăм! – тенĕ
вăл пӳрте кĕрсен, ун çине аллине хурса. – Эсĕ çулпа пынă чух
сана курăннă Иисус Хуçамăр санăн куçна уçма тата чун-чĕрӳне
Святой Сывлăшпа тултарма мана ячĕ». 18 Çавăнтах, темле каркăç
сирĕлнĕ пекех, унăн куçĕсем куракан пулнă. Çав кун вара Савл
тĕне кĕнĕ. 19 Çинĕ хыççăн ăна вăй та кĕнĕ.

Савл Дамаскра вĕрентни

Вĕренекенсемпе пĕрле Савл Дамаскра темиçе кун пурăннă.
20 Вăл тӳрех синагогăсенче Иисус вăл – Турă Ывăлĕ тесе вĕрент-
ме пуçланă. 21 Итлекенсем вара пурте тĕлĕнмеллипех тĕлĕнсе
каланă: «Иисус ятне асăнакансене Иерусалимра хĕсĕрлекенни
çак çын мар-и вара? Вăл кунта та вĕсене тытса çыхса аслă свя-
щенник патне илсе кайма килменччĕ-им?» 22 Савлăн ĕненĕвĕ
çирĕпленнĕçемĕн çирĕпленсе пынă. Вăл çине тăрсах Иисус –
Турă Суйласа илни тесе вĕрентнĕ, Дамаскри иудейсем ăна ни-
мĕнпе те хирĕçлеме пултарайман. 23 Тепĕртакран иудейсем Сав-
ла вĕлерме кавар тунă. 24 Вĕсем ăна вĕлерес тесе кунĕн-çĕрĕн
хапха умĕнче сыхласа тăнă. Анчах та Савл вĕсен шухăшне пĕл-
нĕ. 25 Иисус вĕренекенĕсем ăна çĕрле хула хӳми тăрăх лăпă çине
лартса антарнă.

Савл Иерусалимра

26 Дамаскран кайсан Савл Иерусалима пынă. Унта вăл Иисус
вĕренекенĕсемпе çывăхланасшăн тăрăшнă, анчах та пурте ун-
ран хăранă, вăл чăнах та Христос вĕренекенĕ пулнине шанман.
27 Варнава вара ăна апостолсем патне çавăтса пынă. Вăл Савла
çул çинче Хуçамăр курăннине те, Хуçамăр ăна мĕн каланине
те, Иисус ячĕпе Савл Дамаскра епле хăюллăн ӳкĕтлесе вĕрент-
нине те вĕсене каласа кăтартнă. 28 Вара Савл вĕренекенсемпе
хутшăнса пурăннă. Вăл Иерусалимра Иисус Хуçамăр çинчен
уççăнах, хăюллăн вĕрентсе çӳренĕ. 29 Савл грекланнă еврейсем-
пе те калаçнă, тавлашнă. Лешсем ăна вĕлересшĕн те пулнă.
30 Çавна пĕлсен ĕненекен тăванĕсем ăна Кесарине янă, унтан
Тарса ăсатнă.

31 Пĕтĕм Иудейăри, Галилейăри, Самарири ĕненекен ушкăн-
семшĕн лăпкă пурăнăç пуçланнă. Ĕненекенсем Турă сăмахне вĕ-
ренсе, Хуçа Турăран хăраса пурăннă. Святой Сывлăш хастарлăх
панипе вĕсен йышĕ ӳссех пынă.

Энея сыватни

32 Ĕненекен ушкăнсене кайса çӳренĕ чухне пĕррехинче Пет-
рăн Лиддăри ĕненекенсем патне çитсе курма тӳр килнĕ. 33 Ça-
вăнта сакăр çул хушши вырăнпа выртакан, паралич çапнă Эней
ятлă пĕр çын пулнă. 34 «Эней, вырăну çинчен тăр, сана Иисус
Христос сыватать», — тенĕ ăна Петр. Вăл вара çав самантрах
ура çине тăнă. 35 Лидда хулипе Сарон айлăмĕнче пурăнакан-
сем пурте сывалнă çынна курнă, вара Хуçа Туррăмăра ĕненме
пуçланă.

Тавифа

36 Иоппире Тавифа ятлă пĕр хĕрарăм, Иисус вĕренекенĕ, пу-
рăннă. Тавифа тени «хир качаки» тени пулать. Çав хĕрарăм
яланах ырă тума тăрăшнă, чухăнсене пулăшнă. 37 Анчах пĕрре-
хинче Тавифа хытă чирлесе ӳкнĕ те вилсе кайнă. Ăна вара çуса
хăтлă пӳлĕме хунă. 38 Петр апостол ун чухне Лиддăра пулнă.
Лидда Иоппирен инçех пулман пирки ĕненекенсем Петр патне
икĕ çынна янă, вĕсем ăна хăвăртрах хăйсем патне пыма чĕннĕ.
39 Петр вĕсемпе пĕрлех кайнă. Çитсенех ăна хăтлă пӳлĕме илсе
кĕнĕ. Куççульленнĕ тăлăх арăмсем Тавифа хăйсем валли çĕленĕ
кĕпе-тумтире Петра кăтартма пуçланă. 40 Петр пурне те пӳлĕм-
рен тухма хушнă та чĕркуçленсе ларса кĕлтунă. Унтан вăл вил-
нĕ хĕрарăм енне çавăрăнса каланă: «Тавифа, тăр!» Вара хăйхи
хĕрарăм куçне уçнă та, Петра курсан, тăрса ларнă. 41 Петр ăна
аллинчен тытса ура çине тăма пулăшнă. Кайран вăл ĕненекен
тăвансемпе тăлăх арăмсене кĕме хушнă, лешсем кĕнĕ те чĕ-
рĕ-сывă Тавифăна курнă. 42 Çакăн çинчен пĕтĕм Иоппире сă-
мах сарăлнă, вара чылайăшĕ Хуçамăра ĕненме пуçланă. 43 Петр
Иоппире, тир тăвакан Симон ятлă пĕр çын патĕнче, самаях
пурăннă.

10-мĕш сыпăк

Петрпа Корнилий

[1] Кесарире тăракан Итали полкĕ текен полкра Корнилий ятлă
пĕр çĕрпӳ пулнă. [2] Вăл хăй те, унăн кил-йышĕ те Турра хисепле-
се, Турăран хăраса пурăннă. Корнилий халăхшăн нумай ырă ĕç
тунă, тăтăшах Турра кĕлтунă. [3] Пĕррехинче, кăнтăрла иртни виçĕ
сехет тĕлнелле, ăна уççăнах Туррăн ангелĕ курăннă. Ангел ун
патне пынă та: «Корнилий!» – тенĕ. [4] Ăна курсан Корнилий хă-
раса каланă: «Мĕн-ши, ырă çыннăм?» Ангел ăна каланă: «Турă
санăн кĕллӳне те, эсĕ чухăнсене пулăшнине те асăрхарĕ. [5] Халĕ
вара Петр текен Симона чĕнме Иоппине çынсем яр. [6] Вăл тир
тăвакан Симон ятлă пĕр çын патĕнче, тинĕс хĕрринчи çуртра,
хăна пулса пурăнать. Петр сана та, кил-йышна та çăлăнăç сăма-
хĕсем калĕ*». [7] Хăйпе калаçнă ангел курăнми пулсан, Корнилий
икĕ тарçине тата шанчăклă, Турра хисеплекен хăйĕн пĕр салтак-
не чĕнсе илнĕ. [8] Вара, мĕн пулса иртнине йăлтах каласа кăтартса,
вĕсене Иоппине янă.

Петра курăнни

[9] Тепĕр кунне, хайхи тарçăсемпе салтак хула патне çывхарнă
чухне, Петр кăнтăрлахи кĕлĕ тума хăтлă пӳлĕме хăпарнă. [10] Ça-
вăнта вăл хырăм выççине туйса илнĕ, унăн çиес килсе кайнă.
Апат хатĕрленĕ вăхăтра вăл питĕ хавхаланса кайнă та [11] сасартăк
тӳпе яри уçăлнине курнă. Çав уçăлăхран çĕр çине, ун пуçĕ тĕл-
нелле, тăватă кĕтессинчен çыхнă сарлака пир евĕрлĕ темĕнле
япала анса-анса пынă. [12] Унăн ăшĕнче çĕр çинчи тĕрлĕрен тăватă
уралла чĕр чун, тискер кайăк, çĕлен-калта, вĕçен кайăк пулнă.
[13] Унтан ăна çакнашкал сасă илтĕннĕ: «Петр, тăр та çаксене пус-
са çи». [14] Анчах та Петр: «Çук-çук, Турăçăм! Ирсĕррине, таса мар-
рине эпĕ нихăçан та нимĕн те çимен», – тенĕ. [15] Вара сасă татах
тепĕр хут илтĕннĕ: «Турă тасатнине эсĕ таса мара ан хур». [16] Çап-
ла виçĕ хутчен пулнă, унтан çав япала каллех тӳпене çĕкленнĕ.

[17] Кунашкал курăну мĕне пĕлтерет-ши тесе аптăраса, Петр
шухăша путнă. Шăп çав вăхăтра Корнилий янă хайхи çынсем,

---

* 10:6 Хăш-пĕр авалхи ал çырусенче юлашки пуплев çук.

Симон çурчĕн тĕлне ыйтса пĕлсе, хапхи умне пырса тăнă.
18 «Петр текен Симон çакăнта-и?» – хыттăн ыйтнă вĕсем. 19 Петр
çаплах курăну пирки шухăшласа тăнă. Çав хушăра Сывлăш ăна
каланă: «Симон, сана виççĕн шыраççĕ, 20 тăр та вĕсем патне ан.
Вĕсемпе пĕрле ним иккĕленмесĕрех кай, мĕншĕн тесен вĕсене
Эпĕ ятăм». 21 «Эсир шыраканни эпĕ-ха вăл, – тенĕ ансан Петр
çав çынсене. – Эсир мĕн çăмăлпа килсеччĕ?» 22 Лешсем вара
çапла каланă: «Ырă ĕçсем туса, Турăран хăраса пурăнакан, пĕ-
тĕм Иудея халăхĕ сума сăвакан çĕрпĕве, Корнилие, святой
ангел курăннă. Çав ангел сана Корнилий патне чĕнсе пыма, са-
нăн сăмахна итлеме хушнă». 23 Вара Петр вĕсене чĕнсе кĕртнĕ те
хăна тунă.

Тепĕр кунне, тăрсанах, Петр çав çынсемпе кайнă. Иоппири
хăш-пĕр ĕненекен тăвансем те вĕсемпе пĕрле кайнă.

Петр Корнилий патĕнче

24 Кесарине вĕсем тепĕр куннех çитнĕ. Корнилий, хăйĕн тăва-
нĕ-хурăнташĕсене, çывăх тус-юлташĕсене пуçтарса, вĕсене кĕт-
се тăнă. 25 Петр пырса кĕнĕ чухне Корнилий ăна хирĕç тухса
кĕтсе илнĕ, ури умне ӳксе пуççапнă. 26 Петр ăна тытса тăратнă
та çапла каланă: «Тăрах, тăр, эпĕ санашкал çынах-иç». 27 Корни-
лийпе калаçкаласа вăл пӳрте кĕнĕ, унта ĕнтĕ туллиех çын пухăн-
нă. 28 «Пĕлетĕр ĕнтĕ, – тенĕ вĕсене Петр, – пирĕн саккунпа иу-
дейăн ют халăх çыннипе хутшăнма та, унăн кил-çуртне кĕме те
юрамасть. Анчах та Турă мана пĕр çынна та ирсĕре е таса мара
хума юраманнине уçса пачĕ. 29 Çавăнпа та, чĕнсен, эпĕ пĕр сă-
махсăрах килме килĕшрĕм. Халĕ ĕнтĕ ыйтам-ха: мĕн çăмăлпа
чĕнтĕр эсир мана?» 30 Корнилий çапла каланă: «Тăватăм кун çак
вăхăталла эпĕ килте типĕ тытаттăм. Кăнтăрла иртни виçĕ сехет-
сенче, кĕлтунă чухне, сасартăк ман ума çап-çутă тумтирлĕ çын
пырса тăчĕ те 31 каларĕ: „Корнилий, Турă санăн кĕллӳне илтрĕ,
эсĕ чухăнсене пулăшнине асăрхарĕ. 32 Халĕ вара Петр текен Си-
мона чĕнме Иоппине çынсем яр. Вăл тир тăвакан Симон ятлă
пĕр çын патĕнче, тинĕс хĕрринчи çуртра, хăна пулса пурăнать.
Вăл килсе сана каласа парĕ“. 33 Эпĕ çавăнтах сан патна çынсем
ятăм. Эсĕ килни аван пулчĕ. Турă сана мĕн хушнине йăлтах ит-
лесчĕ тесе эпир халĕ пурте Турă умĕнче тăратпăр». 34 Петр çăвар
уçса çапла каланă: «Турă çынна кам пулнине кура хакламаннине

эпĕ чăнахах куртăм. 35 Турă сумлăхĕнчен хăракан, чăнлăхпа пурă-
накан кирек мĕнле халăх çыннине те Турă кăмăллать. 36 Турă Из-
раиль ывăлĕсене Иисус Христос урлă канăçлăх çинчен Ырă Хы-
пар янă. Çав Иисус Христос – пуриншĕн те Хуçамăр. 37 Иоанн
шыва кĕме ӳкĕтлесе вĕрентнĕренпе Галилейăран пуçласа пĕтĕм
Иудейăра мĕн-мĕн пулса иртнине эсир пĕлетĕр. 38 Турă Назарет-
ри Иисуса суйласа илсе Святой Сывлăш тата вăй-хăват пачĕ. Вăл
пур çĕрте те ырă ĕçсем туса, усал ернисене сыватса çӳрерĕ, мĕн-
шĕн тесен Турă Унпа пĕрле пулчĕ. 39 Эпир – Вăл Иудея çĕрĕн-
че тата Иерусалимра мĕн-мĕн тунине курса çирĕплетекенсем.
Юлашкинчен иудейсем Ăна йывăç хĕрес çине пăталаса вĕлерчĕç.
40 Турă Ăна виççĕмĕш кунне чĕртсе тăратрĕ, çынсене курăнмалла
турĕ. 41 Анчах Вăл пур çынна та курăнмарĕ, Иисус çинчен çирĕп-
летсе пĕлтерме Турă малтанах суйласа илнĕ çынсене – пире ан-
чах курăнчĕ. Вăл вилĕмрен чĕрĕлсе тăрсассăн эпир Унпа пĕрле
ĕçсе çирĕмĕр. 42 Иисус пире çынсене вĕрентсе çӳреме хушрĕ.
Чĕррисене те, вилнисене те Турă хушнипе Суд тăваканĕ Хăй
иккенне çирĕплетсе пĕлтерме каларĕ. 43 Ăна ĕненекенсен Унăн
ячĕпе çылăхĕсем каçарăнассине мĕн пур пророксем те çирĕплет-
се каланă». 44 Петр çак сăмахсене каласа тăнă хушăрах вăл вĕ-
рентнине итлесе тăракан мĕн пур çын çине Святой Сывлăш ан-
нă. 45 Святой Сывлăш тивлечĕ урăх халăх çыннисем çине те аннă.
Çавна курсан Петрпа пĕрле унта пынă ӳт кастарнă ĕненекенсем
тĕлĕнсех кайнă. 46 Мĕншĕн тесен лешсем унччен хăйсем пĕлмен
чĕлхесемпе Турра мухтанине вĕсем илтнĕ. Вара Петр каланă:
47 «Хамăр пекех Святой Сывлăш илнĕ çынсене шывпа тĕне кĕрт-
ме кам чарма пултарĕ?» 48 Вăл вара вĕсене Иисус Христос ячĕпе
тĕне кĕме хушнă. Унтан кил хуçисем Петра хăйсем патĕнче тата
темиçе кунлăха юлма ыйтнă.

11-мĕш сыпăк

Петр Иерусалимри ĕненекенсем патĕнче

1 Урăх халăх çыннисем те Турă сăмахне йышăннине Иудейăри
апостолсемпе ĕненекен тăвансем илтнĕ. 2 Вара, Петр Иерусали-
ма пырсан, ӳт кастарнисем ăна ӳпкелеме тытăннă. 3 «Эсĕ ӳт кас-
тарманнисемпе хутшăнтăн, вĕсемпе пĕрле ĕçсе çирĕн», – тенĕ
вĕсем. 4 Петр вĕсене мĕн пулса иртнине йĕркипе ăнлантарса

пама пуçланă: 5 «Эпĕ Иоппи хулинче кĕлтăвattăм. Çавăн чухне
тăнран кайнă пек пултăм. Сасартăк тӳперен тăватă кĕтессинчен
çыхнă сарлака пир евĕрлĕ темĕнле япала аннине куртăм. Вăл
ман тĕлех анчĕ. 6 Эпĕ ун ăшне сăнарах пăхрăм та унта çĕр çинчи
тăватă уралла чĕр чунсем, тискер кайăксем, çĕлен-калтасем, вĕ-
çен кайăксем пуррине асăрхарăм. 7 Унтан мана „Петр, тăр та
çаксене пусса çи“ текен сасă илтĕнчĕ. 8 „Çук-çук, Турăçăм! – те-
рĕм вара эпĕ. – Ирсĕррине, таса маррине эпĕ нихăçан та нимĕн
те çимен“. 9 „Турă тасатнине эсĕ таса мара ан хур“, – терĕ вара
мана сасă тепĕр хут. 10 Виçĕ хут çапла пулчĕ, унтан каллех пĕтĕм-
пе пĕлĕте çĕкленсе кайрĕ. 11 Шăп çав самантра эпĕ пурăнакан
çурт умне Кесарирен ман патăма янă виçĕ çын пырса та тăнă.
12 Сывлăш мана пĕр иккĕленмесĕрех вĕсемпе пĕрле кайма хушрĕ.
Çак ĕненекен ултă тăванăм та манпа пĕрле пулчĕç, эпир вара ха-
ма чĕннĕ çын килне кайрăмăр. 13 Вăл пире хăй килĕнчех святой
ангела курни çинчен каласа кăтартрĕ. Курăнсассăн ангел çапла
каланă пулнă: „Петр текен Симона чĕнме Иоппине çынсем яр.
14 Вăл сана сăмахсем калĕ, çав сăмахсемпе ху та, пĕтĕм кил-йышу
та çăлăнĕ“. 15 Кайран, эпĕ калаçа пуçласан, маларах хамăр çине
аннă пекех, вĕсем çине те Святой Сывлăш анчĕ. 16 Çавăн чухне
эпĕ Хуçамăр сăмахне аса илтĕм. „Иоанн шывпа тĕне кĕртнĕ, си-
ре вара Святой Сывлăшпа тĕне кĕртĕç“, – тенĕччĕ Вăл. 17 Çапла
ĕнтĕ пире, Иисус Христос Хуçамăра ĕненекенсене, панă тивле-
тех Турă вĕсене те парать пулсан, Турра чăрмав тума камах вара
эпĕ?» 18 Çакна итлесе пĕтерсен вĕсем лăпланнă. «Чĕрĕлĕх илмеш-
кĕн Турă урăх халăхсене те ӳкĕнмелле тунă курăнать», – тенĕ ва-
ра вĕсем Турра мухтаса.

Антиохири чиркӳ

19 Стефана вĕлернĕ вăхăтранпах хĕсĕрленĕ пирки тарса-саланса
кайнă ĕненекенсем Финики таранах, Кипрпа Антиохи таранах
çитнĕ. Вĕсем Турă сăмахне иудейсемсĕр пуçне урăх никама та
вĕрентмен. 20 Вĕсенчен хăшĕ-пĕри Кипрпа Киринея çыннисем
пулнă. Антиохине пырсан çавсем Иисус Хуçамăрăн Ырă Хыпар-
не грексене те каласа кăтартнă. 21 Хуçа Турă вĕсене хăват парса
тăнăран питĕ нумай çын, ĕненме пуçласа, Турă енне çаврăннă.
22 Çакăн çинчен Иерусалимри ĕненекен ушкăна та хыпар çитнĕ.
Вара ĕненекенсем Варнавăна Антиохине кайма хушнă. 23 Турă

тивлетне хăй куçĕпе хăй çитсе курсан вăл питĕ хĕпĕртенĕ. Вара
Варнава пурне те тӳрĕ кăмăлпа Хуçамăра пăхăнса тăма ӳкĕтле-
нĕ. [24] Мĕншĕн тесен вăл ырă кăмăллă çын пулнă. Унăн чун-чĕри
Святой Сывлăшпа тата ĕненӳпе тулнă пулнă. Варнавăна пула
чылай халăх Хуçамăр енне çавăраннă. [25] Каярахпа Варнава Савла
шырама Тарс хулине кайнă, шыраса тупсан ăна Антиохине илсе
пынă. [26] Вара вĕсем çулталăкĕпех Антиохири ĕненекен ушкăнра
нумай-нумай çынна Турă сăмахне вĕрентнĕ. Антиохири вĕрене-
кенсене чи малтан христиансем тесе калама пуçланă. [27] Çав кун-
сенче Антиохине Иерусалимран пророксем пынă. [28] Вара вĕсен-
чен пĕри, Агав ятли, тăнă та, Святой Сывлăш пĕлтернипе, пĕтĕм
тĕнчипех питĕ йывăр выçлăх пуласси çинчен малтанах каласа
хунă. Кайран, Клавдий император вăхăтĕнче, çав выçлăх чăнах
та пулнă. [29] Вара вĕренекенсем, харпăр хăй вăй çитернĕ таран,
Иудейăри ĕненекенсем патне пулăшу яма шут тытнă. [30] Шутланă
та тунă. Мĕн пуçтарнине вĕсем Варнавăпа Савлран Иерусалим-
ри пресвитерсене* парса янă.

12-мĕш сыпăк

Петра тĕрмене хупни тата ăна
ангел ирĕке кăларни

[1] Ĕненекен ушкăнрисене усал тăвас тесе Ирод патша çав вăхă-
талла хăшне-пĕрне тĕрмене хуптарнă, [2] Иоанн пĕртăванне Иако-
ва вара хĕçпе касса вĕлерттернĕ. [3] Çакна иудейсем кăмăлласах
йышăннине курсан вăл тепĕртакран Петра та тыттарнă. Ун чух-
не тутлăлла çăкăр уявĕн кунĕсем пулнă. [4] Пасха иртсен Петра
халăх умне илсе тухас тесе, Ирод ăна тытса тĕрмене хуптарнă,
тăватшар салтакăн тăватă ушкăн хурал тăратса ăна сыхлама хуш-
нă. [5] Çапла вара Петра тĕрмере хуралласа усранă. Çав вăхăтра ĕне-
некен ушкăнрисем уншăн питĕ тăрăшса Турра кĕлтунă. [6] Ирод
Петра халăх умне илсе тухас тенĕ чух, çĕрле, икĕ сăнчăрпа ти-
мĕрленĕ Петр икĕ салтак хушшинче çывăрнă. Тĕрме алăкĕсем
умĕнче хуралçăсем сыхласа тăнă. [7] Сасартăк Хуçа Туррăмăрăн ан-
гелĕ курăннă та, тĕрмене çутă çутатса янă. Ангел Петра аяккинчен

---

* 11:30 *Пресвитер* – малтанхи ĕненекен ушкăнсенчи вĕрентсе ӳкĕтлекен тата ертсе пыракан.

тӗртсе вăратнă та: «Тăр хăвăртрах», – тенӗ. Ҫавăнтах Петр ал-
линчи сăнчăрсем хывăнса ӳкнӗ. 8 «Пилӗкне ҫых, уруна тăхăн», –
тенӗ ăна ангел. Петр ҫапла тунă та. «Тумтирне тăхăн та ман хыҫ-
ҫăн пыр», – тенӗ унтан ангел ăна. 9 Петр тухнă та ангел хыҫҫăн
утнă. Ангел мӗн туни чăн пулнине вăл ăнланайман, куҫа курă-
нать пулӗ тесе шухăшланă. 10 Вӗсем малтанхи хуралпа иккӗмӗш
хуралтан иртнӗ, унтан хула ҫулӗ ҫинчи тимӗр хапха патне ҫитнӗ.
Умӗнчи хапха хăй тӗллӗнех уҫăлса кайсан вӗсем хапхаран кӗнӗ.
Ҫапла пӗр урампа утса тухсан ангел сасартăк куҫран ҫухалнă.
11 Тăна кӗрсе ҫитсен Петр хăй ăшӗнче шухăшланă: «Хуҫамăр Хă-
йӗн ангелне ярса мана Ирод аллинчен, иудейсем мӗн кӗтнинчен
пуринчен те хăтарчӗ. Тинех ҫакна чăн-чăннипе ăнланса илтӗм».
12 Йӗри-тавра пăхса ҫавăрăнсан вăл Марк текен Иоанн амăшӗ
Мария пурăнакан пӳрт умне пынă. Ӗненекенсенчен чылайăшӗ
унта кӗлле пуҫтарăннă пулнă. 13 Петр хапхана шаккасан камне
пӗлмешкӗн Рода ятлă хӗрарăм тарҫă тухнă. 14 Петра сасăран пал-
ласа илсен савăннипе вăл хапхине уҫма манса кайсах чупса кӗнӗ
те: «Хапха умӗнче Петр тăрать», – тенӗ. 15 «Аташмастăн-и эсӗ?» –
тенӗ лешсем. Хӗрарăм хăйӗннех каланă. «Эппин ку унăн ангелӗ
пулех», – тенӗ вара пӳртрисем. 16 Петр ҫаплах хапхана шакканă.
Хапхине уҫсан вара вӗсем ăна курнă та тӗлӗнсех кайнă. 17 Унтан
Петр, аллипе паллă кăтартса, шăпланма ыйтнă, хăйне Хуҫамăр
тӗрмерен епле кăларнине вӗсене каласа панă. «Ҫакăн ҫинчен
Иаковпа ытти ӗненекен тăвансене те пӗлтерӗр-ха», – тесе ыйтнă
вăл. Вара тухнă та урăх ҫӗре кайнă.

18 Тул ҫутăлсан, Петр ăҫта кайса кӗнине пӗлмен салтаксем
йăлт аптăраса ӳкнӗ. 19 Ирод ăна шыраттарнă, анчах тупайман.
Вара, хуралҫисене айăпласа, вӗлерме хушнă.

Унтан Ирод Иудейăран Кесарине кайнă, пӗр хушă ҫавăнтах
пурăннă.

Ирод вилӗмӗ

20 Ирод Тирпа Сидон ҫыннисене питӗ ҫилленнӗ пулнă. Кусем
вара калаҫса татăлнă та ун патне пынă, патшан хăй патне ҫыв-
хартнă Власт ятлă тарҫине хăйсен енне ҫавăрса, патшаран ки-
лӗшӳ ыйтнă. Мӗншӗн тесен вӗсен ҫӗрӗнчи халăх Ирод патша
ҫӗрӗнчи тырăпа тăранса пурăннă. 21 Палăртнă кун, патша тумне
тăхăнса, Ирод престол ҫине ларнă та вӗсемпе калаҫу пуҫланă.

22 «Ку – этем сасси мар, Турă сасси!» – тесе кăшкăра пуçланă ха-
лăх. 23 Анчах та çав самантрах Турра мухтав сăмахĕ каламаншăн
Ирода Хуçа Туррăмăрăн ангелĕ вар-хырăм чирĕпе хутлатса ларт-
нă. Унăн ăш-чиккине хурт çисе янă, вăл вилнĕ.
24 Ĕнтĕ Турă сăмахĕ сарăлнăçемĕн сарăлсах пынă. 25 Хушнă ĕçĕ-
сене пурнăçласан Варнавăпа Савл Иерусалимран Антиохине та-
вăрăннă. Хăйсемпе пĕрле вĕсем Марк текен Иоана та илнĕ.

13-мĕш сыпăк

Святой Сывлăш Варнавăпа Савла чĕнсе илни

1 Антиохире, унти ĕненекен ушкăнра, хăшĕ-хăшĕ пророксем,
вĕрентекенсем пулнă: Варнавăпа Нигер текен Симеон, Киринея
çынни Луций, Ирод пуçлăхпа пĕрле пăхса ӳстернĕ Манаил тата
Савл. 2 Пĕррехинче, вĕсем Хуçамăра кĕлтуса типĕ тытнă вăхăтра,
Святой Сывлăш çапла каланă: «Эпĕ Варнавăпа Савла ятарлă ĕç
валли чĕнсе илнĕ, вĕсене çав ĕçĕме тума ярăр». 3 Вара ĕненекен-
сем типĕ тытса кĕлтунă та, Варнавăпа Савл çине аллисене хурса,
вĕсене ăсатса янă.

Апостолсем Кипрта вĕрентсе çӳрени

4 Святой Сывлăш янă çак икĕ апостол Селевкине çитнĕ, унтан
шывпа ишсе Кипра кайнă. 5 Саламина пырса çитсен вĕсем Турă
сăмахне иудейсен синагогисенче ӳкĕтлесе вĕрентнĕ. Иоанн та
вĕсемпе пĕрле çӳренĕ, вĕсене пулăшнă. 6 Пĕтĕм утравĕпех çӳресе
тухсан вĕсем Паф хулине çитнĕ. Унта вĕсем иудей çыннине, Ва-
риисус ятлă асамçăна, суя пророка тĕл пулнă. 7 Вариисус асамçă
Сергий Павел ятлă Рим лартнă пуçлăхпа, пит ăслăскерпе, çывăх
пулнă. Çав пуçлăх Варнавăпа Савла чĕнтерсе пынă та Турă сă-
махне итлесшĕн пулнă. 8 Хăйне Елима текен Вариисус (Елима
тени асамçă тени пулать) Рим лартнă пуçлăх ĕненме пуçласран
шикленсе вĕсене хирĕç пынă. 9 Вара Павел тесе те чĕнекен Савл,
чун-чĕри Святой Сывлăшпа тулнăскер, ăна куçранах çапла ка-
ланă: 10 «Эй, шуйттан ывăлĕ, кирек епле чăнлăх тăшманĕ! Санăн
чун-чĕрӳ тĕрлĕ ултавлăхпа, тĕрлĕ усаллăхпа тулса ларнă. Çын-
сене эсĕ Хуçамăрăн тӳрĕ çулĕ çинчен пăрса яма пăрахатăн-и,
пăрахмастăн-и? 11 Халĕ акă Хуçа Турă алли сан тĕле çитрĕ. Эсĕ
суккăрланса ларăн, пĕр вăхăт хĕвеле те кураймăн». Сасартăк

Вариисуса тĕттĕмлĕх, сĕмлĕх хупласа илнĕ. Вара вăл, унтал-
ла-кунталла çавăрăнкаласа, хăйне çавăтмашкăн çын шыранă.
12 Мĕн пулса иртнине курсан, Хуçамăр вĕрентĕвĕнчен тĕлĕнсе,
проконсул ĕненме пуçланă.

Писидири Антиохире

13 Пафран ишсе кайсан Павелпа юлташĕсем Памфилири Пер-
гине çитнĕ. Иоанн вара вĕсенчен уйăрăлса Иерусалима тавă-
рăннă. 14 Кусем Пергирен тата малалла, Писидири Антиохине
çитиччченех, кайнă. Шăмат кун вĕсем синагогăна кĕрсе ларнă.
15 Саккун кĕнекипе пророксен кĕнекине вуланă хыççăн синагога
пуçлăхĕсем вĕсене çын урлă çапла пĕлтернĕ: «Тăван çыннăмăр-
сем! Сирĕн халăха вĕрентсе калас сăмахăр пур пулсан, калăр!»
16 Павел ура çине тăнă та, аллипе паллă парса, çапла каланă: «Эй,
Израиль çыннисем, эй, Турăран хăракансем, итлĕр! 17 Çак халăхăн
Турри пирĕн мăн асаттемĕрсене суйласа илнĕ. Египет çĕрĕнче
пурăннă чухне Турă çак халăха асла кăларнă, Хăйĕн хăватлă ал-
липе вĕсене унтан ертсе тухнă. 18 Хĕрĕх çула яхăн вĕсене пуш
хирте тăрантарса усранă. 19 Унтан вара, Ханаан çĕрĕнчи çичĕ
тĕрлĕ халăха пĕтерсе, вĕсен çĕрне Хăй халăхне еткерлĕхе уйăрса
панă. 20 Самуил пророк таранчченех Турă вĕсене тӳресем парса
тăнă, çапла тăватă çĕр аллă çул иртнĕ. 21 Унтан вĕсем хăйсем вал-
ли патша ыйтнă. Турă вĕсене Вениамин йăхĕнчи Кис ывăлне
Саула панă. Саул хĕрĕх çул патшара ларнă. 22 Кайран, Саула пат-
шаран кăларса, Турă Давида патшана лартнă. Давид çинчен Вăл
çапла çирĕплетсе пĕлтернĕ: „Эпĕ Хамăн кăмăлăма каякан çын-
на, Иессей ывăлне Давида тупрăм. Эпĕ палăртса хунисене вăл
пурнăçлĕ“. 23 Хăйĕн сăмахне тытса, Турă Давид йăхĕнченех Из-
раиль валли Çăлакан Иисуса кăларнă. 24 Иисус килес умĕн Иоанн
пĕтĕм Израиль халăхне çылăхран ӳкĕнсе шыва кĕме ӳкĕтлесе вĕ-
рентнĕ. 25 Хăйне пӳрнĕ ĕçе вĕçлесе вăл çапла каланă: „Эсир мана
кам вырăнне хуратăр? Эсир Кĕтни эпĕ мар. Анчах та акă манăн
хыççăн Килекенĕ пулĕ, эпĕ Унăн пушмакне хывма та тивĕçлĕ
мар“. 26 Эй тăван çыннăмăрсем! Авраам йăхĕн ачисем! Эй, Турă-
ран хăракан сирĕн хушшăрти ытти халăх çыннисем! Çак çăлă-
нăç сăмахне сирĕн валли янă. 27 Мĕншĕн тесен Иерусалимра пу-
рăнакансемпе вĕсен пуçлăхĕсем Иисуса пĕлеймерĕç, Ăна айăп-
ларĕç. Çапла майпа синагогăсенче кашни шăмат кун вулакан

пророксен сăмахĕсем пурнăçланчĕç. 28 Вĕлерме тивĕçлĕ нимĕн-
ле айăп тупаймарĕç пулин те, вĕсем Пилатран Ăна вĕлерме
ыйтрĕç. 29 Кайран вара, Çырнинче Ун çинчен каланине пĕтĕм-
пех пурнăçласан, Ăна хĕрес çинчен антарса тупăклăха хучĕç.
30 Анчах Турă Ăна вилĕмрен чĕртсе тăратрĕ. 31 Хăйпе пĕрле Га-
лилейăран Иерусалима пынă çынсене Вăл чылай кун хушши
курăннă. Халăха Ун çинчен çирĕплетсе пĕлтерекенсем халĕ
ĕнтĕ çавсем. 32-33 Эпир сире Ырă Хыпар пĕлтеретпĕр. Иисуса
вилĕмрен чĕртсе тăратса Турă мăн асаттемĕрсене шантарнине
пире, вĕсен ачисене, пачĕ. Иккĕмĕш псаломра каланă пекех
пулса тухрĕ. Унта çапла çырнă: „Эсĕ – Манăн Ывăлăм, паян-
тан Эпĕ Санăн Аçу пулатăп“. 34 Ăна вилĕмрен чĕртсе тăратса
çĕрте çĕрме памасси пирки те Турă çапла каланă: „Чăнах, Да-
вида пама пулнă ырăлăхăмсене Эпĕ сире паратăп“. 35 Тепĕр
тĕлте çапла çырни те пур: „Хăвăн таса Çыннуна çĕрте çĕрме
памăн“. 36 Хăйĕн ĕмĕрне Турă ирĕкне пурнăçласа ирттернĕ Да-
вид, вилсен, ашшĕсем патнех масар çине кайнă, çĕрнĕ, 37 анчах
та Турă чĕртсе Тăратни çĕрмен. 38 Çапла ĕнтĕ, тăван çыннăмăр-
сем, çакна пĕлсе тăрăр: çылăх каçарăнасси çинчен эпир сире
Христос ячĕпе пĕлтеретпĕр. 39 Мĕнле айăпшăн Моисей сакку-
нĕпе тӳрре тухаймарăр, кашни ĕненекен çавсемшĕн пуриншĕн
те Иисус урлă тӳрре тухаять. 40 Хăвăрпа пророксем каланă пек
пуласран сыхланăр. Вĕсем çапла асăрхаттарнă: 41 „Эй, йĕрĕнсе
кăна пăхакансем! Курса тĕлĕнĕр те çухалăр! Ĕçĕме Эпĕ сирĕн
ĕмĕртех тăватăп. Çав ĕç çинчен сире кам та пулин каласа кă-
тартас пулсан, эсир ăна ĕненмĕттĕр те“».

42 Павелпа Варнава иудейсен синагогинчен тухнă чухне ытти
халăх çыннисем вĕсенчен тепĕр шăмат кун та çавăн çинченех ка-
ласа пама ыйтнă. 43 Пухăннă çынсем саланнă пулин те, иудейсем
тата Турра хисеплекен, тĕне кĕнĕ урăх халăх çыннисем Павелпа
Варнава хыççăн кайнă. Павелпа Варнава вĕсемпе калаçнă, вĕсе-
не Турă тивлечĕпе пурăнма ӳкĕтленĕ. 44 Тепĕр шăмат кун вара
пĕтĕм хули тенĕ пекех Турă сăмахне итлеме пуçтарăннă. 45 Анчах
та иудейсем, халăх йышлăн пуçтарăннине курсан, питĕ вĕчĕр-
хеннĕ. Вара вĕсем Павела хирĕç каласа, усал сăмахпа хăртса, ун
сăмахне пӳлсе пынă. 46 Павелпа Варнава вĕсене хăюллăнах çапла
каланă: «Турă сăмахне чи малтан сире вĕрентмеллеччĕ. Анчах та
эсир çав сăмаха йышăнмасăр хăвăра хăвăр ĕмĕрлĕх пурăнăçа

юрăхсăр тăватăр. Çавăнпа та, акă, эпир урăх халăхсене вĕрен-
тетпĕр. 47 Мĕншĕн тесен Хуçамăр пире çапла хушса каланă: „Са-
нăн урлă тĕнче хĕррине çитиех çăлăнăç килтĕр тесе, Эпĕ Сана
ытти халăхсен çути турăм“». 48 Çакна илтсен ытти халăх çын-
нисем савăнса Хуçа Турă сăмахне мухтанă. Ĕмĕрлĕх пурăнăçа кĕ-
мешкĕн малтанах пӳрнисем пурте ĕненме пуçланă. 49 Çапла Ху-
çамăрăн сăмахĕ пĕтĕм çĕр-шывĕпех сарăлнă. 50 Анчах та иудей-
сем хĕтĕртнипе тĕн-тĕшмĕшлĕ сумлă хĕрарăмсем тата хулара пуç
пулса тăракан çынсем Павелпа Варнавăна хĕсĕрлеме пуçланă.
Вара вĕсене хăйсен çĕрĕнчен хăваласа янă. 51 Ури çумĕнчи ту-
санне вĕсен еннелле силлесе хăварса, апостолсем Иконие кай-
нă. 52 Вĕсен вĕренекенĕсен чун-чĕрисем вара савăнăçпа, Святой
Сывлăшпа тулнă.

14-мĕш сыпăк

Иконире

1 Павелпа Варнава Иконире те иудейсен синагогине кĕнĕ. Вĕ-
сем çав тери хавхаланса вĕрентнĕрен питĕ нумай иудейпа грек
ĕненме тытăннă. 2 Анчах та ĕненмен иудейсем урăх халăх çынни-
сене вăрçтарса ярса ĕненекен тăвансене хирĕç тăратнă. 3 Апла
пулин те Павелпа Варнава унта Хуçамăр çинчен хăюллăн вĕрен-
тсе пайтах пурăннă. Апостолсем Хăйĕн тивлечĕпе вĕрентнине
çирĕплетсе, Хуçамăр вĕсен аллипе хăватсемпе паллăсем пултар-
нă. 4 Çав хушăра хула халăхĕ икке пайланса кайнă: пĕрисем –
иудейсем майлă, теприсем апостолсем майлă пулнă. 5 Урăх ха-
лăх çыннисемпе иудейсем, хăйсен пуçлăхĕсемпе пĕрле, Павелпа
Варнавăна мăшкăл туса, чулпа пере-пере вĕлерме шухăш тытнă.
6 Çавна пĕлсен апостолсем Ликаони тăрăхĕнчи Листрăпа Дерви
ятлă хуласене, вĕсен таврашĕнчи çĕрсене тухса кайнă. 7 Вĕсем
унта та Ырă Хыпар пĕлтерсе çӳренĕ.

Листрăпа Дервире

8 Листрăра пĕр утайман çын пурăннă. Çуралассах çавăн пек
çуралнăскер, вăл нихçан та утса курман, яланах ларнă. 9 Павел
вĕрентнине вăл та итленĕ. Çавăн чухне Павел ун çине пăхнă та
уксах-чăлахăн сывалмалăх ĕненĕвĕ пуррине асăрханă. 10 «Иисус
Христос Хуçамăр ячĕпе калатăп сана, – тенĕ вăл хыттăн, – тӳрлен

те уру çине тăр!» Лешĕ çавăнтах тӳрленсе сиксе тăнă та утма пуç-
ланă. 11 Павел мĕн тунине курнă халăх ликаон чĕлхипе кăшкăра
пуçланă: «Пирĕн пата этем евĕрлĕ пулса турăсем анчĕç!» 12 Вĕсем
Варнавăна Зевс тенĕ. Сăмах ăсти пулнăран Павела Гермес тенĕ*.
13 Хула çумĕнчех Зевс кĕлеткине чӳклемелли вырăн пулнă. Чӳк
пуçĕ хула хапхи патне вăкăрсем çавăтса, чечек çыххисем çĕклесе
пынă — вăл халăхпа пĕрле чӳк тăвасшăн пулнă. 14 Анчах та Вар-
навăпа Павел апостолсем, хăйсен ячĕпе чӳк тăвасси çинчен илт-
сен, тарăхнипе çиййĕнчи тумтирĕсене çурса ярса, халăх хушшине
пырса кĕнĕ те çапла кăшкăрнă: 15 «Эй, халăх! Мĕн хăтланатăр
эсир? Эпир сирнешкел çынсемех! Эпир сире çак суя турăсене ан
пуççапчăр тесе, чĕрĕ Турă енне çавăрăнччăр тесе вĕрентетпĕр.
Чĕрĕ Турă тӳпене те, çĕре те, тинĕсе те тата вĕсенче мĕн пуррине
те пултарнă. 16 Ĕлĕк-авал Турă кашни халăха харпăр хăй çулĕпе
çӳреме ирĕк панă. 17 Çапах та Вăл ырă ĕçĕсемпе пире Хăй çин-
чен астутарсах тăнă: çумăр çутарнă, тырă-пулăллă çулсем янă,
апат-çимĕç панă, чуна савăнтарнă». 18 Çапла каласа вĕсем халăха
аран-аран хăйсене чӳк парнисем кӳме чарнă, килĕсене саланма
хушнă. Хăйсем вара, унтах юлса, вĕрентсе пурăннă**. 19 Çавăн
чухне Антиохипе Иконирен хăш-пĕр иудейсем пынă. Апостол-
сем хăюллăн вĕрентнине курсан, вĕсем халăха: «Кусем чăн сăмах
каламаççĕ, суяççĕ кăна!» — тесе вĕсенчен пăрăнма ӳкĕте кĕртнĕ.
Çапла каласа хĕтĕртсе янă халăх Павела чулпа пере-пере пĕ-
тернĕ. Унтан, чунĕ тухрĕ пулмалла тесе, ăна хула тулашне кă-
ларса пăрахнă.

20 Анчах та, вĕренекенĕсем ун тавра пуçтарăнсан, вăл ури çине
тăнă, унтан хулана таврăннă. Тепĕр кунне вара вĕсем Варнавăпа
пĕрле Дервине тухса кайнă.

Сирири Антиохине таврăнни

21 Çав хулара Ырă Хыпар пĕлтерсе вĕсем хăйсем тавра тата ну-
майрах вĕренекен пуçтарнă. Кайран вĕсем Листрăпа Ихони ур-
лă, Антиохи урлă каялла таврăннă. 22 Апостолсем вĕренекенĕсен
кăмăлне çирĕплетнĕ, ĕненӳпе пурăнма вĕрентсе ӳкĕтленĕ. «Турă
Патшалăхне кĕрес тесен пирĕн нумай асап тӳсмелле», — тенĕ

---

* 14:12 *Зевспа Гермес* — авалхи грексен туррисем.

** 14:18 Хăш-пĕр авалхи ал çырусенче юлашки пуплев çук.

вĕсем. 23 Павелпа Варнава кашни ĕненекен ушкăнрах алă хурса
пресвитерсем уйăрса лартнă. Вара апостолсем типĕ тытса кĕлту-
нă та вĕсене хăйсем ĕненекен Хуçамăр аллине парса хăварнă.
24 Кайран апостолсем Писиди урлă Памфилине çитнĕ. 25 Пергире
Хуçамăрăн сăмахне вĕрентсе çӳренĕ хыççăн вĕсем Атталине ан-
нă. 26 Атталирен апостолсем шывпа ишсе каялла Антиохине та-
вăрăннă. Шăпах çакăнта вĕсене Турă тивлечĕпе ĕç шанса панă
пулнă, çав ĕçе ĕнтĕ вĕсем пурнăçланă. 27 Антиохине тавăрăнсан
апостолсем ĕненекен ушкăна пухнă та Турă хăйсем урлă мĕн-мĕн
тунине, Вăл урăх халăхсемшĕн те ĕненӳ алăкне епле уçса панине
пĕтĕмпех каласа кăтартнă. 28 Вĕренекенĕсемпе пĕрле вĕсем унта
чылай вăхăт пурăннă.

15-мĕш сыпăк

Иерусалимри пуху

1 Темле çынсем, Иудейăран пынăскерсем, ĕненекен тăвансене
çапла вĕрентнĕ: «Моисей йăлипе ӳт кастармасан çăлăнаймас-
тăр». 2 Павелпа Варнава çапла вĕрентнипе килĕшмен, çав çын-
семпе тавлашсах кайнă. Вара çапла йышăннă: кун пирки тĕп-
лĕнрех ыйтса пĕлме Павелпа Варнавăна тата темиçе ĕненекене
Иерусалимри апостолсемпе пресвитерсем патне ярас. 3 Çапла
вара, ĕненекен ушкăнрисем ăсатса ярсассăн, вĕсем Финикипе
Самари тăрăх пынă. Çула май вĕсем урăх халăхсем те тĕне кĕни
çинчен кала-кала кăтартнă. Çавна илтсен ĕненекенсем питĕ са-
ваннă. 4 Çапла вĕсем Иерусалима çитнĕ. Унта вĕсене ĕненекен
тăвансем, апостолсемпе пресвитерсем хапăлласа йышăннă. Па-
велпа Варнава вĕсене Турă хăйсем урлă мĕн-мĕн тунине, урăх
халăхсемшĕн те ĕненӳ алăкне епле уçса панине йăлтах каласа
пĕлтернĕ. 5 «Эппин халĕ урăх халăх çыннисен те ӳт кастармалла,
Моисей саккунне тытса пыма вĕсене те хушмалла», — тенĕ çавăн
чухне, ура çине тăрса, Христоса ĕненекен хăш-пĕр фарисейсем.
6 Вара çак ыйтăва сӳтсе явма апостолсемпе пресвитерсем пухăн-
нă. 7 Чылай хушă сӳтсе явнă хыççăн Петр тăнă та çапла каланă:
«Тăван çыннăмăрсем! Урăх халăхсем Ырă Хыпара ман çăвартан
илтсе ĕненччĕр тесе, Турă пирвайхи кунсенченех хамăр хушăран
мана суйласа илнине пĕлетĕр. 8 Çын чĕрине витĕр курса тăракан
Турă, пире панă пекех урăх халăхсене те Святой Сывлăш парса,

вĕсене те йышăннине пĕлтерчĕ. 9 Вĕсен чĕрисене ĕненӳпе тасат-
нăран пирĕнпе вĕсем хушшинче нимĕнле уйрăмлăх та юлмарĕ.
10 Мĕншĕн-ха эсир халĕ мăн асаттесем те, хамăр та йăтайман
çĕклеме вĕренекенсен ĕнси çине хурасшăн пулса Туррăн чăтăм-
лăхне тĕрĕслетĕр? 11 Эпир те, вĕсем пекех, Иисус Христос Хуçа-
мăр тивлечĕпе çăлăнасса ĕненетпĕр». 12 Вара пĕтĕм пуху шăпах
пулнă. Пурте Павелпа Варнава мĕн каланине итленĕ. Вĕсем Турă
хăйсем урлă урăх халăхсем хушшинче мĕнле-мĕнле паллăсемпе хă-
ватсем кăтартни çинчен каласа панă. 13 Вĕсем хыççăн Иаков сă-
мах илнĕ. «Тăван çыннăмăрсем! Итлесемĕрччĕ мана, — тенĕ
вăл. 14 — Турă урăх халăх çыннисене Хăй ячĕпе пухса Хăйĕн халă-
хĕ тума малтанах кăмăл туни çинчен Симон пире ăнлантарса па-
чĕ. 15 Пророксем çырнă сăмахсем те вăл каланипе пĕр килеççĕ.
Унта çапла çырнă: 16 „Кайран Эпĕ таврăнăп та Давидăн пăрахă-
ça тухнă кĕлĕ чатăрне çĕнĕрен юсаса лартăп, ун ăшĕнче мĕн ар-
катнине çĕнĕрен тăвăп. 17 Çакна Эпĕ ытти çынсем тата мĕн пур
халăхсем, Ман ятăм вĕсем хушшинче сарăлсассăн, Хуçа Турра
ăнтăлса шыраччăр тесе тăвăп, тет çаксене пурне те тăвакан Хуçа
Турă“. 18 Турă Хăйĕн пур ĕçĕсене те ĕмĕртенпех пĕлсе тăрать.
19 Çавăнпа та ĕнтĕ, ман шухăшăмпа, Турă çулне шыракан урăх
халăх çыннисене чăрмав кӳмелле мар, 20 çапла çеç çырса ямалла:
чӳклесе ирсĕрлетнĕ апат-çимĕç ан çиччĕр, ан аскăнланччăр,
апат-çимĕçе пăвса вĕлернĕ выльăх-чĕрлĕх ашĕнчен, юнран ан
хатĕрлеччĕр, хăйсемшĕн тутарасшăн маррине çынна та ан туч-
чăр. 21 Моисей саккунне вĕрентекенсем мĕн авалтан кашни хула-
рах пур, синагогăсенче ăна шăмат кунсерен вуласа параççĕ».

Ĕненекен урăх халăх çыннисем патне янă çыру

22 Вара апостолсемпе пресвитерсем мĕн пур ĕненекен ушкăн-
па пĕрле çапла канаш тунă: хамăр хушăран темиçе çын суйласа
илес те вĕсене Павелпа тата Варнавăпа пĕрле Антиохине ярас.
Вĕсем ĕненекен тăвансем хушшинче ят-сум илнĕ Варсава текен
Иудăна тата Силăна суйласа илнĕ. 23 Вĕсенчен çакнашкал çыру
çырса парса янă: «Антиохипе Сирири тата Киликири урăх ха-
лăхсем хушшинчен тухнă ĕненекен тăвансене — апостолсемпе
пресвитерсенчен тата ĕненекен тăванăрсенчен. Салам пултăр!
24 Эпир хамăр патăмăртан тухса кайнă хăш-пĕр çынсем сире тем
те пĕр каласа пăтраштарса янă текен сăмаха илтрĕмĕр. Вĕсем ӳт

кастармалла, Моисей саккунĕпе пурăнмалла тесе сире иккĕлен-
терсе янă имĕш. Эпир вĕсене унашкал калама хушса яманччĕ.
25 Çавăнпа эпир пухăнса канашларăмăр та, темиçе çынна суйласа
илсе, вĕсене хисеплĕ Варнавăпа тата Павелпа пĕрле сирĕн патă-
ра яма калаçса татăлтăмăр. 26 Варнавăпа Павел – хамăрăн Иисус
Христос Хуçамăр ячĕшĕн хăйсен чунне парса ĕçлекен çынсем.
27 Тата эпир Иудăпа Силăна ятăмăр, вĕсем сире çырура калани-
нех сăмахпа каласа та ăнлантарĕç. 28 Мĕншĕн тесен Святой Сыв-
лăш та, эпир те сирĕн çине ытлашши çĕклем хурас мар терĕмĕр.
Сирĕн çаксене, чи кирлисене кăна, тытса пурăнмалла: 29 чўклесе
панă апат-çимĕç çимелле мар, апат-çимĕçе юнран, пăвса вĕлернĕ
выльăх-чĕрлĕх ашĕнчен хатĕрлемелле мар, аскăнланмалла мар,
хăвăршăн тутарасшăн маррине çынна та тумалла мар*. Çаксене
тытса пырсан, аван тăватăр. Сывă пулăр».

30 Çапла вара, янă çынсем Антиохине çитнĕ те, халăха пухса,
çырăва вĕсене панă. 31 Лешсем вуласа пăхнă та çапла вĕрентсе
çырнăшăн питĕ хĕпĕртенĕ. 32 Иудăпа Сила вара, хăйсем те про-
рок пулнă май, ĕненекен тăвансене тата нумай каласа вĕрентнĕ,
вĕсен ĕненĕвне çирĕплетнĕ. 33 Унта пĕр вăхăт пурăнсан, ĕненекен
тăвансем вĕсене канăçлăх сунса апостолсем патне янă. 34 Анчах
та Сила çавăнтах юлма шухăш тытнă. Иуда вара Иерусалима та-
вăраннă. 35 Павелпа Варнава Антиохирех юлнă. Унта вĕсем ытти
нумай юлташĕсемпе пĕрле Хуçамăрăн сăмахне вĕрентсе, пĕлтер-
се пурăннă.

Павелпа Варнава хирĕçсе кайни

36 Нумаях та вăхăт иртмен, Павел Варнавăна çапла каланă:
«Атя каллех çула тухар, Хуçамăрăн сăмахне хамăр вĕрентсе çў-
ренĕ мĕн пур хуласенчи тăванăмăрсем епле пурăннине çитсе
курар». 37 Варнава хăйсемпе пĕрле Марк текен Иоана та илес-
шĕн пулнă. 38 Анчах та Павел унпа килĕшмен, мĕншĕн тесен
пĕррехинче Памфилире хăйсене хушса янă ĕçе вĕçне çитерме-
сĕрех Марк вĕсене пăрахса кайнă пулнă. 39 Çавăн пирки вĕсем
хирĕçсе каймаллах тавлашнă. Çапла вĕсем пĕр-пĕринчен уйă-
рăлнă. Варнава вара Марка хăйпе пĕрле илнĕ те, шывпа ишсе,

* 15:29 Хăш-пĕр авалхи ал çырусенче 20-мĕш тата 29-мĕш сăвăсенчи «*хăвăр-
шăн тутарасшăн маррине çынна та тумалла мар*» текен пуплев çук.

Кипра кайнӑ. 40 Павел хӑйне юлташа Силӑна суйласа илнӗ те
ҫула тухнӑ. Ӗненекен тӑвансем ӑна Турӑ тивлечӗ ҫине шанса
ӑсатса янӑ. 41 Вӑл вара, ӗненекен ушкӑнсене тӗреклетсе, Сири-
пе Килики тӑрӑхӗнче ҫӳренӗ.

16-мӗш сыпӑк

Павелпа Сила хӑйсемпе пӗрле Тимофея илни

1 Павел Дервине те, Листрӑна та ҫитнӗ. Ҫавӑнта Тимофей ятлӑ
пӗр вӗренекен пурӑннӑ. Амӑшӗ унӑн Христоса ӗненекен иудей
хӗрарӑмӗ, ашшӗ грек пулнӑ. 2 Тимофей шанчӑклӑ ҫын пулнине
Листрӑпа Иконири тӑвансем ҫирӗплетсех каланӑ. 3 Павел ӑна
хӑйпе пӗрле илме кӑмӑл тунӑ. Ҫав тӑрӑхри иудейсем Тимофей
ашшӗ грек пулнине пурте пӗлсе тӑнӑран, иудейсене юрас тесе,
вӑл Тимофея хӑй патне илсессӗнех унӑн ӳтне кастарнӑ. 4 Вара,
хуларан хулана ҫӳресе, вӗсем ӗненекенсене апостолсемпе прес-
витерсем Иерусалимри пухура йышӑннӑ йӗркесене тытса пурӑн-
ма вӗрентнӗ. 5 Ҫапла чиркӗве ҫӳрекенсен ӗненӗвӗ ҫирӗпленсех
пынӑ, ӗненекенсен йышӗ куллен ӳснӗҫемӗн ӳснӗ.

Павела Македони ҫынни курӑнни

6 Святой Сывлӑш хӑйсене Асире Турӑ сӑмахне вӗрентме чарнӑ
пирки вӗсем Фригипе Галати ҫӗрӗсем тӑрӑх ҫӳренӗ. 7 Мисине
ҫитсессӗн вӗсем Вифинине каясшӑн пулнӑ, анчах Святой Сыв-
лӑш вӗсене унта та вӗрентме яман. 8 Мисирен вӗсем Троадӑна
аннӑ. 9 Ҫӗрле вара Павела ҫакнашкал курӑну пулнӑ. Ун умне пӗр
Македони ҫынни пырса тӑнӑ та йӑлӑна-йӑлӑна: «Македонине
пырса пире пулӑшсам», – тенӗ. 10 Ҫак курӑну хыҫҫӑнах эпир Ма-
кедонине кайма шухӑшларӑмӑр, Хуҫамӑр пире унта Ырӑ Хыпар
пӗлтерсе ҫӳреме чӗнет пулӗ терӗмӗр.

Филиппы хулинчи Лидия тӗне кӗни

11 Ҫапла вара, шывпа ишсе, Троадӑран тӳрех Самофракине,
тепӗр кунне Неаполе ҫитрӗмӗр. 12 Унтан эпир Филиппы ятлӑ ху-
лана кайрӑмӑр. Филиппы – Македони ҫӗрӗн ҫак пайӗнчи хули
тата Рим колонийӗ. Ҫав хулара эпир темиҫе кун хушши пурӑн-
тӑмӑр. 13 Шӑмат кун вара эпир хула хапхинчен юхан шыв хӗрри-
не тухрӑмӑр. Ҫавӑнти пӗр вырӑна ӗненекенсем хӑнӑхнӑ йӑлипе

кĕлĕ тума пухăнаççĕ. Эпир те лартăмăр та пухăннă хĕрарăмсемпе
калаçа пуçларăмăр. 14 Пирĕн калаçăва Фиатир хулинчен пынă
Лидия ятлă пĕр хĕрарăм та итлесе ларчĕ. Турра питĕ хисеплекен
çав хĕрарăм хаклă йышши пир-авăр сутса пуранна. Павел сăма-
хĕсене ăнланса илме Хуçамăр унăн чун-чĕрине уçрĕ. 15 Кайран
вара, хăйне те, кил-йышне те тĕне кĕртсен, Лидия пире çапла
каласа тархасларĕ: «Мана эсир Хуçамăра чунтан параннă çын
вырăнне хуратăр пулсан ман патăмра пурăнăр». Çапла вăл пире
ӳкĕте кĕртрĕ-кĕртрех.

Павелпа Силăна тытса хупни

16 Пĕррехинче пире, кĕлĕ тумалли вырăна кайнă чухне, мĕн
пулассине калаттаракан усал ернĕ пĕр хĕрарăм тарçă тĕл пул-
чĕ. Çак хĕрарăм, мĕн пулассине пĕлтерсе, хуçисене чылай тупăш
кӳрсе тăнă. 17 «Çак çынсем – Çӳлти Турă чурисем! Вĕсем пире
çăлăнăç çулĕ çинчен хыпарлаççĕ!» – тесе кăшкăрса пычĕ çав
хĕрарăм Павелпа пирĕн хыçăмăртан. 18 Вăл чылай кун хушши
çапла хăтланчĕ. Вара Павел, тарăхса кайса, çавăрăнса пăхрĕ те:
«Иисус Христос ячĕпе эпĕ сана хĕрарăм ăшĕнчен тухма хуша-
тăп!» – терĕ усал сывлăша. Çав самантрах усал сывлăш ун ăшĕн-
чен тухрĕ. 19 Хăйсен тупăш илес шанчăкĕ пĕтнине туйса илнĕ
хуçасем вара Павелпа Силăна тытрĕç те хула варрине, пуçлăхсем
патне, сĕтĕрсе кайрĕç. 20 Вара, вĕсене хула пуçлăхĕсем патне илсе
пырсан, çапла каларĕç: «Çак çынсем, иудейсем, хула халăхне
пăтратса çӳреççĕ, 21 урăхла йăласем вĕрентеççĕ. Вăл йăла-йĕр-
кесене пирĕн, Рим çыннисен, йышăнма та, тытса пыма та юра-
масть». 22 Халăх та вĕсен хутне кĕмерĕ, хирĕç пулчĕ. Вара Рим
пуçлăхĕсем, апостолсен тумтирĕсене сӳсе илсе, патакпа çаптарма
хушрĕç. 23 Чылай хĕненĕ хыççăн вĕсене тĕрмене хупрĕç, хурала
тĕрмене хытă сыхлама хушса хăварчĕç. 24 Хушнине пурнăçласа,
хурал пуçлăхĕ вĕсене тĕрмен шалти пӳлĕмне хупнă, урисене йы-
вăç тăлă тăхăнтартнă.

25 Çур çĕр тĕлнелле Павелпа Сила кĕлтунă, Турра мухтаса юр-
ланă, тĕрмере ларакан ытти çынсем вĕсен кĕлли-юррине итленĕ.
26 Сасартăк тĕрме никĕсĕ те хускалмалла питĕ вăйлăн çĕр чĕтрен-
се кайнă. Çавăнтах мĕн пур алăк яри уçăлнă, пурин çинчи сăн-
чăрсем те татăлса ӳкнĕ. 27 Хуралçă вăраннă та тĕрме алăкĕсем яри
уçă пулнине асăрханă. Вара хупнисем пурте тухса тарнă пулĕ

тесе хĕçне ярса тытнă та хăйне хăй вĕлересшĕн пулнă. 28 Анчах та
Павел хыттăн кăшкăрса каланă: «Хăвна ан пĕтерех! Эпир пурте
кунтах!» 29 Хуралçă, çутатмалли пама хушса, тĕрмене чупса кĕнĕ
те хăранипе чĕтресе Павелпа Сила умне çĕре ӳкнĕ. 30 Унтан, вĕ-
сене тĕрмерен ертсе тухсан, çапла каланă: «Эй, хисеплĕ çыннăм-
сем! Çăлăнас тесен манăн мĕн тумалла ĕнтĕ?» 31 «Иисус Христос
Хуçамăра ĕнен, вара ху та, пĕтĕм кил-йышу та çăлăнĕ», — тенĕ
вĕсем. 32 Унтан ăна хăйне те, ун килĕнчисене пурне те Хуçамăр
сăмахне ӳкĕтлесе вĕрентнĕ. 33 Çав каçах хуралçă вĕсене илсе кай-
нă та суранĕсене çуса тасатнă; вара тӳрех хăй те, пĕтĕм кил-йы-
шĕ те тĕне кĕнĕ. 34 Килне илсе пырсан вĕсене апат çитернĕ, Тур-
ра ĕненме пуçланăшăн хăйĕн пĕтĕм кил-йышĕпе пĕрле савăн-
маллипех савăннă.

35 Тул çутăлсан хула пуçлăхĕсем хăйсен пулăшуçисене Павел-
па Силăна ирĕке кăларма хушса тĕрмене янă. 36 Тĕрме хуралçи
çавна Павела пĕлтернĕ: «Хула пуçлăхĕсем сире кăларса яма хуш-
нă, ĕнтĕ тухăр та канăçлăн кайăрах». 37 Анчах та Павел вĕсене
çапла каланă: «Пире, Рим гражданĕсене, пĕтĕм халăх умĕнче
судсăр-мĕнсĕр патакпа çаптарчĕç, унтан тĕрмене хупрĕç. Халĕ
вара вăрттăн кăларса ярасшăн-и? Çук, хăйсем килсе хăйсемех
кăларса яччăр пире». 38 Хула пуçлăхĕсен пулăшуçисем çак сăмах-
сене хăйсен пуçлăхĕсене кайса каласа панă. Вĕсем Рим гражда-
нĕсем тенине илтсен хăйхисен сехри хăпнă. 39 Вара вĕсем пырса
каçару ыйтнă; тĕрмерен илсе тухсан, вĕсене хуларан кайма тар-
хасланă. 40 Павелпа Сила вара тĕрмерен тухсанах Лидия патне
кайнă. Унта вĕсем ĕненекен тăвансемпе курнăçса калаçнă, ӳкĕт-
лесе вĕрентнĕ, унтан тин çула тухнă.

17-мĕш сыпăк

Павелпа Сила Фессалоникăра

1 Амфипольпе Апполони урлă кайса, апостолсем Фессалони-
кăна çитнĕ. Унта иудейсен синагоги пулнă. 2-3 Хăнăхнă йăлипе
Павел синагогăна кĕнĕ. Вăл унта виçĕ шăмат кун вĕрентнĕ. Па-
вел вĕсене Христосăн асапланмалла, вилĕмрен чĕрĕлсе тăмалла
пулни çинчен Çырнинчи сăмахсемпе ĕнентермелле ăнлантарнă.
«Эпĕ сире Иисус çинчен ӳкĕтлесе вĕрентетĕп, Иисус вăл шăпах
Турă Суйласа илни пулать те ĕнтĕ», — тенĕ вăл. 4 Иудейсенчен

хӑшӗ-пӗри ӗненме пуҫланӑ, Турра хисеплекен нумай-нумай
грек тата ятлӑ-сумлӑ чылай хӗрарӑм Павелпа Сила енне ҫавӑ-
раннӑ. 5 Ҫакна курсан, ӗненмен иудейсем питӗ кӗвӗҫсе кайнӑ.
Вӗсем, хула урамӗсенчи путсӗрсене пухса, ушкӑнӗпех хула ха-
лӑхне пӑлхатса ҫӳренӗ. Унтан, Иасон ҫуртне йӗри-тавра хупӑр-
ласа илсе, Павелпа Силӑна хӑйсен аллине пама хистесех ыйтнӑ.
6 Анчах та вӗсем апостолсене тупайман. Вара Иасонпа хӑш-пӗр
ӗненекенсене хула пуҫлӑхӗсем патне сӗтӗрсе кайнӑ. «Вӗсем
пӗтӗм тӗнчипех халӑха пӑтратса ҫӳреҫҫӗ, халӗ акӑ кунта та ҫит-
нӗ! – кӑшкӑрашнӑ ушкӑнрисем. 7 – Иасон вара вӗсене хӑй патне
кӗртнӗ! Вӗсем пурте император хушнине хирӗҫ пыраҫҫӗ, вӗсем
урӑххине, Иисуса, патша тесе хисеплеҫҫӗ!» 8 Ҫапла вӗсем ит-
лекен халӑха та, хула пуҫлӑхӗсене те пӑлхатса янӑ. 9 Анчах та
пуҫлӑхсем Иасонпа ыттисенчен саклат укҫи илнӗ те вӗсене
ирӗке янӑ.

Верире

10 Ӗненекен тӑвансем вара ҫав каҫах Павелпа Силӑна Верине
ӑсатнӑ. Унта ҫитсен вӗсем иудейсен синагогине кайнӑ. 11 Кун-
ти халӑх Фессалоника ҫыннисенчен пархатарлӑрах пулнӑ, Турӑ
сӑмахне пӗтӗм кӑмӑлтан йышӑннӑ. Кунсеренех вӗсем апостол-
сем вӗрентнине Ҫырнинче каланипе танлаштарса тӗрӗсленӗ.
12 Ҫапла вара иудейсенчен нумайӑшӗ ӗненме пуҫланӑ. Ӗнене-
кенсем хушшинче ятлӑ-сумлӑ грек хӗрарӑмӗсемпе арҫыннисем
те чылай пулнӑ. 13 Анчах та Фессалоникӑри иудейсем Павел Ве-
рире те Турӑ сӑмахне вӗрентнине пӗлсессӗн унта та пынӑ, халӑха
хӗтӗртме, пӑлхатма пуҫланӑ. 14 Вара ӗненекен тӑвансем Павела
тинӗс хӗррине лле каякан ҫулпа ҫийӗнчех леҫсе янӑ. Силӑпа
Тимофей ҫавӑнтах юлнӑ. 15 Леҫсе яракансем Павела Афинӑна
ҫитичченех ӑсатнӑ, унтан хӑйсем каялла тавӑрӑннӑ. Павел вӗсе-
не: «Силӑпа Тимофей хӑвӑртрах ман патӑма килччӗр», – тесе
пӗлтерме хушса янӑ.

Павел Афинӑра

16 Силӑпа Тимофея Афинӑра кӗтсе пурӑннӑ чухне, пуҫҫап-
малли кӗлеткесем хулипех тӑнине курса, Павелӑн чунӗ тӑвӑл-
сах ҫитнӗ. 17 Ҫапла вара, вӑл иудейсемпе тата Турра хисеплекен
ытти ҫынсемпе синагогӑра калаҫнӑ. Тата Павел кунсеренех пасар

выранĕнче тĕл пулакансемпе те калаçнă. 18 Хăш-пĕр философсем —
эпикурсемпе стоиксем — унпа тавлашма пуçланă. Вĕсем Павел
Иисус çинчен, вилĕмрен чĕрĕлсе тăрасси çинчен вĕрентнине
илтнĕ. «Çак пуш параппан мĕн каласшăн ара?» — тенĕ пĕрисем.
«Вăл темле ют турăсем çинчен вĕрентет пулас», — тенĕ тата теп-
рисем. 19 Вара вĕсем Павела ареопаг пухăвне илсе пынă. «Пире
те каласа парсамччĕ, — тенĕ вĕсем, — эсĕ ӳкĕтлекен çĕнĕ вĕрентӳ
мĕнлерехскер? 20 Итлетпĕр те — эсĕ темле тĕлĕнмелле япаласем
çинчен калаçатăн, çавăнпа та ку мĕнле вĕрентӳ пулнине пĕлес
терĕмĕр». 21 Афины çыннисем тата хулари урăх çĕр-шыв çын-
нисем мĕн те пулин çĕнни çинчен калаçса е итлесе вăхăта ирт-
терме питĕ юратнă. 22 Павел ареопаг пухăвĕ умне тухса тăнă та
çапла каланă: «Эй, Афины çыннисем! Сăнатăп та — эсир питĕ
тĕн-тĕшмĕшлĕ пулнине куратăп. 23 Мĕншĕн тесен сирĕн сăваплă
вырăнăрсене пăхса çӳренĕ чухне эпĕ пĕр чӳк вырăнĕ асăрхарăм.
Çавăнта „пĕлмен Турă валли“ тесе çырса хунăччĕ. Эпĕ сире шă-
пах хăвăр пĕлмесĕр пуççапакан Турă çинчен ӳкĕтлесе вĕренте-
тĕп те. 24 Тĕнчене тата тĕнчере мĕн пуррине пĕтĕмпех пултарнă
Турă — çĕрпе пĕлĕт Хуçи. Вăл этем аллипе лартнă кĕлĕ çурчĕсен-
че пурăнмасть. 25 Этем аллипе туни нимĕн те Ăна кирлĕ мар. Вăл
Хăй пурне те пурăнăçпа чĕрĕлĕх тата тем те пĕр парса тăрать.
26 Пĕтĕм çĕр пичĕ çинче пурăнччăр тесе, Вăл пĕр этемрен пĕтĕм
этемлĕхе пултарнă. Çак çĕр çинче çынсем пурăнас вăхăта тата
вырăна Вăл малтанах палăртса хунă. 27 Çакна Вăл çынсем Хăйне
шыраччăр, чун-чĕрепе туйса Хăйне тупма ăнтăлччăр тесе тунă.
Тĕрĕссипе вара Турă пирĕнтен кашнинчен инçех те мар. 28 Мĕн-
шĕн тесен эпир Вăл пуртан пурăнатпăр, çӳретпĕр, хамăр та пур.
Сирĕн хăш-пĕр сăвăçăрсем калашле: „Эпир — Унăн йăхĕнчен“.
29 Çапла ĕнтĕ, эпир хамăр Турă йăхĕнчен пулнине пĕлсе тăрат-
пăр. Эппин этем шутласа кăларнă, ылтăнран, кĕмĕлтен е чултан
ăсталаса тунă кĕлетке Турă евĕрлĕ тесе шухăшлани тĕрĕс мар.
30 Çапла вара, эпир ĕлĕк ним пĕлменнине манăçа хăварса, Турă
халĕ пур çынсене те, пур çĕрте те ӳкĕнме хушать. 31 Хăй малтанах
суйласа илнĕ Çын урлă пĕтĕм тĕнчене тӳрĕ суд тумалли куна Ту-
рă палăртса хунă ĕнтĕ. Çавна çынсене пурне те ĕнентерес тесе,
Турă Ăна вилĕмрен чĕртсе тăратнă».

32 Вилнисем чĕрĕлесси çинчен илтсен пухура ларакансенчен
хăшĕ-пĕрисем тăрăхласа кулма пуçланă. «Эпир сана тепĕр чух

та итлĕпĕр-ха», – тенĕ теприсем. 33 Вара Павел пухуран тухса
кайнă. 34 Çапах темиçе çын, Павел майлă пулса, ĕненме пуçланă.
Вĕсем хушшинче ареопаг пухăвĕнче ларакан Дионисий, Дамарь
ятлă хĕрарăм тата ыттисем те пулнă.

18-мĕш сыпăк

Павел Коринфра

1 Çавăн хыççăн Павел, Афинăран кайса, Коринфа пынă. 2 Унта
вăл Понт çĕрĕнче çуралнă Акила ятлă пĕр иудейпа унăн арăмне
Прискиллăна шыраса тупнă та вĕсем патне кĕнĕ. Вĕсем анчахрах
Италирен куçса килнĕ пулнă, мĕншĕн тесен Клавдий император
иудейсене пурне те Римран тухса кайма хушнă пулнă. 3 Павелпа
Акила иккĕшĕ те пĕр ĕçпе ĕçленĕ: вĕсем чатăр тăвакансем пулнă.
Çавăнпа Павел вĕсем патĕнчех юлнă та пĕрле ĕçлесе пурăннă.
4 Шăмат кунсерен Павел синагогăра калаçнă, иудейсемпе греексе-
не ӳкĕтленĕ.

5 Хайхи Силăпа Тимофей Македонирен пырсан, чун-чĕри хис-
тенипе Павел иудейсене Иисус вăл Турă Суйласа илни тесе
çирĕплетсех пĕлтернĕ. 6 Анчах та иудейсем Павела хирĕçлесе
тем тĕрлĕ усал сăмах каласа пĕтернĕ. Вара Павел тумтирĕ çинчи
тусанне силле-силле çапла каланă: «Сирĕн çылăхăр хăвăр пуçăр
çинчех юлать. Эпĕ – таса. Паянтан урăх халăх çыннисем патне
каятăп». 7 Вара вăл унтан пăрăнса утнă та Турра пит хисеплекен
пĕр Иуст ятлă çын патне кĕнĕ. Унăн çурчĕ синагогăпа юнаша-
рах пулнă. 8 Синагога пуçлăхĕ Крисп тата унăн пĕтĕм кил-йышĕ
Хуçамăра ĕненекенскерсем пулнă. Павел сăмахĕсене итлесе Ко-
ринф çыннисенчен нумайăшĕ ĕненме пуçланă, тĕне кĕнĕ. 9 Пĕр-
рехинче çĕрле Хуçамăр, Павела курăнса, çапла каланă: «Ан хăра!
Ӳкĕтле, вĕрентме ан чарăн. 10 Эпĕ санпах пулăп, çавăнпа та са-
на никам та усал тăваймĕ: ку хулара Манăн çыннăмсем нумай».
11 Вара Павел çавăнта хула халăхне Турă сăмахне вĕрентсе çулта-
лăк çурă пурăннă.

12 Ахаияра Рим лартнă Галлион пуçлăх хуçаланнă чухне иудей-
сем пĕр каварлă пулса Павела ярса тытнă та суд умне тăратнă.
13 «Çакскер çынсене Турра хисеплеме Моисей саккунĕ хушнă
пек вĕрентмест», – тенĕ вĕсем. 14 Павел çăварне уçма ĕлкĕричче-
нех Галлион иудейсене çапла каланă: «Иудейсем! Енчен те эсир

хăвăра кӳрентерни çинчен, йĕркене пăсни çинчен евитленĕ пул-
сан, эпĕ сирĕн сăмахăра итленĕ пулăттăм. [15] Анчах та кунта тĕрлĕ
вĕрентӳсем пирки, ятсем пирки, Моисей саккунĕ пирки тавла-
шу пырать. Çавăнпа та ку ыйтусене хăвăрах татса парăр. Кунаш-
кал ĕçре ман судья пулас килмест». [16] Вара вĕсене суд çуртĕнчен
хăваласа кăларса янă. [17] Мĕн пур грексем синагога пуçлăхне Сос-
фена ярса тытнă та суд çурчĕ умĕнчех хĕне пуçланă. Галлион
хушша-хуппа кĕмен.

Павел Антиохине таврăнни

[18] Коринфра татах чылай хушă пуряннă хыççăн Павел, ĕне-
некен тăванĕсемпе сывпуллашса, Сирие ишсе кайнă. Прис-
киллăпа Акила та унпа пĕрлех пынă. Турра панă сăмахне асра
тытса Павел, Сирие ишсе кайиччен, Кенхреире çӳçне кастар-
нă. [19] Çапла вĕсем Ефес хулине çитнĕ. Унта Павел, Прискил-
лăпа Акиларан уйăрăлса, синагогăна кĕнĕ те иудейсемпе ка-
лаçма пуçланă. [20] Иудейсем ăна хăйсем патĕнче тата кăштах та
пулин юлма тархасланă, анчах та Павел килĕшмен. [21] Вара вĕ-
семпе сывпуллашнă май вăл çапла каланă: «Çывхарса килекен
уява манăн Иерусалимрах кĕтсе илмелле, Турра кирлĕ пулсан,
эпĕ сирĕн патăра таврăнăп-ха». Вара Ефесран караппа ишсе
кайнă. Акилăпа Прискилла Ефесрах юлнă*. [22] Павел карап çин-
чен Кесарире анса юлнă, унтан Иерусалима пынă. Унта вăл
ĕненекен ушкăнрисемпе курнăçса калаçнă та Антиохине тух-
са кайнă.

[23] Пĕр вăхăт унта пулнă хыççăн Павел каллех çула тухнă. Вăл,
вĕренекенсене пурне те хавхалантарса, Галатипе Фриги çĕрĕсен
пур кĕтесĕсенче те пулнă.

Аполлос Ефесра вĕрентни

[24] Александрияра çуралнă Аполлос ятлă пĕр иудей Ефеса пы-
нă. Вăл пит ăста калаçакан, Çырнине тĕплĕ пĕлекен çын пулнă.
[25] Пĕлессе Аполлос Хуçамăрăн çул пуçламăшне кăна – Иоанн
шыва кĕртни таран çеç – пĕлнĕ. Çапах та вăл Хуçамăр çинчен
чунĕпе çунса, тĕрĕс вĕрентнĕ. [26] Вăл синагогăра та пит хастар

---

* 18:21 Хăш-пĕр авалхи ал çырусенче «*Çывхарса килекен уява манăн Иеруса-лимрах кĕтсе илмелле*» сăмахсем тата юлашки пуплев çук.

вӗрентме пуҫланӑ. Вӑл вӗрентнине илтсен Акилӑпа Прискилла ӑна
хӑйсем патне чӗннӗ те Хуҫа Туррӑмӑрӑн ҫулӗ ҫинчен тӗплӗнрех
ӑнлантарса панӑ. 27 Аполлос Ахаияна кайма шухӑш тытнӑ. Ҫавна
пӗлсен ӗненекен тӑвансем унти вӗренекенсем патне Аполлоса
хапӑл тума ыйтса ҫыру янӑ. Вырӑна ҫитсессӗн вӑл Турӑ тивлечӗ-
пе ӗненекенсене нумай пулӑшнӑ. 28 Мӗншӗн тесен Аполлос пӗ-
тӗм халӑх умӗнчех иудейсемпе тавлашса ҫиеле тухнӑ: Ҫырнинче
каланисемпе усӑ курсах Иисус вӑл Турӑ Суйласа илни тесе ӗнен-
терме пултарнӑ.

19-мӗш сыпӑк

Павел Ефесра пулни

1 Аполлос Коринфра пурӑннӑ вӑхӑтра Павел сӑртлӑ-туллӑ
тӑрӑхсенче ҫул ҫӳренӗ. Унтан вӑл Ефеса ҫитнӗ те хӑш-пӗр вӗ-
ренекенсемпе тӗл пулнӑ. 2 «Ӗненме пуҫласассӑн эсир Святой
Сывлӑш илтӗр-и?» — тенӗ вӑл вӗренекенсене. «Эпир Свя-
той Сывлӑш пур тенине те илтмен», — тавӑрнӑ лешсем. 3 «Апла
пулсан эсир мӗнле ӗненӳпе тӗне кӗнӗ-ха?» — ыйтнӑ вара Па-
вел. «Эпир Иоанн вӗрентнӗ пек шыва кӗтӗмӗр», — хуравланӑ
вӗсем. 4 «Иоанн ҫылӑхран ӳкӗнтерсе шыва кӗртнӗ. Вӑл халӑха
хӑй хыҫҫӑн Килекене, Христос Иисуса ӗненме ӳкӗтленӗ», —
тенӗ вара Павел. 5 Ҫакна илтсен вӗсем Иисус Хуҫамӑр ячӗпе тӗ-
не кӗнӗ. 6 Павел вӗсем ҫине аллине хурсан, вӗсем ҫине Свя-
той Сывлӑш аннӑ. Вара вӗсем хӑйсем малтан пӗлмен чӗлхесем-
пе тата пророкла калаҫа пуҫланӑ. 7 Пурӗ вӗсем вун икӗ ҫынна
яхӑн пулнӑ.

8 Павел пӗр хӑрамасӑрах синагогӑра виҫӗ уйӑх ӳкӗтлесе вӗ-
рентнӗ. Вӑл ҫынсене Турӑ Патшалӑхӗ ҫинчен питӗ ӗнентер-
мелле кала-кала кӑтартнӑ. 9 Анчах та хӑшӗ-пӗрисем ӗненмен.
Вӗсем ҫиллисене ниҫта шӑнӑҫтараймасӑр Хуҫа Туррӑмӑрӑн ҫул-
не халӑх умӗнчех хурла пуҫланӑ. Ҫавӑнпа Павел вӗренекенӗ-
сене хӑйпе пӗрле илсе унтан пӑрахса кайнӑ, Тиранн ятлӑ ҫын-
нӑн училищинче вӗсене куллен ӳкӗтлесе вӗрентнӗ. 10 Ҫапла
пӗр икӗ ҫул та иртнӗ. Ҫавӑнпа Асире пурӑнакансем пурте —
иудейсем те, грексем те — Иисус Хуҫамӑр ҫинчен пӗлтернӗ
ӳкӗте илтнӗ.

Скева ывăлĕсем

[11]Турă Павел урлă тĕлĕнмелле ĕçсем нумай тунă. [12]Чирлисене
Павелăн ал шăллийĕпе е саппунĕпе витсен, лешсем сывалнă. Вĕ-
сен ăшĕнчи усал сывлăшсем те туха-туха тарнă. [13]Ялтан яла çӳресе
усал сывлăш ернисене сыватакан иудейсен хăш-пĕр тухатмăшĕ-
сем те Иисус Хуçамăр ятне асăна пуçланă: «Сире, усал сывлăшсе-
не, Павел ӳкĕтлесе вĕрентекен Иисус ячĕпе тухма хушатпăр!» –
тесе тухатнă вĕсем. [14]Иудейсен Скева ятлă аслă священникĕн
çичĕ ывăлĕ çапла хăтланса çӳренĕ. [15]Анчах та усал сывлăш вĕсе-
не каланă: «Иисуса та пĕлетĕп, Павела та пĕлетĕп, эсир вара кам
пулатăр?» [16]Унтан усал сывлăш ернĕ çын тухатмăшсем çине çав
тери вăйлăн сиксе ӳкнĕ те вĕсене парăнтарнă. Вара вĕсем, хĕнесе
пĕтернĕскерсем, çав çуртран çарамасах тухса тарнă. [17]Ефесра пу-
рăнакан иудейсемпе грексем çак ĕç çинчен пĕлсен хăраса ӳкнĕ.
Çавăнтанпа пурте Иисус Хуçамăр ятне хисеплеме пуçланă. [18]Ва-
ра Хуçамăра ĕненекен нумай çын пыра-пыра хăйсен ĕçĕсем пир-
ки пĕр пытармасăр каласа кăтартнă. [19]Чылай тухатмăш-юмăç та,
хăйсен ăрăм кĕнекисене пĕр çĕре пухса, пĕтĕм халăх умĕнче çун-
тарса янă. Унтан çунтарса янă кĕнекесен хакне шутласа пăхнă,
вĕсен хакĕ аллă пин кĕмĕл укçана яхăн пулнă. [20]Çакнашкал хă-
ватлăн сарăлса, вăй илсе пынă Хуçамăр сăмахĕ.

Ефесри пăлхав

[21]Çак ĕçсем пулса иртнĕ хыççăн Павел Македонипе Ахаия ур-
лă Иерусалима кайма шут тытнă. «Иерусалимран вара манăн
Рима каймалла», – тенĕ вăл. [22]Унтан вăл хăйĕн икĕ пулăша-
канне, Тимофейпа Ераста, Македонине янă, хăй вара вăхăтлăха
Асирех юлнă.

[23]Çав вăхăтра Хуçамăрăн вĕрентĕвне хирĕç пысăк пăлхав пуç-
ланнă. [24]Димитрий ятлă пĕр кĕмĕл ăсти пулнă. Çавскер грексен
Артемида туррине кĕлтумалли çуртăн пĕчĕк ĕлкине кĕмĕлтен
туса сутса пурăннă, çак ĕçпе ытти ăстасем те нумай тупăш ил-
нĕ. [25]Димитрий кĕмĕлçĕсене тата ытти ăстасене пухнă та çапла
каланă: «Тусăмсем! Эпир тулăх пурăнасси çак ал ăсталăхĕнчен
килнине пурте пĕлетпĕр. [26]Акă халĕ хăвăрах курса-илтсе тăра-
тăр: Павел текенскер Ефес çыннисене кăна мар, пĕтĕм Аси ха-
лăхне тенĕ пекех, этем аллипе ăсталанă япаласем турă мар тесе,

хăйĕн ĕненĕвĕ енне çавăрчĕ. 27 Пирĕншĕн кунашкал вĕрентӳ
питĕ сиенлĕ. Хамăр ал ăсталăхĕ хисепрен тухни тем мар-ха, ас-
лă Артемида турра кĕлтумалли çурт та пăрахăçа тухĕ. Пĕтĕм
Аси, пĕтĕм тĕнче хисеплесе пуççапакан Артемида туррăн чапĕ
пĕтсе ларĕ». 28 Çакна илтсен ыттисем пурте питĕ çилленсе кай-
нă. «Ефесри Артемида аслă!» — тесе кăшкăра пуçланă вĕсем.
29 Часах пĕтĕм хула халăхĕ пăлханса кайнă. Çынсем Павелпа
пĕрле Македонирен пынă Гаийпе Аристарха ярса тытнă. Вара
пурте пĕр çын пек пулса вĕсене театр кăтартмалли вырăна
сĕтĕрсе кайнă. 30 Павел халăх хушшине кĕресшĕн пулнă, ан-
чах та вĕренекенĕсем ăна чарнă. 31 Çавăн пекех Павелпа туслă
хăш-пĕр Аси пуçлăхĕсем те ăна театр вырăнне пырса ан курăн
тесе калама çынсем янă. 32 Пухура ним йĕрки те пулман: пĕри
пĕр тĕрлĕ, тепри тепĕр тĕрлĕ кăшкăрашнă. Пухăннисенчен чы-
лайăшĕ вара хăйсем кунта мĕншĕн пуçтарăннине те пĕлмен.
33 Иудейсем сĕннипе халăх хушшинчен Александр ятлă çынна
чĕнсе кăларнă. Вăл, аллипе паллă кăтартса, халăха шăпланма
ыйтнă. 34 Анчах та вăл иудей пулнине пĕлсессĕнех пурте пĕр ха-
рăс: «Ефесри Артемида аслă!» — тесе кăшкăрса янă. Çапла вĕ-
сем пĕр-икĕ сехете яхăн кăшкăрашнă. 35 Унтан халăх умне йĕр-
ке хуралçи тухнă та лăплантарса каланă: «Эй, Ефес çыннисем!
Ефес хули аслă Артемидăшăн тата Диопетшăн епле тăрăшнине
кам пĕлмест пулĕ?* 36 Эппин, кун пирки тавлашмалли те çук
пулсан, сирĕн лăпланмалла, хыпкаланса ӳкмелле мар. 37 Эсир
вара кунта çак çынсене вăйпах сĕтĕрсе килтĕр. Вĕсем Артеми-
дăн кĕлĕ çуртне те çаратман, сирĕн туррăра та хурламан. 38 Ен-
чен те Димитрийпе ытти ăстасем кама та пулин явап тыттарас
теççĕ пулсан, пирĕн çав ĕçсене тума суд та, Рим лартнă пуçлăх-
сем те пур: вĕсем пĕр-пĕрне кунта мар, çавсем умĕнче айăплач-
чăр. 39 Сирĕн тата мĕнле те пулин урăх ыйту тавраш̆ĕ пур пул-
сан, ăна йĕркене пăхăнса пуçтарнă халăх пухăвĕнче татса парĕç.
40 Паянхи ĕç-пуçшăн пире хамăра пăлхав çĕкленĕ тесе айăплама
пултарасран пирĕн асăрханмалла. Халăх пухăннине тӳрре кă-
ларма пирĕн нимĕнле сăлтав та çук». Çакна каланă хыççăн вăл
вара пухăва салатнă.

---

* 19:35 Вĕсем тӳперен ӳкнĕ метеорита е чула Артемида евĕрлĕ тесе шутланă, çав чула Диопет тенĕ, ăна та пуççапнă.

20-мĕш сыпăк

Павел Македонипе Грецире

1 Пăлхав чарăнсан Павел вĕренекенсене чĕнсе илсе хавхалан-
тарнă, ӳкĕтленĕ, вара сывпуллашнă та Македонине тухса кайнă.
2 Македони витĕр тухнă чухне те вăл çул тăршшĕпех, Грецие
çитичченех, Иисуса ĕненекенсене пит нумай ӳкĕтлесе хавхалан-
тарнă. 3 Грецире Павел виçĕ уйăх пурăннă. Ун хыççăн вăл Сирие
тинĕспе кайма шут тытнă, анчах та иудейсем хăйне хирĕç кавар
тунă пирки каялла Македони урлах тавăрăнма шухăшланă. 4 Ун-
па пĕрле Аси таранах Вери çынни Пирр Сосипатрĕ, фессало-
никăсем Аристархпа Секунд, Дерви çынни Гаий, Тимофей тата
асисем Тихикпа Трофим пынă. 5 Вĕсем маларах кайса пире Тро-
адăра кĕтме пулчĕç. 6 Эпир вара, тутлăлла çăкăр уявĕн кунĕсем
иртсен, Филиппы хулинчен караппа тухрăмăр. Унтан тепĕр пи-
лĕк кунтан Троадăра вĕсемпе тĕл пултăмăр, унта çичĕ кун пурăн-
тăмăр.

Евтиха вилĕмрен чĕртни

7 Эрнен малтанхи кунĕнче эпир пурте çăкăр хуçса çимелли йă-
лана тума пухăнтăмăр. Тепĕр куннех çула тухма шут тытнăран
Павел вĕренекенсемпе çур çĕрччен калаçрĕ. 8 Эпир пухăннă
хăтлă пӳлĕмре çутаткăçсем нумайччĕ. 9 Чӳрече янаххи çинче Ев-
тих ятлă пĕр çамрăк ларатчĕ. Çавскер Павелăн вăраха кайнă
сăмахне итлесе ларнă май çывăрах кайнă. Вара ыйхă тĕлĕшпе
виççĕмĕш хутран çĕре персе анчĕ. Ăна çĕклесе тăратнă чухне вăл
вилсе те кайнăччĕ ĕнтĕ. 10 Павел анчĕ те, çамрăк çын çине пĕш-
кĕнсе, ăна ыталаса илчĕ. «Ан кулянăр, – терĕ вăл, – унăн чунĕ
тухман-ха!» 11 Унтан Павел çӳлти хута хăпарса çăкăр хуçса çи-
рĕ. Çапла вăл тул çутăличченех калаçса ларчĕ, кайран çула тухса
кайрĕ. 12 Çав вăхăтрах хайхи çамрăк çынна, чĕрĕскерне, çавăтса
кĕчĕç. Ăна курсан пурте савăнмаллипех савăнчĕç.

Троадăран Милита кайни

13 Павел çула тухичченех эпир карап çине лартăмăр та ăна ха-
мăрпа илмешкĕн Асс хулине ишсе кайрăмăр. Мĕншĕн тесен, хăй
çуран кайма пулнăран, вăл пире çапла тума хушса хăварнăччĕ.

[14] Эпир унпа Асра тĕл пултăмăр та ăна лартса Митилинăна пырса
çитрĕмĕр. [15] Унтан ишсе кайса тепĕр кунне эпир Хиос утравĕ па-
тĕнче чарăнтăмăр, тата тепĕр кунне вара Самоса çитрĕмĕр. Ун-
тан Трогиллине кĕрсе тухрăмăр та тепĕр кунне Милита пытăмăр.
[16] Асире вăхăта ытлашши ирттерес мар тесе Павел Ефеса кĕрсе
тăрас темерĕ. Мĕншĕн тесен, ĕлкĕрейсен, аллăмĕш кун уявĕ тĕл-
не вăл Иерусалимра пуласчĕ тесе васкарĕ.

Павел Ефесри пресвитерсемпе калаçни

[17] Вăл Милитран Ефеса çынсем ярса унти ĕненекен ушкăн
пресвитерĕсене чĕнтерсе пычĕ. [18] Вĕсем ун патне пухăнсан, Па-
вел вĕсене çапла каларĕ: «Асие килнĕренпех, малтанхи кунран
пуçласах, эпĕ яланах сирĕнпе пулнине эсир пĕлетĕр. [19] Иудейсен
усал шухăшĕсене пула хĕн-хур курса нумай куççуль тăкма лекрĕ
пулин те, эпĕ пĕтĕм йăвашлăхăмпа Хуçамăршăн ĕçлерĕм. [20] Пĕ-
тĕм халăх умĕнче е килрен киле çӳресе кирек мĕн пирки ӳкĕтле-
сен те, кирек мĕн вĕрентсен те, сире усăллине мĕн те пулин ка-
ламасăр хăварас марччĕ терĕм. [21] Эпĕ иудейсене те, грексене те
Турă умĕнче ӳкĕнмелли çинчен, Иисус Христос Хуçамăра ĕнен-
мелли çинчен хыпарларăм. [22] Халĕ ĕнтĕ, Святой Сывлăшăн тур-
тăмне пăхăнса, манăн Иерусалима каймалла. Эпĕ унта хама мĕн
кĕтнине те пĕлместĕп. [23] Мĕн пĕлетĕп-ха? Мана тĕрме тата хуйхă
кĕтни çинчен Святой Сывлăш кашни хуларах асăрхаттарать.
[24] Анчах та эпĕ ниме те пăхса тăмастăп, пурнăçăма шеллеместĕп,
Иисус Хуçамăр хама шанса панă ĕçĕме — Турă тивлечĕллĕ Ырă
Хыпара ӳкĕтлесе вĕрентессине — вĕçне çити хавасланса туса тă-
раясчĕ кăна. [25] Эпĕ сирĕн хушшăрта Турă Патшалăхĕ çинчен
ӳкĕтлесе вĕрентрĕм. Ĕнтĕ тек эсир мана кураяс çуккине пĕлетĕп.
[26] Çавăнпа паянах сире пĕлтерес терĕм: сирĕнтен хăшĕ те пулин
çăлăнаймасан, эпĕ айăплă мар. [27] Мĕншĕн тесен эпĕ сире Турă
ирĕкĕ çинчен мĕн хыпарламаллине йăлтах каларăм. [28] Çапла ва-
ра, сыхланса пурăнăр, пĕтĕм кĕтĕве те сыхлăр. Сире çав кĕтĕве
пăхма Святой Сывлăш шанса панă. Ĕненекен ушкăн кĕтӳçисем
пулăр. Çав ушкăна — Хуçамăрăн тата Туррăн Чиркĕвне — Вăл
Хăйĕн Юнĕпе тӳлесе илнĕ. [29] Эпĕ кайнă хыççăн кĕтĕве хĕрхенмен
тискер кашкăрсем сирĕн патăра пырасса пĕлетĕп. [30] Вĕренекен-
сене хăйсем хыççăн илсе каяс тесеултавлă калаçакансем хăвăр
хушшăртанах тупăнĕç. [31] Çавăнпа ĕнтĕ сыхă тăрăр! Эпĕ сирĕнтен

кашнинех виçĕ çула яхăн кунĕн-çĕрĕн, куççуль тухичченех вĕ-
рентсе пурăннине ан манăр. 32 Эй, тăванăмсем! Халĕ ĕнтĕ эпĕ
сире Турă аллине, Унăн тивлетлĕ сăмахĕн хӳттине шанса парса
хăваратăп. Турă сăмахĕ сире ӳкĕтлесех тăма та, мĕн пур сăвапла-
са тасатнисемпе пĕрле еткерне пама та пултарĕ. 33 Эпĕ никам-
ран та ылтăн-кĕмĕл те, çи-пуç та илесшĕн пулмарăм. 34 Хама
тата юлташăмсене кирлине хамăн çак аллăмсемпе ĕçлесе илни-
не эсир пĕлетĕр. 35 Çапла тăрăшса халсăррисене пулăшмаллине,
Иисус Хуçамăр сăмахне асра тытмаллине эпĕ сире хамăн тĕслĕ-
хĕмпе кăтартса патăм. Иисус Хăй çапла каланă: „Парасси илес-
синчен пахарах“».

36 Çак сăмахсене каласан Павел чĕркуçленсе ларнă та ытти-
семпе пĕрле кĕлтунă. 37 Çавăн чухне пурте йĕрсех янă, Павела
ытала-ытала чуптунă. 38 Тек эсир мана кураяс çук тесе каланă
Павелăн сăмахĕсем вĕсен чунĕсене уйрăммăнах хытă пырса тив-
нĕ. Кайран вĕсем ăна карап патне çитичченех ăсатса янă.

21-мĕш сыпăк

Иерусалима кайни

1 Эпир, вĕсенчен уйăрăлсан, тинĕспе ишсе тӳрех Коса пытă-
мăр. Тепĕр кунне Родоса, унтан Патарăна çитрĕмĕр. 2 Унта Фи-
никине каякан пĕр карап тупрăмăр та çавăн çине ларса çула
тухрăмăр. 3 Кипр утравĕ курăна пуçласан, ăна сулахая хăварса
Сирие ишсе кайрăмăр. Карап çинчи тиеве Тир хулинче пушат-
малла пулнăран эпир çав хула çыранĕнче чарăнтăмăр. 4 Унта
эпир Иисуса ĕненекенсене шыраса тупрăмăр та çичĕ кун пу-
рăнтăмăр. Святой Сывлăш систернипе вĕсем Павела Иеруса-
лима ярасшăн марччĕ. 5 Кайма вăхăт çитсен эпир каллех çула
тухрăмăр. Иисуса ĕненекенсем, арăмĕсемпе тата ачисемпе пĕр-
лех, пире хуларан тухиччен ăсатса ячĕç. Тинĕс хĕрринче вара
чĕркуçленсе ларсах кĕлтурăмăр. 6 Унтан пĕр-пĕринпе сывпул-
лашрăмăр та, эпир карап çине лартăмăр, вĕсем килĕсене тавă-
рăнчĕç.

7 Çапла эпир тинĕспе Тиртан Птолемаидăна çитрĕмĕр; унта
тăвансемпе курнăçрăмăр та вĕсем патĕнчех кун каçрăмăр. 8 Тепĕр
кунне Павел тата эпир, унпа пĕрле çӳрекенсем, çула тухрăмăр
та Кесарине çитрĕмĕр. Унта эпир Ырă Хыпар саракан Филипп

патĕнче пурăнтăмăр. Вăл çичĕ диаконран* пĕриччĕ. 9 Филипăн
пророкла калаçакан тăватă хĕрĕ пурччĕ. 10 Вĕсем патĕнче эпир
чылай пурăнтăмăр. Çав вăхăтра Иудейăран пĕр Агав ятлă пророк
пычĕ. 11 Пирĕн пата кĕрсен вăл Павел пиçиххине илчĕ те хăйĕн
алли-урине çыхса лартрĕ. «Мана Святой Сывлăш çапла ка-
лать, – терĕ вăл унтан. – Çак пиçиххи камăн, çавна иудейсем
Иерусалимра çапла тытса çыхĕç те урăх халăх çыннисен аллине
парĕç». 12 Çакна илтсен эпир те, унти ытти çынсем те Павела:
«Иерусалима ан кай», – тесе тархасларăмăр. 13 «Мĕн тăватăр
эсир? Мĕншĕн йĕрсе чĕреме çуратăр? – терĕ пире Павел. – Эпĕ
Иисус Хуçамăр ячĕшĕн Иерусалимра хама çыхса пăрахтарма кă-
на мар, вилме те хатĕр». 14 Ăна ӳкĕте кĕртсе пулмарĕ. «Хуçа Турă
ирĕкĕ пултăр эппин!» – терĕмĕр те лăплантăмăр.

15 Вĕсем патĕнче пурăннă хыççăн эпир çула пуçтарăнтăмăр та
Иерусалима кайма тухрăмăр. 16 Пирĕнпе пĕрле Кесарири хăш-пĕр
вĕренекенсем те пычĕç. Вĕсем пире пĕр Мнасон ятлă Кипр çын-
ни патне хваттере кĕртме пулчĕç. Çак Кипр çынни тахçантанпах
Иисус вĕренекенĕ пулнă-мĕн.

Павел Иаков патĕнче

17 Иерусалима çитсен ĕненекен тăвансем пире питĕ хапăлласа
йышăнчĕç. 18 Тепĕр кунне эпир Павелпа пĕрле Иаков патне кай-
рăмăр. Унта пресвитерсем пурте пухăнчĕç. 19 Павел вĕсене са-
ламларĕ те Турă хăйĕн урлă урăх халăхсем хушшинче мĕн-мĕн
тунине тĕпĕ-йĕрĕпе каласа кăтартрĕ. 20 Ун сăмахне итлесе пĕтер-
нĕ хыççăн вĕсем Турра мухтарĕç. Унтан Павела çапла каларĕç:
«Иисуса ĕненекенсем хушшинче миçе пин иудей пулнине кура-
тăн-и, тăванăм? Вĕсем пурте Моисей саккунне çирĕп пăхăнса
пурăнаççĕ. 21 Сан пирки вара вĕсем тĕрлĕ сăмах илтсе пĕтнĕ. Эсĕ
ытти халăхсем хушшинче пурăнакан иудейсене авалхи йăласе-
не тытса пыма та, ачисен ӳчĕсене кастарма та чарасшăн имĕш.
Çапла майпа эсĕ Моисей саккунне пăрахма вĕрентетĕн тесе ка-
лаçкалаççĕ. 22 Мĕскер тумалла? Ахăртнех, халăх нумай пуçтарă-
нать пулĕ, мĕншĕн тесен вĕсем эсĕ килсе çитнине пĕлĕç. 23 Ça-
вăнпа та эпир мĕн хушнине тусамччĕ. Пирĕн хушăра Моисей
саккунĕпе тупа тунă тăватă çын пур. 24 Эсĕ вĕсене хăвпа ил те

* 21:8 *Диакон* – малтанхи ĕненекен ушкăнсенчи хуçалăх енĕпе ĕçлекен.

вĕсемпе пĕрле тасалу йӑлине туса ирттер. Вĕсен Турра парне кӳ-
нĕ тӑкакĕсене ху çине ил, унтан вĕсем çӳçĕсене кастарччӑр. Вара
пурте сан пирки илтнĕ сӑмах суя пулнине, эсĕ ху та Моисей сак-
кунне тытса пынине курĕç. [25] Ĕненекен урӑх халӑх çыннисем
патне вара эпир çапла çыру ятӑмӑр: чӳклесе панӑ апат-çимĕçе ан
çиййĕр, апат-çимĕçе юнран, пӑвса вĕлернĕ выльӑх-чĕрлĕх ашĕн-
чен ан хатĕрлĕр, аскӑнлӑхран сыхланӑр. Çаксене тытса пыни çи-
телĕклĕ*». [26] Унтан Павел çак тупа тунӑ çынсене хӑйпе пĕрле
илсе тасалу йӑлине туса ирттерчĕ. Тепĕр кунне вӑл Турӑ Çуртне
кĕрсе тасалу йӑли хӑçан вĕçленессине тата кашнишĕн Турра хӑ-
çан парне парассине пĕлтерчĕ.

Павела тытни

[27] Тасалу йӑлине тума пуçлани çичĕ кун çитнĕ. Асири темиçе
иудей, Павела Турӑ Çуртĕнче курсан, халӑха хĕтĕртсе янӑ та ӑна
тытнӑ. [28] Хӑйсем çапла кӑшкӑра пуçланӑ: «Эй, Израиль çынни-
сем! Пулӑшӑр! Çак çын пур çĕрте те хамӑра хирĕçле, хамӑр сак-
куна хирĕçле, Турӑ Çуртне хирĕçле вĕрентӳ сарса çӳрет. Çитмен-
нине вӑл халĕ тата, Турӑ Çуртне грексене ертсе килсе, çак сӑ-
ваплӑ вырӑна ирсĕрлетрĕ!» [29] Вĕсем кӑшт маларах Павела хулара
Трофим ятлӑ Ефес çыннипе пĕрле курнӑ пулнӑ, çавӑнпа вĕсем
Павел Трофима та Турӑ Çуртне илсе кĕнĕ пулĕ тесе шухӑшланӑ.
[30] Хула халӑхĕ хускалса кайнӑ, Турӑ Çурчĕ патне халӑх пухӑнса
тулнӑ. Унтан Павела тытса Турӑ Çуртĕнчен сĕтĕрсе тухнӑ та алӑ-
кĕсене питĕрсе илнĕ. [31] Вĕсем ӑна вĕлерме те хатĕрленнĕ ĕнтĕ,
анчах та пинпĕве пĕтĕм Иерусалим пӑлханни çинчен пĕлтерме
ĕлкĕрнĕ. [32] Лешĕ вара тӳрех, çĕрпӳсемпе салтаксене пĕрле илсе,
халӑх пуçтарӑннӑ çĕре васканӑ. Вĕсене асӑрхасан тин халӑх Па-
вела хĕнеме чарӑннӑ. [33] Çавӑн чухне пинпӳ çывӑхарах пынӑ та
Павела тытса икĕ сӑнчӑрпа çыхса лартма хушнӑ. «Мĕнле çын ку?
Мĕн турĕ вӑл?» – тесе ыйтнӑ унтан вӑл халӑхран. [34] Халӑх хуш-
шинчен пĕри пĕр тĕрлĕ, тепри тепĕр тĕрлĕ кӑшкӑрнӑ. Кунашкал
пӑтрашура тĕрĕссине нимĕн те пĕлме май килменрен пинпӳ ӑна
крепоçе илсе кайма хушнӑ. [35] Картлашкапа хӑпарнӑ чух халӑх кĕ-
пĕрленнĕрен салтаксен ӑна йӑтса хӑпарма тивнĕ, [36] мĕншĕн тесен

---

* 21:25 Хӑш-пĕр авалхи ал çырусенче «*Çаксене тытса пыни çителĕклĕ*» сӑ-
махсем çук.

хыçалтан темĕн чухлĕ халăх: «Вĕлерес ăна!» — тесе кăшкăрашса
пынă. 37 Крепоçе кĕнĕ чухне Павел пинпÿрен ыйтнă: «Ман сана
каламалли пур. Калама юрать-и?» «Эсĕ грекла та пĕлетĕн-им? —
тенĕ лешĕ. 38 — Нумаях пулмасть пĕр Египет çынни, хулара пăл-
хав çĕклесе, хăйпе пĕрле пуш хире тăватă пине яхăн вăрă-хурах
ертсе кайнăччĕ. Грекла пĕлетĕн пулсан, эсĕ çав çын пулмарăн
апла?» 39 «Эпĕ Киликири пурте пĕлекен Тарс хулинче çуралнă
иудей, — тенĕ Павел. — Тархасшăн, халăх умĕнче сăмах калама
ирĕк парсам мана». 40 Хăйне калаçма ирĕк парсан, Павел пусма
картлашки çинчен, халăха шăпланма ыйтса, аллипе паллă кăтар-
тнă. Пурте шăплансан вăл еврейла çапла кала пуçланă.

22-мĕш сыпăк

Павел хăйне хÿтĕлесе каланă сăмах

1 «Эй, тăван çынсем! Сумлă ватăсем! Халĕ ĕнтĕ хама хÿтĕлесе
каланине итлеме кăмăл тусамăрччĕ!» 2 Хăйсемпе Павел еврейла
калаçа пуçланине илтсен вĕсем шăпăртах пулнă. 3 «Эпĕ Килики-
ри Тарс хулинче çуралнă иудей, — тенĕ вăл, — кунта, Иеруса-
лимра, мана Гамалиил вĕрентсе ÿстернĕ. Эпĕ те сирнешкелех
мăн асаттемĕрсен саккунне тĕрĕс тытса пыракан, Турăшăн тăрă-
шакан çын. 4 Иисус вĕрентĕвĕ хыççăн каякансене эпĕ хам та вĕ-
лересле хĕсĕрлерĕм; арçынĕсене те, хĕрарăмĕсене те тытса çыхса
тĕрмене хуптартăм. 5 Ку чăнах çапла пулнине аслă священник-
семпе ятлă-сумлă çынсем çирĕплетме пултараççĕ. Мана вĕсем
Дамаскри тăвансем валли çыру та çырса парса янăччĕ. Вара эпĕ,
унта ĕненекенсене сăнчăрласа Иерусалима асаплантарма илсе
килес тесе, çула тухрăм. 6 Хайхи Дамаскалла çывхарса пынă чух-
не, кăнтăрла тĕлĕнче, сасартăк тÿперен ман тĕле куçа шартар-
малла çутă анчĕ. 7 Эпĕ çĕре ÿкрĕм те хама калакан сасса илтрĕм.
„Савл, Савл! — терĕ çав сасă. — Мĕншĕн эсĕ Мана хĕсĕрлетĕн?“
8 Эпĕ Ăна хирĕç: „Кам пултăн Эсĕ?“ — терĕм. Вара Вăл мана çап-
ла каларĕ: „Эпĕ — эсĕ хĕсĕрлекен Назорей Иисус“. 9 Манпа пĕр-
ле пыракансем çутта курсан хăраса ÿкнĕ пулнă, анчах та манпа
Калаçаканăн сассине илтмен. 10 „Турăçăм! — терĕм эпĕ çавăн
чухне. — Мĕн тăвас-ха манăн?“ „Тăр та Дамаска кай, — тавăрчĕ
мана Хуçамăр, — хăвна мĕн тума пÿрнине унта сана йăлтах ка-
лĕç“. 11 Дамаска мана хампа пĕрле пыракансем алран çавăтса

илсе пычĕç, мĕншĕн тесен çав çутă хăвачĕпе эпĕ куççăр пулса
ларнăччĕ. 12-13 Унта ман патăма пĕр Анания ятлă çын пычĕ. Мои-
сей саккунне çирĕп тытса пурăннăран ăна Дамаскри иудейсем
пурте питĕ хисепленĕ. Анания ман ума пырса тăчĕ те каларĕ:
„Савл тăванăм! Куракан пул!“ Эпĕ çав самантрах ăна куртăм.
14 Вара вăл мана каларĕ: „Мăн асаттемĕрсен Турри Хăй ирĕкне
пĕлтерес тесе, Тӳрĕ Христоса кăтартас тесе, Хăйĕн çăварĕнчен
тухакан сăмаха итлеттерес тесе сана малтанах суйласа илнĕ.
15 Мĕншĕн тесен эсĕ пур çын умĕнче те Ун çинчен çирĕплетсе
пĕлтерĕн, ху мĕн курни-илтни çинчен каласа параканĕ пулăн.
16 Çапла ĕнтĕ, мĕншĕн вăраха яратăн? Халех тăр та Иисус Хуçа-
мăр ячĕпе шыва кĕрсе çылăхусенчен тасал“. 17 Унтан, Иерусали-
ма таврăнсан, Турă Çуртĕнче кĕлтунă чухне эпĕ питĕ хавхаланса
кайрăм. 18 Вара Ăна куртăм. „Часрах Иерусалимран тухса кай, –
терĕ Вăл мана, – мĕншĕн тесен эсĕ Ман çинчен çирĕплетсе ка-
ланине кунтисем йышăнмĕç“. 19 „Турăçăм! – терĕм вара эпĕ. –
Сана ĕненекенсене эпĕ тĕрмене хуптарнине, синагогăсенче епле
хĕненине вĕсем пĕлсе тăраççĕ-çке. 20 Сан çинчен çирĕплетсе ка-
лакан Стефан юнне тăкнă чухне эпĕ хам та, ăна вĕлернине ырла-
са, хĕнекенсен тумтирĕсене сыхласа унтах тăтăм“. 21 Вара Хуçа-
мăр мана çапла каларĕ: „Каях, Эпĕ сана инçене, урăх халăхсем
патне яратăп“».

Павел пинпӳ умĕнче

22 Çак сăмахсене каличчен халăх Павела итлес тесех итленĕ.
Çакăн хыççăн вара кăшкăрашма пуçланă: «Кунашкал çын çĕр
питĕнчен çухалтăр! Вăл пурăнма тивĕç мар!» 23 Вĕсем çаплах
кăшкăрашнă, тумтирĕсене хыва-хыва пенĕ, ывăçла-ывăçла çӳ-
лелле тусан сапнă. 24 Çав вăхăтра пинпӳ Павела крепоçе илсе
кĕртме хушнă. Халăх мĕн сăлтавпа ăна хирĕç пулнине, кăшкă-
рашнине пĕлес тесе вăл Павела чĕн пушăпа çаптарма хушнă.
25 Анчах та хăйне тăсса хурса чĕнсемпе çыхсан Павел юнашар тă-
ракан çĕрпĕве çапла каланă: «Рим гражданинне судсăр-мĕнсĕрех
çаптарма сире кам ирĕк панă?» 26 Çĕрпӳ, çак сăмахсене илтсен,
пинпӳ патне пынă та çапла каланă: «Мĕн тăвасшăн эсир? Ку
çын Рим гражданинĕ-çке!» 27 Вара пинпӳ Павел патне пырса ый-
тнă: «Эсĕ чăнах та Рим гражданинĕ-и?» «Чăнах», – тенĕ Павел.
28 «Рим гражданлăхне илес тесе нумай укçа-тенкĕ тăккаламалла

пулчĕ манăн», – тенĕ пинпӳ. «Эпĕ вара Рим гражданинĕ пулса
çуралнă», – хушса хунă Павел. 29 Ăна асаплантарма хатĕрленни-
сем çавăнтах ун патĕнчен пăрахса кайнă. Пинпӳ хăй Рим граж-
данинне çыхтарнине пĕлнĕ хыççăн шикленсе ӳкнĕ. 30 Тепĕр кун-
не пинпӳ, иудейсем Павела мĕншĕн айăпланине тĕплĕн пĕлес
тесе, ăна тимĕрленĕ сăнчăрсене вĕçерттернĕ. Унтан вăл аслă
священниксене тата синедрионра ларакан ытти çынсене пурне
те пухăнма ыйтнă. Вара Павела унта илсе пынă та пуху умне кă-
ларса тăратнă.

23-мĕш сыпăк

Павел синедрион канашĕ умĕнче

1 Павел синедрионра ларакансем çине пăхса çапла каланă: «Эй,
тăван çыннăмăрсем! Эпĕ мĕн çак кунччене Турă умĕнче таса кă-
мăлпа пурăнтăм». 2 Анчах та аслă священник Анания Павелпа
юнашар тăракансене ăна тутинчен çапма хушнă. 3 Павел вара ка-
ланă: «Эй, хура чунна шурăпа сăрланăскер, Турă сана та çапĕ-ха!
Сана кунта мана саккунпа суд тума лартнă, эсĕ вара, мана çапма
хушса, саккуна ху пăсатăн!» 4 «Эсĕ Туррăн аслă священникне
хурлатăн-и-ха?» – тенĕ юнашар тăракансем. 5 Вара Павел каланă:
«Тăванăмсем! Вăл аслă священник пулнине эпĕ пĕлмен. Çыр-
нинче чăнах та çапла калани пур: „Хăвăн халăхун пуçлăхне усал
сăмах ан кала“». 6 Синедрионра ларакансен пĕр пайĕ саддукей-
сем, тепĕр пайĕ фарисейсем пулнине Павел пĕлнĕ. Çавăнпа вăл
канаш умĕнчех хыттăн çапла каланă: «Эй, тăван çыннăмсем! Эпĕ
фарисей, фарисей ывăлĕ, мана вилнисем чĕрĕлсе тăрасса шанса
пурăннăшăн суд тăваççĕ». 7 Çак сăмахсене каласанах фарисей-
семпе саддукейсем тавлашса кайнă, вара пуху икĕ пая уйăрăлнă.
8 Мĕншĕн тесен саддукейсем вилнисем чĕрĕлсе тăрасси те, ан-
гелсем те, усал сывлăшсем те çук теççĕ. Фарисейсем вара çаксем
пурте пур тесе ĕненеççĕ. 9 Пуху кĕрлесех кайнă: Моисей саккун-
не вĕрентекен хăш-пĕр фарисейсем ура çине сиксе тăрсах тавла-
ша пуçланă. «Ку çынна айăплама эпир нимле сăлтав та курмаст-
păр, – тенĕ вĕсем. – Тен, çак çын чĕлхи-çăварĕпе ангел е Сывлăш
калаçнă-ха? Турра хирĕç каяр мар». 10 Тавлашу хĕрнĕçемĕн хĕрсе
пынă. Тавлашакансем Павела туртса çурасран шикленсе, пинпӳ
салтаксене Павела пухуран илсе тухса крепоçе леçме хушнă.

[11] Тепĕр каçхине вара ăна Хуçамăр курăннă. «Хастар пул! – те-
нĕ Вăл. – Эсĕ Ман пирки Иерусалимра мĕнле çирĕплетсе пĕл-
тертĕн, Римра та çавнашкалах пĕлтерĕн-ха».

Павела хирĕç тунă кавар

[12] Тепĕр кун ирхине хăш-пĕр иудейсем пуçтарăннă та Павела
вĕлерме кавар тунă, ăна вĕлермесĕр ĕçместпĕр те, çиместпĕр те
тесе тупа тунă. [13] Çапла тупа тăвакансем хĕрĕхĕн ытла пулнă.
[14] Вĕсем аслă священниксемпе ятлă-сумлă çынсем патне пырса
çапла каланă: «Эпир Павела вĕлермесĕр нимĕн те çиместпĕр тесе
тупа турăмăр. [15] Çапла вара эсир, синедрионра ларакансемпе пĕр-
ле, унăн ĕçĕпе тĕплĕнрех паллашас йӳтĕмпе ăна ыран хăвăр па-
тăра кăларттарăр. Çакна тума пинпĕве паянах пĕлтерсе хурăр.
Эпир вара малтанах хатĕрленсе тăрăпăр та ăна кунта çитиччĕнех
вĕлерĕпĕр». [16] Çак кавар пирки Павел аппăшĕн ывăлĕ илтнĕ. Ва-
ра кайнă та, крепоçе кĕрсе, çакăн çинчен Павела систернĕ.
[17] Павел çĕрпӳсенчен пĕрне чĕнсе илтернĕ те ăна çапла каланă:
«Çак ачана пинпӳ патне ертсе кайăр-ха, унăн ăна темскер кала-
малли пур». [18] Лешĕ ачана пинпӳ патне илсе пынă та: «Тĕрмере
ларакан Павел мана чĕнтерчĕ те çак ачана сан патна ертсе килме
ыйтрĕ. Унăн сана темскер каламалли пур», – тенĕ. [19] Пинпӳ,
ачана аллинчен çавăтса, аяккарах пăрăннă та: «Санăн мана мĕн
каламалли пур?» – тесе ыйтнă. [20] Ачи вара çакăн пек хуравланă:
«Иудейсен пуçлăхĕсем сана ыран Павела синедриона илсе пыр-
тарасшăн. Унăн ĕçĕпе тĕплĕнрех паллашас йӳтĕмпе вĕсем çакăн
пирки калаçса татăлнă ĕнтĕ. [21] Анчах та эсĕ вĕсене ан итле, мĕн-
шĕн тесен ăна вĕлерме хĕрĕх çынран та ытларах сыхласа лараççĕ.
Вĕсем Павела вĕлермесĕр ĕçместпĕр те, çиместпĕр те тесе тупа
тунă. Халĕ вĕсем, эсĕ хушасса кĕтсе, хатĕр тăраççĕ». [22] «Ху мана
çакна каласа кăтартнине никама та ан шарла», – тесе пинпӳ
ачана кăларса янă.

Павела Кесарине леçни

[23] Вара, икĕ çĕрпĕве чĕнсе илсе, çапла хушнă: «Ик çĕр салтак,
çитмĕл юланут тата ик çĕр ухăçă хатĕрлĕр. Каçхине тăхăр сехет-
сенче вĕсен Кесарине каймалла. [24] Павела Феликс аслă пуçлăх
патне леçмешкĕн ашаксем те хатĕрлĕр». [25] Унтан вăл çакăн пек
çыру çырса панă: [26] «Эпĕ, Клавдий Лисий, хисеплĕрен те хисеплĕ

Феликс пуçлăха салам яратăп. [27] Çак çынна иудейсем тытнă та
вĕлермех хатĕрленнĕччĕ. Анчах та эпĕ, вăл Рим гражданинĕ пул-
нине пĕлсен, хамăн салтаксемпе пытăм та ăна туртса илтĕм.
[28] Унтан, мĕншĕн айăпланине пĕлес тесе, ăна иудейсен синедри-
онне илсе пытăм. [29] Вара çакна пĕлтĕм: вĕсем ăна хăйсен Мои-
сей саккунĕ пирки тавлашнăшăн айăплаççĕ иккен. Анчах та вĕ-
лермешкĕн е тĕрмене хупмашкăн унăн нимĕнле айăп та çук.
[30] Ăна хирĕç иудейсем кавар тунине пĕлсенех эпĕ çав çынна сан
патна леçтерес терĕм. Ăна айăплакансене те ун çинчен сан умăн-
та каласа пама хушрăм. Сывă пул».

[31] Çапла ĕнтĕ салтаксем, хăйсене хушнине пурнăçласа, Паве-
ла çĕрле Антипатридăна илсе кайнă. [32] Тепĕр кунне ăна малалла
юланутсем кăна леçнĕ, ыттисем вара таврăннă. [33] Кесарине çит-
сен утлă салтаксем хайхи çырăва аслă пуçлăха панă, Павела та ун
патĕнче хăварнă. [34] Çырăвне вуласа тухсан аслă пуçлăх Павелран
вăл хăш тăрăхри çын пулнине ыйтнă. Павел Килики çынни ик-
кенне пĕлсен, Феликс çапла каланă: [35] «Сан сăмахна эпĕ хăвна
айăплакансем килсе çитсен итлĕп». Унтан ăна Ирод преторине*
хуптарса хурал тăратма хушнă.

24-мĕш сыпăк

Павела айăплани

[1] Тепĕр пилĕк кунтан Анания аслă священник ятлă-сумлă
çынсемпе тата Тертулл ятлă ăста калаçакан айăплавçăпа Кеса-
рине пырса çитнĕ. Вĕсем аслă пуçлăха Павел çинчен çăхав панă.
[2-3] Павела чĕнсе пырсан Тертулл çакнашкал айăплав сăмахĕ ка-
ланă: «Эй, хисеплĕрен те хисеплĕ Феликс! Эсĕ ертсе пынипе
эпир чылай хушă канăç пурăнăçпа пурăнатпăр, эсĕ тăрăшнипе
халăх пурăнăçĕ лайăхланчĕ, çавăнпа сана эпир пур çĕрте те яла-
нах тем тĕрлĕ те тав тăватпăр. [4] Эпир сана ытлашши чăрманта-
расшăн мар, пирĕн кĕске сăмахăмăра хăвăн ырă кăмăлупа итле-
се пĕтерме тархаслатăп. [5] Çак çын халăха сиен тăвать; мĕн пур
иудейсене пĕр-пĕринпе хирĕçтерсе çӳрет, Назорейсен суя тĕн
вĕрентĕвне ертсе пырать. [6] Вăл куçкĕретех пирĕн Турă Çуртне те
ирсĕрлетме хăйрĕ, çавăнпа эпир ăна хамăр саккунпа айăплас

* 23:35 *Претори* – Рим лартнă пуçлăхăн пурăнмалли тата ĕçлемелли вырăнĕ.

тесе тытрăмăр. 7 Анчах та Лисий пинпӳ ăна пирĕн аллăмăртан
вăйпа пусахласах туртса илчĕ те сан патна леçтерчĕ. 8 Пире вара,
айăплакансене, сан патна килме хушрĕ. Эпир ăна мĕн сăлтавпа
айăпланине пĕтĕмпех эсĕ унран хăйĕнченех тĕпчесе ыйтса пĕлме
пултаратăн». 9 Çак сăмахсем чăн тесе иудейсем те çирĕплетнĕ.

Павел хăйне Феликс умĕнче хӳтĕлесе калани

10 Аслă пуçлăх паллă кăтартса калаçма ирĕк парсан, Павел хăй-
не хӳтĕлесе çапла каланă: «Эсĕ чылай çул хушши çак халăха тĕ-
рĕс суд туса пурăннине пĕлсе тăрса, эпĕ хамăн ĕçĕме сан умăнта
ирĕклĕнех хӳтĕлеме тăрăшăп. 11 Эпĕ Турра пуççапма Иерусалима
килни пĕр вун икĕ кунтан та ытла мар. Çакна эсĕ тĕрĕслеме пул-
таратăн. 12 Эпĕ Турă Çуртĕнче те, синагогăра та, хулара та кам-
па та пулин тавлашнине е халăха пăлхатса çӳренине вĕсенчен
пĕри те курман. 13 Халĕ хăйсем мана хирĕç кăларса тăратнă айăп-
лава вĕсем нимĕнпе те ĕнентерееймĕç. 14 Анчах та эпĕ пĕр япала
пирки тунмастăп. Эпĕ чăнах та хама айăплакансем тĕрĕс мар ĕне-
нӳ текен вĕрентĕве тытса пыратăп. Çав вĕрентӳ тăрăх эпĕ Мои-
сей саккунĕнче çырнине тата пророксем каланине пĕтĕмпех
ĕненсе тăрса, мăн асаттемĕрсен Турришĕн тăрăшатăп. 15 Вилнĕ
çынсене – тӳрĕ тата тӳрĕ мар пурăннисене те – Турă чĕртсе тă-
ратасса шанатăп, çапла пуласса вĕсем хăйсем те кĕтеççĕ. 16 Ça-
вăнпа та эпĕ Турă умĕнче те, çынсем умĕнче те таса чунлă пулас-
шăн яланах тăрăшатăп. 17 Акă эпĕ, чылай çул иртсен, хам халă-
хăма пулăшма пуçтарнă укçа-тенкĕне пама тата Турра парне
кӳме Иерусалима килтĕм. 18 Мана Турă Çуртĕнче тасалу йăлине
туса иртгернĕ хыççăн тытрĕç. Унта нимле халăх таврашĕ те, ним-
ле шăв-шав та пулман. 19 Тытасса мана Асирен килнĕ хăш-пĕр
иудейсем тытрĕç. Мана хирĕç мĕн те пулин каламалли пур пул-
сан, мана сан умăнта вĕсен айăпласа тăмаллаччĕ. 20 Анчах вĕсем
çăхавпа урăххисене ячĕç. Эпĕ синедрион канашĕ умĕнче тăнă
чухне манра мĕнле айăп тупнине çаксем каласа паччăр эппин.
21 Каласан та вĕсем çак пĕр сăмаха анчах калĕç. Чăнах та, эпĕ вĕ-
сене: эсир мана халĕ вилнисем чĕрĕлсе тăрасси çинчен вĕрент-
нĕшĕн суд тăватăр тесе хыттăнах каласаттăм».

22 Феликс вара вĕсен ĕçне ӳлĕме хăварнă. «Сирĕн ĕçĕре Ли-
сий пинпӳ килсен, çав вĕрентӳ çинчен хам та тĕплĕнрех пĕл-
сен, татса парăп», – тенĕ вăл. 23 Çĕрпĕве вăл Павела хуралласа

усрама хушнă, анчах та ăна хěсěрлеме чарнă. Унăн çывăх çын-
нисене ун патне пырса çӳреме, ăна пулăшса тăма пěрне те чар-
ма хушман.
24 Тепěр темиçе кунран унта Феликс хăйěн Друзилла ятлă арă-
мěпе пынă. Арăмě унăн иудей çынни пулнă. Феликс Павела чěн-
тернě те вăл Иисус Христоса ěненесси çинчен каланине итлес
тенě. 25 Анчах та Павел тӳрěлěх çинчен, чараклăх çинчен, пулас
суд çинчен кала пуçласан, Феликс, хăраса ӳксе, унăн сăмахне
татнă: «Паянлăха çитě! Вăхăт тупăнсанах сана тата чěнтерěп», –
тенě. 26 Çав хушăрах вăл Павел хăйне тěрмерен кăларттарма укçа
сěнессе кěтнě, çавăнпа та, ăна чěнтере-чěнтере, унпа калаçнă.
27 Анчах та икě çул иртсен Феликс вырăнне аслă пуçлăха Пор-
ций Фест ларнă. Иудейсене юрас тесе Феликс Павела тěрмерех
хăварнă.

25-мěш сыпăк

Павел хăйне император патěнче суд тутарма ыйтни

1 Фест, хăйне тытса тăма панă çěр-шыва çитнě-çитменех, виçě
кунран Кесарирен Иерусалима тухса кайнă. 2 Çавăн чухне аслă
священникпа иудейсен паллă çыннисем Павел çинчен çăхав па-
ма ун патне пынă та ăна ӳкěте кěртме тăрăшса: 3 «Пирěншěн
ырă ěç тусам, Павела Иерусалима чěнтерсе илсем», – тесе тар-
хасланă. Хăйсем вара Павела çул çинче вěлерме усал шухăш тыт-
нă. 4 Анчах та Фест çапла тавăрнă: «Павел халě Кесарире тěрмере
ларать, çывăх вăхăтрах эпě хам та унта кайма шухăшлатăп. 5 Ça-
вăнпа та сирěнтен хăшěсем манпа пěрле пыма пултараççě, пыч-
чăр. Çав çыннăн мěнле те пулин айăпě пур пулсан, айăплаччăр».
6 Пěр сакăр е вунă куна яхăн унта пурăнсан Фест Кесарине та-
вăрăннă. Вара тепěр куннех, суд тумалли вырăна ларса, Павела
илсе пыма хушнă. 7 Суда илсе пырсанах Павела Иерусалимран
пынă иудейсем сырса илнě, ун çинчен нумай йывăр айăп ка-
ланă, анчах айăпěсем чăннине ěнентереймен. 8 Павел вара, хăй-
не тӳрре кăларса, çапла каланă: «Эпě Моисей саккунне хирěç-
ле те, Турă Çуртне хирěçле те, императора хирěçле те нимěнле
усал ěç те туман». 9 Фест, иудейсене юрасшăн пулса, Павелран
ыйтнă: «Эпě ку ěçпе сана Иерусалимра суд тăвăп, эсě унта пырас

теместĕн-и?» 10 «Эпĕ ахаль те хама тивĕçлĕ суд умĕнче, импера-
тор сучĕ умĕнче, тăратăп. Иудейсене эпĕ нимĕнпе те хур ту-
маннине эсĕ ху та лайăх пĕлетĕн, – тенĕ Павел. 11 – Çапла ва-
ра, эпĕ айăплах пулсан, вĕлерме тивĕçлине мĕн те пулин тунă
пулсан – вилме хатĕр. Иудейсен айăплавĕнче тĕрĕсси ним те
çук пулсан – мана вĕсен аллине пама никамăн та ирĕк çук. Ха-
ма император патĕнче суд тутарма ыйтатăп». 12 Вара Фест хăйĕн
канашĕнчи çынсемпе калаçса илнĕ те çапла тавăрнă: «Эсĕ им-
ператор патĕнче суд тутарма ыйтрăн, ĕнтĕ сана император пат-
не илсе кайĕç».

Павелпа Агриппа патша

13 Тепĕр темиçе кунран Феста саламлама Кесарине Иудея пат-
ши Агриппа тата унăн арăмĕ Вереника пырса çитнĕ. 14 Вĕсем ун-
та чылай пурăннă. Фест вара патшана Павел ĕçĕ пирки каласа
панă. «Пирĕн кунта – тенĕ вăл, – Феликс тĕрмене хупса хăвар-
нă пĕр çын пур. 15 Эпĕ Иерусалимра чухне иудейсен аслă свя-
щенникĕсемпе ятлă-сумлă çыннисем ун çинчен çăхав пама ман
патăма пычĕç, ăна суд тума ыйтрĕç. 16 Эпĕ вĕсене çапла тавăрса
каларăм: Рим йăлипе, айăпланаканпа айăплакансене куçа-ку-
çăн тăратмалла тата айăпланаканне хӳтĕленме ирĕк памалла, ун-
сăрăн çынна вĕлерме тытса пама юрамасть. 17 Вĕсем кунта кил-
сессĕн вара, ĕçе вăраха ямасăр, тепĕр куннех эпĕ суд тумалли
вырăна лартăм та çав çынна илсе пыма хушрăм. 18 Айăплакансем
ăна судра сырса илчĕç, анчах эп кĕтнĕ айăплавсенчен пĕрне те
кăтартса параймарĕç. 19 Çапах та вĕсем Павелпа хăйсен Турра хи-
сеплес йĕрки çинчен тата пĕр вилнĕ темле Иисус пирки тавлаш-
ларĕç. Павел çирĕплетнĕ тăрăх, Вăл чĕрех иккен. 20 Ку ыйтăва
татса пама иккĕленсе эпĕ Павела çапла каларăм: „Хăвна ку ĕçпе
Иерусалимра суд тутарма эсĕ унта пырас теместĕн-и?“ 21 Анчах
та Павел хăйне император сучĕпе явап тыттарма ыйтрĕ. Çавăнпа
эпĕ ăна император патне яма май киличчен тĕрмере тытма хуш-
рăм». 22 «Ку çынна ман хамăн та итлесе пăхас килет», – тенĕ Аг-
риппа вара Феста. «Тархасшăн, – сĕннĕ лешĕ, – эсĕ ăна ыранах
итлеме пултаратăн».

23 Тепĕр кунне Агриппăпа Вереника суд çуртне питĕ чаплăн,
хăйсемпе пĕрле пинпӳсемпе ятлă-сумлă çынсене илсе, пырса кĕ-
нĕ. Фест хушнипе Павела суд çуртне илсе пынă. 24 Вара Фест

çапла каланă: «Эй, Агриппа патша тата пирĕнпе пĕрле кунта
пуханнă ытти çынсем! Акă сирĕн умăрта пĕр çын тăрать. Çак
çынна айăпласа ман патăма Иерусалимра та, кунта та иудей çын-
нисем тем чухлĕн пычĕç, ăна вĕлермелле тесе кăшкăрчĕç. 25 Ан-
чах та вăл вилме тивĕçлĕ ĕç тунине эпĕ тупаймарăм. Вара, хăй
император патĕнче суд тутарма ыйтнăран, эпĕ ăна унта ярас тесе
йышăнтăм. 26 Эпĕ ун пирки император патне мĕн çырса ямалли-
не те пĕлместĕп. Çавăнпа та ăна сире, уйрăмах, Агриппа патша,
сана, кăтартас терĕм. Эсир лайăхрах тĕпчесе пĕлсен вара мĕн
çырса ямалли те паллă пулĕ. 27 Мĕншĕн тесен хупнă çынна айăп-
не кăтартмасăрах император патне яни мана ăссăрла хăтланнă
пек туйăнать».

26-мĕш сыпăк

Павел хăйне Агриппа умĕнче
хӳтĕлесе калани

1 «Хăвна хӳтĕлесе калама сана сăмах паратпăр», — тенĕ Павела
Агриппа. Вара Павел аллине çĕкленĕ те хăйне хӳтĕлесе çапла сă-
мах каланă: 2 «Эй, Агриппа патша! Иудейсен мĕн пур айăплавĕн-
чен паян сан умăнта хӳтĕленме май килнишĕн хама телейлĕ тесе
шутлатăп. 3 Çитменнине тата эсĕ иудейсен йăлисемпе тавлашул-
лă шухăшĕсене пĕтĕмпех пĕлетĕн. Çавăнпа та тархаслатăп: ман
сăмахăма чăтăмлăн итлесе пĕтерсем. 4 Иудейсем пурте ман пу-
рăнăçăм çинчен аван пĕлеççĕ. Мĕн çамрăкранпах эпĕ тăван ха-
лăх хушшинче Иерусалимра пурăнтăм. 5 Вĕсем мана тахçантанпах
пĕлеççĕ ĕнтĕ, çавăнпа эпĕ фарисей пулнине, хамăр йăла-йĕркене
питĕ çирĕп тытса пуріннине, кăмăлĕсем пулсан, хăйсемех кăтар-
тса пама пултарĕç. 6 Турă мăн асаттемĕрсене панă сăмаха шанни-
шĕн паян акă манăн суд умĕнче тăма тивет. 7 Пирĕн вун икĕ
йăхăмăр та, Турă сăмахĕ пурнăçланасса шанса, кунĕн-çĕрĕн Ту-
рăшăн тăрăшать. Эй, Агриппа патша! Иудейсем мана çав шан-
чăкшăн айăплаççĕ те ĕнтĕ. 8 Мĕнех? Нивушлĕ эсир Турă вил-
нисене чĕртсе тăратма пултараймасть тесе шухăшлатăр? 9 Чăн
та, Назорей Иисус вĕрентĕвне хирĕç тăма манăн хамăн та ну-
май тăрăшмалла-ха тесе шухăшлаттăм. 10 Иерусалимра эпĕ çав
ĕçе туса пурăнтăм та: аслă священниксем панă ирĕкпе усă курса
нумай ĕненекене тĕрмене хуптартăм, вĕсене вĕлернĕ чухне те

эпĕ вĕлерекенсем майлă пултăм. 11 Эпĕ вĕсене синагогăран сина-
гогăна çӳресе асаплантараттăм, Иисуса хурлама ирĕксĕрлеттĕм.
Ĕненекенсем çине çиллĕм тулса çитнипе эпĕ вĕсене ытти хула-
сене кайса та хĕсĕрлеттĕм.

Павел хăйне курăнни çинчен каласа пани

12 Аслă священниксен ирĕкĕпе тата вĕсем хушнипе эпĕ Дамас-
ка та çав тĕллевпех тухса кайрăм. 13 Эй, патша! Çул çинче чухне,
кăнтăрлапа, мана тӳперен хĕвел çутинчен те ялтăрарах çутă ку-
рăнчĕ. Манăн хамăн та, пĕрле пыракансен те куç шарсах кайрĕ.
14 Эпир пурте çĕре ӳкрĕмĕр. Вара мана еврейла калаçакан сасă
илтĕнчĕ. „Эй, Савл, Савл, – терĕ çав сасă, – эсĕ Мана мĕншĕн
хĕсĕрлетĕн? Çĕнме çук вăя хирĕç ан пыр, хăвнах йывăр пулĕ“.
15 Эпĕ вара ыйтрăм: „Кам пултăн Эсĕ?“ „Эпĕ – эсĕ хĕсĕрлекен
Иисус, – тавăрчĕ Вăл. 16 – Ĕнтĕ халĕ уру çине тăрах; эсĕ халĕ ху
мĕн курнине тата Эпĕ сана мĕн пĕлтерессине каласа кăтартакан,
çавăншăн ĕçлесе тăракан пулăн. Çавăнпа Эпĕ сана курăнтăм та.
17 Эпĕ сана иудейсемпе урăх халăх çыннисем пĕтересрен упраса
хăварса, халĕ сана çавсем патнех яратăп. 18 Мана ĕненнипе вĕсен
çылăхĕсем каçарăнмалла пулччăр тесе, сăвапласа тасатнисемпе
пĕр шăпаллă пулччăр тесе эсĕ вĕсен куçĕсене уçăн. Вĕсене шуйт-
тан аллинчен хăтарса Турă аллине парăн, тĕттĕмлĕхрен çутта
илсе тухăн“.

19 Эй, Агриппа патша! Çавăнпа эпĕ тӳперен курăннине итле-
месĕр тăма пултараймарăм. 20 Эпĕ чăн малтанах Дамаскпа Иеру-
салимра пултăм. Унтан пĕтĕм Иудея çĕрĕнчи çынсене тата ытти
халăхсене ӳкĕнсе Турă енне çавăрăнма, ӳкĕнĕçе тивĕçлĕ ĕçсем ту-
ма вĕрентсе çӳрерĕм. 21 Çавăншăн мана иудейсем Турă Çуртĕнчех
ярса тытрĕç те вĕлересшĕн пулчĕç. 22-23 Анчах та Турă пулăшнипе
эпĕ паян кунччене тĕрĕс-тĕкел, пĕчĕккисенчен пуçласа аслисем
таранах çакна каласа çирĕплететĕп: Христосăн асап тӳсмеллеччĕ,
вилнисенчен чăн малтан чĕрĕлсе тăрса иудей халăхне те, ытти
халăхсене те çăлăнăç çути çинчен пĕлтермеллеччĕ. Çакăн çинчен
пророксемпе Моисеях каласа пĕлтернĕ, вĕсем каланинчен ытла
эпĕ нимĕн те каламан».

24 Павел хăйне çапла хӳтĕленĕ чухне Фест ăна пӳлсе кăшкăрса
тăкнă: «Павел! Эсĕ ăсран тайăлнă! Нумай пĕлни сана ухмаха ер-
тет!» 25 «Хисеплĕрен те хисеплĕ Фест, – тенĕ вара ăна Павел, – эпĕ

ухмаха ермен, тĕрĕс те чăн сăмахсем калатăп. 26 Патша та кун
пирки пĕтĕмпех пĕлет, çавăнпа та эпĕ хăюллăнах калаçатăп.
Мĕн те пулин унран пытарса хăварнă пулĕ тесе шутламастăп,
мĕншĕн тесен ку ĕç куç хыçĕнче пулса иртмен. 27 Эй, Агрип-
па патша! Эсĕ пророксене ĕненетĕн-и? Ĕненетĕн. Эсĕ ĕненни-
не пĕлетĕп». 28 «Эсĕ мана ытла хăвăрт Христоса ĕнентересшĕн
мар-и?» – тенĕ Агриппа. 29 «Хăвăрт-и, вăрах-и, – анчах та эсĕ
кăна мар, паян хама итлекенсем пурте манашкал пулччăр тесе
Турра кĕлтăваттăм, анчах та вĕсем манашкал сăнчăрта ан пулч-
чăрах».

30 Çак сăмахсене илтсен патша та, аслă пуçлăх та, Вереника та,
вĕсемпе пĕрле ларакансем те ура çине тăнă; 31 унтан, аяккарах
пăрăнса, пĕр-пĕринпе çапла калаçа пуçланă: «Ку çын вĕлерме е
тĕрмене хупма тивĕçлĕ нимĕнле усал ĕç те туман». 32 «Император
судне хăй ыйтман пулсан ăна ирĕке яма та пулатчĕ», – тенĕ Аг-
риппа патша Феста. Çавăнпа вара аслă пуçлăх ăна император
патне яма йышăннă.

27-мĕш сыпăк

Рима кайни

1 Пире Италие карапа ярас терĕç. Вара Павела тата тĕрмене
хупнă ытти çынсене император полкĕнчи Юлий çĕрпӳ аллине
пачĕç. 2 Пирĕн хулара Аси çыранĕ хĕррипе кайма пуçтараннă пĕр
Адрамит карапĕ чараннăччĕ. Эпир çавăн çине лартăмăр та тинĕ-
се тухрăмăр. Пирĕнпе пĕрле тата Македони çынни, фессалони-
кăсем Аристарх пурччĕ. 3 Тепĕр кунне эпир Сидон тĕлĕнче ча-
рăнтăмăр. Юлий хăйне Павелпа кăмăллă тыткаларĕ, ăна хăйĕн
тусĕсем патне кайса килме, вĕсенчен пулăшу илме те ирĕк пачĕ.
4 Хирĕçле çил питĕ вăйлă пулнăран унтан тухсан эпир Кипр ут-
равĕн çыранĕсен хӳттипе ишрĕмĕр. 5 Вара тин, Киликипе Пам-
фили тĕлĕнче тинĕс урлă каçса, Ликири Миры хулине пырса
çитрĕмĕр. 6 Унта Юлий çĕрпӳ Италие каякан Александрия ка-
рапне шыраса тупрĕ те пире ун çине лартрĕ. 7 Книда эпир теми-
çе кунран кăна, аран-аран çиткелерĕмĕр. Майлă çил пулман
пирки пире Крит утравĕн хӳттипе Салмон сăмсахĕ тĕлĕнчен иш-
се пыма лекрĕ. 8 Ун çумĕнчен аран-аран иртсе кайса эпир
Ласея хули çывăхĕнчи Аван Чарăну ятлă пĕр вырăна çитрĕмĕр.

[9] Анчах эпир нумай вăхăт çухатрăмăр: типĕ тытмалли кунсем те
иртнĕччĕ ĕнтĕ. Ку вăхăтра тинĕсе тухма хăрушши çинчен Павел
асăрхаттарчĕ. [10] «Эй, халăх! Малалла ишме питĕ йывăр пуласса
эпĕ пĕлетĕп. Тиенĕ япаласемпе карапа çеç мар, хамăра та пысăк
инкек кĕтме пултарать», — терĕ вăл. [11] Анчах та çĕрпў, капитанпа
карап хуçине шанса, Павел асăрхаттарнине итлемерĕ. [12] Ку чарă-
ну хĕл каçма юрăхсăр пулнă пирки ытларахăшĕ малалла ишме
сĕнчĕç, çитме май пулсан Финикра хĕл каçас терĕç. Крит утравĕ
çумĕнчи çак чарăну кăнтăр-хĕвел анăçĕнчен тата çурçĕр-хĕвел
анăçĕнчен вĕрекен çил çинче ларать.

Тинĕсри çил-тăвăл

[13] Кăнтăр енчен çил вĕре пуçласан тин матроссем, кĕтни ара-
нах çитрĕ тесе, çула тухрĕç те Крит çыранĕ çумĕпе ишсе пычĕç.
[14] Анчах нумаях та вăхăт иртмерĕ, Крит енчен тăвăллă çил, эв-
роклидон текенскер, вĕрме пуçларĕ. [15] Çил карапа тыткăнларĕ те
пире хумсем çийĕн юхтарса çўрерĕ. [16] Клавда ятлă пĕр пĕчĕк ут-
рав патне пырса лексен, эпир карап çумĕнчи çăлăнмалли кимме
аран-аран тытса чартăмăр. [17] Ăна вĕренсемпе çĕклесе илтĕмĕр те
карапа çирĕплетсе çыхма пуçларăмăр. Унтан, ăшăх вырăнсене
ларасран хăраса, парăса антартăмăр. Çапла эпир хумсен тыткăн-
не лекрĕмĕр. [18] Тепĕр кунне вара, тăвăл питĕ хытă лăсканăран,
тиенĕ япаласене тинĕсе ывăта пуçларĕç. [19] Виççĕмĕш кунне ка-
рап хатĕр-хĕтĕрĕсене хамăр аллăмăрпах тинĕсе персе пĕтертĕмĕр.
[20] Темиçе кун хушши çапла хĕвел те, çăлтăрсем те курăнмарĕç,
çил-тăвăл кăна чарăна пĕлми алхасрĕ. Юлашкинчен вара пирĕн
çăлăнас шанчăк та пĕтрĕ.

[21] Çынсем чылайранпа çименччĕ ĕнтĕ. Вара Павел тăчĕ те çап-
ла каларĕ: «Эй, халăх! Сирĕн ман сăмахăма итлесе Критран тух-
малла марччĕ. Итленĕ пулсан çакнашкал терт-нушана та курман
пулăттăр. [22] Анчах та халĕ сире хăюллăрах пулма тархаслатăп. Ка-
рапĕ пĕтĕ, эсир пурте хăтăлăр. [23] Мĕншĕн тесен мана кĕçĕр
чун-чĕремпе Ăна çеç парăнса, Уншăн çеç ĕçлесе тăракан Туррă-
мăн ангелĕ курăнчĕ. [24] „Павел, ан хăра, — терĕ çав ангел. — Са-
нăн император умне тăмалла, çавăнпа Турă, сана хĕрхенсе, карап
çинчисене пурне те хăтарĕ“. [25] Çавăнпа та, арçын пек пулса, хас-
тарланăр! Йăлтах Турă каланă пек пуласса эпĕ ĕненетĕп. Вăл ка-
ланă тăрăх, [26] пирĕн пĕр утрав çине тухса ўкмелле пулĕ».

[27] Çапла Адриатика тинĕсĕнче хумсен тыткăнне лекни икĕ эр-
не иртрĕ. Çур çĕр тĕлĕнче матроссем пирĕн карап типĕ çĕр пат-
нелле çывхарнине туя пуçларĕç. [28] Унтан вĕсем тинĕс тарăнăшне
виçсе пăхрĕç те вăл çирĕм хăлаçа яхăн анчах пулнине палăртрĕç.
Тепĕртакран каллех виçсе пăхрĕç: тарăнăшĕ вун пилĕк хăлаç кă-
на иккен. [29] Чул хысакĕсене пырса çапăнасран хăраса, карап хы-
çĕнчен тăватă якорь пăрахрĕç. Вара тул çутăласса кĕте пуçларă-
мăр. [30] Матроссем тарма шухăш тытнă пулнă. Карап пуçĕнчен
якорь ярам пек туса, вĕсем тинĕсе çăлăнмалли кимме антара
пуçланă иккен. [31] Çĕрпӳпе салтаксене Павел çапла каларĕ: «Ку-
сем карап çинчех юлмасан, эсир çăлăнаймăр». [32] Вара салтаксем
çăлăнмалли кимме çыхнă вĕренсене тытрĕç те касса ячĕç, кимми
тинĕсе ӳкрĕ.

[33] Тул çутăлас умĕн Павел пурне те апат çиме ӳкĕтле пуçларĕ:
«Çырана тухасса кĕтсе эсир вун тăватă кун хушши ĕнтĕ çинĕ-çи-
мен пурăнатăр. [34] Эпĕ сире хистесех çиме ыйтатăп, çисессĕн çă-
лăнма çăмăлрах пулĕ. Сирĕнтен пĕрин те пуç çинчи çӳç пĕрчи те
пĕтмĕ». [35] Çакна каласан вăл çăкăр илчĕ те, пурин умĕнчех Турра
тав туса, хуçса çие пуçларĕ. [36] Тинех çынсен кăмăлĕсем çĕклен-
чĕç, вара пурте апатланчĕç. [37] Карап çинче эпир пурĕ ик çĕр çит-
мĕл улттăнччĕ. [38] Çисе тăрансан, карап çăмăллантăр тесе, çынсем
юлнă тулла та тинĕсе ячĕç.

Карап арканни

[39] Тул çутăлчĕ. Чылай сăнарĕç пулин те, матроссем хамăр хăш
тĕлтине калаймарĕç. Вĕсем пĕр сĕвек çыранлă тинĕс пырне асăр-
харĕç, май пулсан, çавăнта караппа пырса чарăнма шут тыт-
рĕç. [40] Вара вĕсем якорьсене çĕклесе, рульсене çыхнисене салт-
са, пĕчĕк парăса çиле май карăнтарса карапа çыраналла тытрĕç.
[41] Тепĕртакран карап пĕр хăйăр сăмсах тĕлне пулчĕ те ăшăха лек-
рĕ: карап пуçĕ лакса ларчĕ, хыçне хум çапса арката пуçларĕ.
[42] Тĕрме çыннисем ишсе тарасран хăраса, салтаксем вĕсене вĕ-
лерме те шут тытрĕç. [43] Анчах та çĕрпӳ, Павела çăлса хăварас
тесе, вĕсене чарчĕ. Вăл ишме пĕлекенсене шыва малтан сиксе
çырана тухма хушрĕ. [44] Ыттисене вара хăмасенчен е карап çĕмрĕ-
кĕсенчен тыткаласа хăтăлма каларĕ. Çапла майпа пурте тип çĕр
çине тухса çăлăнчĕç.

28-мӗш сыпӑк

Мелит утравӗ ҫинче

1 Тинӗс тыткӑнӗнчен хӑтӑлса тухсан эпир ку утрав Мелит ятлӑ
иккенне пӗлтӗмӗр. 2 Вырӑнти халӑх пире питӗ ӑшшӑн йышӑнчӗ.
Ҫумӑр ҫуса тӑнӑран, сивӗ пулнӑран вӗсем кӑвайт хучӗҫ, пире
пурне те хӑйсем патне чӗнчӗҫ. 3 Ҫатрака пухса тултарнӑ Павел
кӑвайт хурса ларатчӗ. Сасартӑк ҫунакан кӑвайт ӑшӗнчен, вӗри
вута тӳсеймесӗр, ҫӗлен шуса тухрӗ те Павел аллинчен ҫакӑнса
ларчӗ. 4 Утрав ҫинче пурӑнакансем, Павел аллинчен ҫӗлен ҫа-
кӑнса тӑнине курсан, пӗр-пӗринпе ҫапла калаҫа пуҫларӗҫ: «Ахӑр-
тнех, ку этем ҫын вӗлернӗ пулӗ. Курӑр-ха, тинӗсре ҫӑлӑннӑскере
Турӑ айӑплавӗ ҫитрӗ пуль». 5 Анчах та Павел ҫӗлене силлесе вута
ывӑтрӗ, хӑй вара нимӗн чухлӗ те сиенленмен иккен. 6 Утрав ҫин-
чисем Павел шыҫӑнса каясса е сасартӑк ӳксе вилессе кӗтрӗҫ.
Кӗтсен-кӗтсен, вӗсем Павела нимӗнле сиен те пулманнине кур-
чӗҫ. Вара ҫак ют халӑх ҫыннисем, хӑйсен малтанхи шухӑшне
улӑштарса, Павела турӑ вырӑнне хура пуҫларӗҫ. 7 Ҫавӑнтан инҫех
те мар утрав пуҫлӑхӗн, Публий ятлӑскерӗн, хуҫалӑхӗ пурччӗ. Вӑл
пире хапӑлласа йышӑнчӗ, виҫӗ кун хушши мӗн пур кӑмӑлтан хӑ-
на турӗ. 8 Ашшӗ унӑн сив чирпе тата юнлӑ варвиттипе аптӑраса
вырӑнпах выртатчӗ. Павел вара Публий ашшӗ выртакан пӳлӗме
кӗчӗ те, кӗлтуса, ун ҫине аллине хурса, сыватрӗ. 9 Ҫакӑн хыҫҫӑн
утрав ҫинчи ытти чирлӗ ҫынсем те Павел патне пыра пуҫларӗҫ.
Павел вӗсене те сыватрӗ. 10 Кунта пире питӗ лайӑх пӑхса усрарӗҫ,
ҫул ҫине мӗн кирлине те пӗтӗмпех парса ячӗҫ.

Рима кайни

11 Тепӗр виҫӗ уйӑхран эпир ҫак утрав ҫинчех хӗл каҫнӑ „Ди-
оскуры“ ятлӑ Александрия карапӗ ҫине ларса тинӗсе тухрӑмӑр.
12 Унтан Сиракузӑна ҫитрӗмӗр те ҫав хулара виҫӗ кун пурӑнтӑ-
мӑр. 13 Унтан тухсан Ригие ишсе ҫитрӗмӗр. Тепӗр кунтанах
кӑнтӑр ҫилӗ вӗрме пуҫларӗ, ҫавӑнпа эпир иккӗмӗш куннех Пу-
теола ҫитсе ӳкрӗмӗр. 14 Унта эпир ӗненекен тӑвансене тӗл пул-
тӑмӑр, вӗсем пире хӑйсем патӗнче эрнелӗхе юлма ӳкӗте кӗрт-
рӗҫ. Вара тин эпир Рима кайма тухрӑмӑр. 15 Эпир пырасса пӗл-
нӗ Римри тӑвансем Аппий тӳремӗ текен тата Виҫӗ Хӑна ҫурчӗ

текен вырӑнсенче пире кӗтсе илме тухса тӑнӑччӗ. Вӗсене кур-
сан Павел Турра тав турӗ те хавхалансах кайрӗ. 16 Рима ҫитсен
ҫӗрпӳ тӗрме ҫыннисене ҫар пуҫӗн аллине пачӗ, Павела вара,
хӑйне хураллакан салтакпа пӗрле, ыттисенчен уйрӑммӑн пу-
рӑнма ирӗк пачӗ.

Павел Римра вӗрентни

17 Тепӗр виҫӗ кунран Павел Римра пурӑнакан иудейсен ят-
лӑ-сумлӑ ҫыннисене чӗнтерчӗ. Пурте пухӑнса ҫитсессӗн вӗсене
вӑл ҫапла каларӗ: «Эй, тӑван ҫыннӑмӑрсем! Эпӗ халӑхӑма хи-
рӗҫле, мӑн асаттесен йӑлисене хирӗҫле нимӗнле усал ӗҫ те туман.
Ҫапах мана Иерусалимра тытса сӑнчӑрларӗҫ те Рим ҫыннисен
аллине пачӗҫ. 18 Вӗлерме нимӗнле айӑп та тупайман пирки вӗсем
мана суд тунӑ хыҫҫӑн ирӗке ярасшӑнччӗ. 19 Анчах та иудейсем
хирӗҫ тӑчӗҫ, ҫавӑнпа манӑн император судне ыйтма лекрӗ. Ҫак-
на эпӗ хамӑн халӑхӑма мӗншӗн те пулин айӑплас тӗллевпе тума-
рӑм. 20 Чӗнтерессе те эпӗ сире ҫав сӑлтавпах чӗнтертӗм, сирӗнпе
курса калаҫас терӗм. Мӗншӗн тесен мана хамӑр кӗтекен Израиль
шанчӑкӗшӗн ҫак сӑнчӑрпа сӑнчӑрларӗҫ». 21 Итлекенсем вара
ӑна ҫапла каларӗҫ: «Эпир Иудейӑран сан ҫинчен ҫырнӑ нимӗн-
ле ҫыру таврашӗ те илмен. Ӗненекен тӑвансенчен пӗри те килсе
сан ҫинчен пире хыпарламан, усал сӑмах пӗлтермен. 22 Ӗнтӗ
пирӗн ҫак вӗрентӳ пирки эсӗ ху мӗн шухӑшланине пӗлес ки-
лет, мӗншӗн тесен вӑл вӗрентӳ пирки таҫта та тавлашнине
эпир пӗлетпӗр».

23 Вара вӗсем Павелпа хӑҫан тӗл пуласси пирки калаҫса та-
тӑлнӑ. Палӑртнӑ кун ҫитсен ун патне хӑна ҫуртне вӗсем питӗ
нумайӑн пынӑ. Павел вӗсене иртен пуҫласа каҫченех Турӑ Пат-
шалӑхӗ ҫинчен вӗрентнӗ. Хӑйӗн сӑмахӗсене вӑл Моисей сакку-
нӗнче тата пророксен кӗнекисенче Иисус ҫинчен пӗлтернӗ
вырӑнсемпе ҫирӗплетсе панӑ. 24 Хӑшӗ-пӗрисене вӑл ӳкӗте кӗрт-
нӗ, хӑшӗсем вара ӗненмен. 25 Вӗсем пӗр-пӗринпе тавлашсах кай-
нӑ, Павелӑн ҫак сӑмахӗсене илтсен вара пӗрин хыҫҫӑн тепри ту-
ха-туха кайма тытӑннӑ. Павел ҫапла каланӑ пулнӑ: «Мӑн асатте-
мӗрсене Святой Сывлӑш Исаия пророк сӑмахӗсемпе питӗ аван
каланӑ: 26 „Ҫак халӑха ҫапла кайса кала: эсир хӑлхапа илтсен
те ӑнланаймӑр, куҫӑрсемпе пӑхсан та кураймӑр. 27 Мӗншӗн те-
сен ҫак ҫынсен чун-чӗри хытса ларнӑ, хӑлхисем те аран илтеҫҫӗ,

куҫӗсем те хупӑ. Ӗнтӗ вӗсен куҫӗ курмасть, хӑлхи илтмест, чун-чӗри туймасть, ҫавӑнпа та вӗсем, Мана сываттарас тесе, Ман енне ҫаврӑнмаҫҫӗ". [28] Ҫапла ӗнтӗ пӗлсех тӑрӑр: Туррӑн ҫӑлӑнӑҫне урӑх халӑхсене панӑ, итлекенӗсем те вӗсемех пулӗҫ». [29] Ҫакна илтсен иудейсем пӗр-пӗринпе тавлаша-тавлаша тухса кайнӑ*.

Юлашкинчен калани

[30] Ҫапла Павел Римра тата икӗ ҫула яхӑн пулнӑ. Унта вӑл ҫав хӑна ҫуртӗнчех пурӑннӑ, хӑйӗн патне пыракансене пурне те хапӑл тунӑ. [31] Павел Турӑ Патшалӑхӗ ҫинчен, Иисус Христос Хуҫамӑр ҫинчен хӑюллӑн та пӗр чӑрмавсӑр вӗрентнӗ.

* 28:29 Хӑш-пӗр авалхи ал ҫырусенче ку сӑвӑ ҫук.